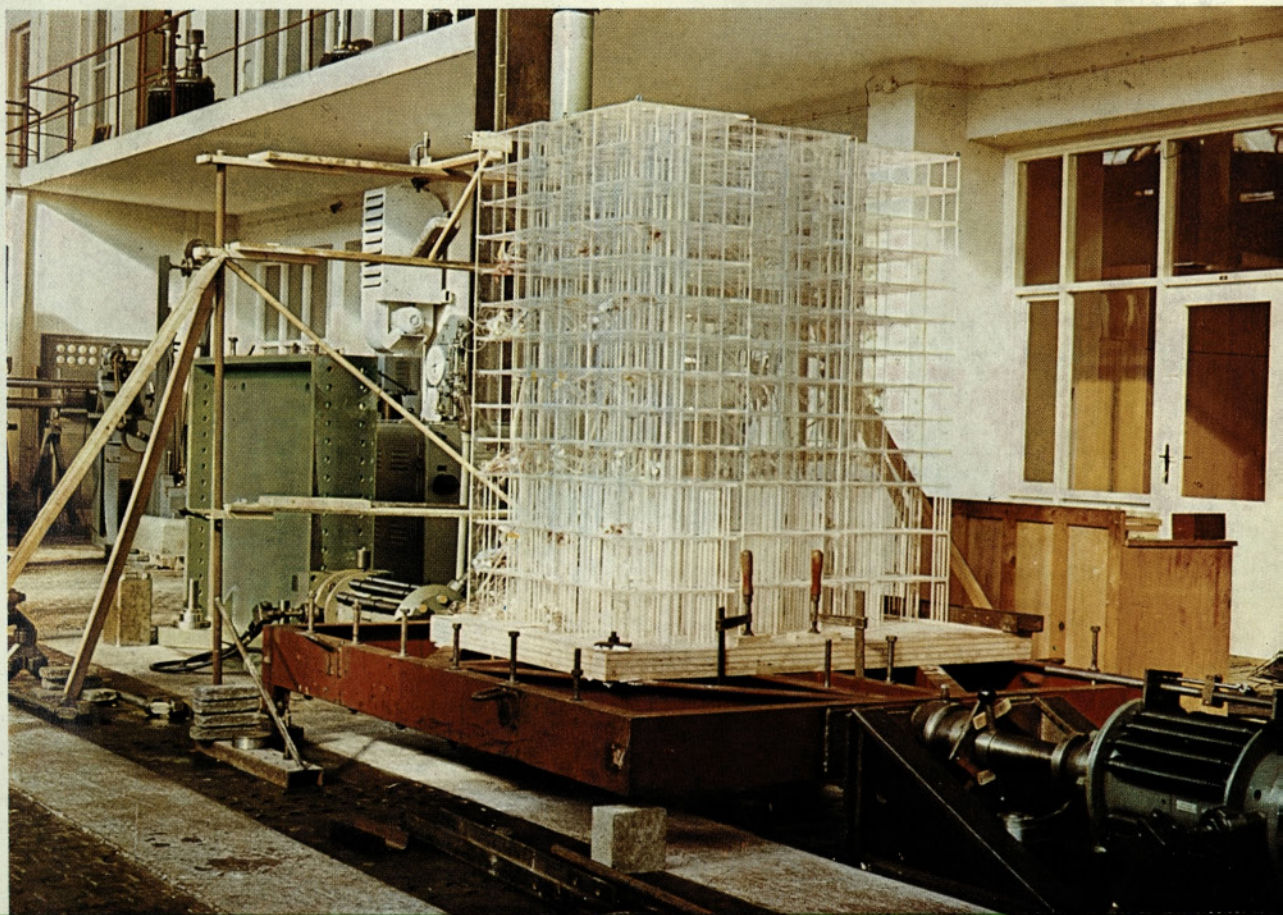

GRADBENI VESTNIK

LJUBLJANA, NOVEMBER 1974
LETNIK 23, ŠT. 11, STR. 269 — 316

11

ZAVOD ZA RAZISKAVO MATERIALA IN KONSTRUKCIJ LJUBLJANA:

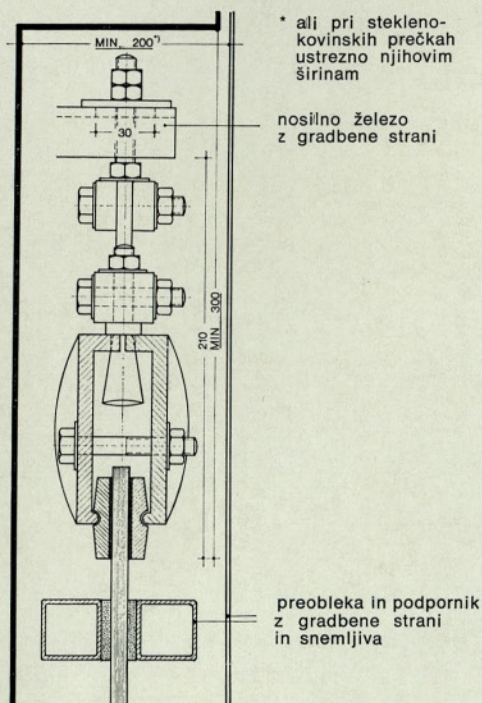
Preiskava modela poslovno-stanovanjske stolpnice na Reki glede na potresne obremenitve. ZRMK je skupaj s švicarsko firmo Amsler razvil napravo, s katero lahko programira potresno obtežbo ali premike tal, tako na modelih, kot neposredno na konstrukcijskih elementih.

VELETRGOVSKO EXPORT
PODJETJE IMPORT

STEKLO

ZASTOPSTVO TUJIH FIRM

Detajl obešanja stekel zgoraj

Na tem mestu bi vas radi seznanili s sodobnimi smermi v projektiranju reprezentančnih poslovnih, prodajnih in razstavnih objektov. Da bi sledili tem težnjam, je f. Temperit v sodelovanju z zahodnonemško f. Schott-Mainz razvila fasadne elemente z minimalnim odstopanjem v barvnem odtenku zasteklitve in fiksnega (neprozornega) parapeta. Slednje je mogoče doseči z uporabo stekla CALOREX (proizvod Schotta) tako

pri izdelavi termoizolacijskega stekla s steklom min. 6 mm na zunanji, fasadni strani, kjer calorex deluje tudi kot refleksijsko steklo in tako daje določen ton delu fasade, kot pri izdelavi parapetnega sendviča (Temperit), ki sestoji iz

- calorex (6—10 mm deb., kaljen, v isti barvi, kot je steklo calorex v termoizolacijskem steklu), emajliran,
- foamglass-penasto steklo,
- mavčna plošča s kartonom,
- kovinska folija,

ki je obenem finalni element sendviča.

Tako izvedena fasada deluje povsem enotno glede na barvni učinek, da pa se ne bi pojavljala uniformiranost, je mogoče calorex proizvajati vsaj v dveh tonih.

Poleg uporabe za tako projektirano fasado je mogoče stekla calorex uporabljati še kot kaljene stene in sekuritna vrata, tako, da je tudi pri zasteklitvah prizemnih etaž poslovnih objektov mogoče doseči enotnost barvnega učinka stekla — v takih zasteklitvah namreč običajno kombiniramo kaljena steklena vrata oziroma stene z normalno zasteklitvijo, nekaljeno steklo do 10 mm deb.

Potrebno je poudariti optične kvalitete stekla calorex, ki se proizvajajo iz float stekla, kar predstavlja zadnjo besedo tehnike v proizvodnji ravnih stekel.

Še za projektante, ki bi jim bilo zanimivo vedeti tehnične podatke — toplotne karakteristike:

k 2,7 kcal/m² h °C, pri medprostoru 12 mm med stekli pri termoizolacijskem steklu s steklom calorex zunaj,
k 0,97 kcal/m² h °C, za parapetni sendvič po gornjem opisu sestava oziroma konstrukcije.

VSEBINA-CONTENTS

Clanki, študije, razprave Articles, studies, proceedings	MITJA RISMAL: Ekologija in gradbeništvo 270 Ecology and building industry
Občni zbor ZGITS 1974 v Mariboru:	Otvoritev 276
	VLADIMIR ČADEŽ: Poročilo v. d. predsednika ZGITS 280
	SERGEJ BUBNOV: Poročilo glavnega urednika Gradbenega vestnika 286
	JOŽE VUČAJNK: Poročilo nadzornega odbora 290
	IZ RAZPRAVE 292
	PRAVILA ZVEZE GRADBENIH INŽENIRJEV IN TEHNIKOV SLOVENIJE 295
Iz naših kolektivov From our enterprises	BOGDAN MELIHAR: Novice iz kolektivov: GIP Ingrad Celje 299 SGP Projekt Kranj 299 Cementarna Trbovlje 300 GP Tehnika Ljubljana 300 Splošna vodna skupnost Drava-Mura Maribor 302 SGP Primorje Ajdovščina 302
In memoriam	Dipl. ing. Gorazd Berce 303
Nove knjige New books	V. J.: Jovo Beslač, Zimsko betoniranje 303
Informacije Zavoda za raziskavo materiala in konstrukcij Ljubljana Reports of Institute for material and structures research in Ljubljana	DANILO BELŠAK: Potresi, posledica miniranja (Konec) 305 Rušenje z miniranjem mostu čez Savinjo v Latkovi vasi pri Šempetru 306

Odgovorni urednik: Sergej Bubnov, dipl. inž.

Tehnični urednik: prof. Bogo Fatur

Uredniški odbor: Janko Bleiweis, dipl. inž., Vladimir Čadež, dipl. inž., Marjan Gaspari, dipl. inž., dr. Miloš Marinček, Maks Megušar, dipl. inž., Anton Podgoršek, Saša Skulj, dipl. inž., Viktor Turnšek, dipl. inž.

Revijo izdaja Zveza gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije, Ljubljana, Erjavčeva 15, telefon 23 158. Tek. račun pri Narodni banki 50101-678-47602. Tiska tiskarna Tone Tomšič v Ljubljani. Revija izhaja mesečno. Letna naročnina skupaj s članarino znaša 50 din, za študente 20 din, za podjetja, zavode in ustanove 300 din

Ekologija in gradbeništvo*

UDK 721.011.22:624

MAG. MITJA RISMAL, DIPL. INŽ.

Namen tega kratkega referata je opozoriti predvsem na povezanost gradbeništva z ekologijo, katere zakonitosti mora upoštevati pri svojem snovanju vse širši krog ostalih dejavnosti.

V kratkem referatu je težko podati celovito sliko o vlogi gradbeništva pri reševanju sodobnih ekoloških problemov. Mimo nekaj uvodnih misli želim opozoriti predvsem na enega izmed konkretnih gradbeniško ekoloških problemov, ki ga bo potrebno rešiti v krajši perspektivi.

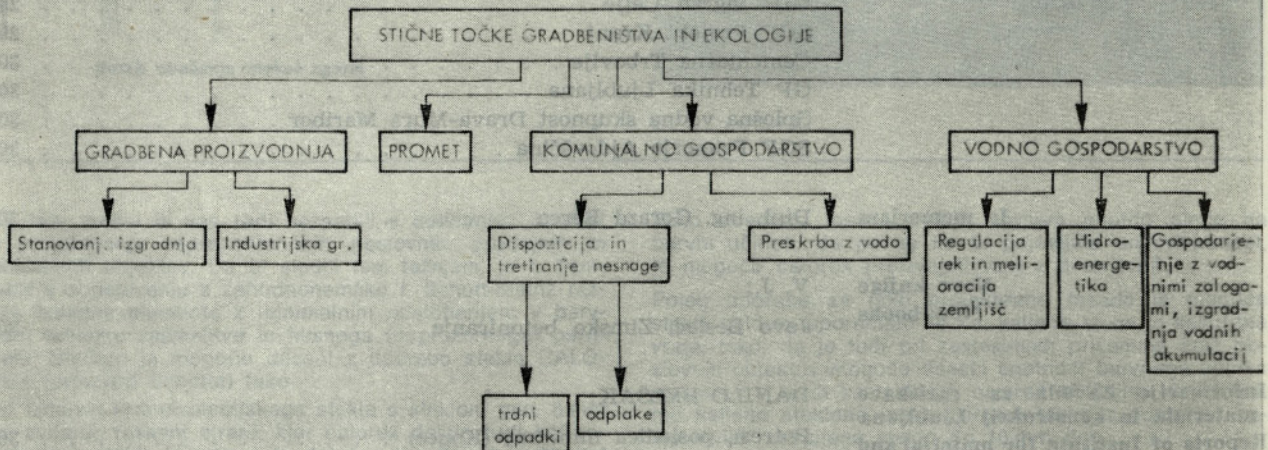
Gradbeništvo s svojo dejavnostjo in objekti vseh vrst od mest do industrijskih, prometnih, vodnogospodarskih in komunalnih naprav globoko posega v človekovo okolje.

* Referat na občnem zboru ZGIT Slovenije v Mariboru, dne 18. oktobra 1974. — Op. ur.

V vsaki od navedenih dejavnosti se srečuje gradbeništvo z ekologijo na specifičen način (slika 1).

— Pri izgradnji stanovanj in industrijskih objektov se odraža ekološka problematika mimo funkcionalnosti predvsem v kvaliteti gradbenih materialov, toplotni in zvočni izolaciji in podobno.

— Prometna mreža bistveno posega v človekovo okolje tako v estetsko-krajinskem pogledu, kot v pogledu kakovostnih sprememb naravnega okolja. Zmanjševanje površin primarne biološke proizvodnje in njihova degradacija, nevarnost onesnaževanja vodnih zalog z naftnimi derivati itd. zahtevata od gradbenika vedno več poglobljenega ekološkega znanja, če hočemo uspevati v razumnih, usklajenih, perspektivno dognanih rešitvah.

Slika 1

— Komunalna dejavnost z dispozicijo in tretiranjem trdnih odpadkov ter odplak mest, naselij, industrije ter preskrba z vodo zahtevata vedno kompleksnejšo obravnavo. Teh problemov ni mogoče več reševati z ožjih komunalnih, vodogradbenih in gradbeno tehničnih vidikov. Upoštevati in izkoriščati je potrebno fundamentalno znanje in tehnološke dosežke sodobne ekološke vede.

— Podobno velja za vse veje vodnega gospodarstva od melioriranja zemljišč, hidroenergetike, do najmodernejših oblik eksploatacije atomske energije, kjer je voda bistveni element proizvodnje.

Sodobna ekologija se ne ukvarja samo z raziskovanjem temeljnih zakonitosti naravnih procesov in s tehnologijo odstranjevanja vseh vrst odpadkov in drugih škodljivih posledic človekove dejavnosti. Razen anvedenega razvija sodobna ekologija metode optimalizacije ekoloških rešitev v sklopu kompleksne eksploatacije in organizacije prostora.

Razvoj industrializacije in urbanizacije je v Sloveniji in širšem jugoslovanskem prostoru dosegel in presegel tisto stopnjo, ko neupoštevanje ekoloških zakonitosti pri oblikovanju prostora in planiranju družbenoekonomskega razvoja ni več dopustno. Ne gre samo za kratkoročno in dolgoročno preprečevanje procesov rušenja biološkega ravnovesja in s tem povezanim vprašanjem človekovega obstoja.

Nekontrolirana polucija okolja in elementarnih nosilcev življenja: zraka, vode in zemlje, vse bolj zavira možnosti nadaljnega razvoja prizadetih področij in dobiva s tem tudi gospodarsko obeležje.

Razpoložljive količine kvalitetne pitne in tehnološke vode npr. postajajo ponekod eden izmed najpomembnejših omejitvenih faktorjev za nadaljnji razvoj gospodarstva in urbanizacije. Stroškov za čiščenje odpadnih voda, dimnih plinov in podobno ni mogoče več ocenjevati le kot breme, temveč predvsem kot pogoj, ki omogoča nadaljnji razvoj gospodarstva, intenzivnejšo in s tem rentabilnejšo eksploatacijo prostora.

Ekološka veda z znanjem in izkušnjami, ki jih premore, odpira nove možnosti razvoja na vseh območjih človekove dejavnosti.

Gradbeništvo s komunalnim in vodnim gospodarstvom globoko posega v opisano ekološko problematiko. Od tega, v kakšni meri se bosta strokovno, organizacijsko in ekonomsko razvijali obe navedeni panogi pri nas, je v marsičem odvisno, koliko bomo uspeli v racionalni eksploataciji in zaščiti prostora pred destrukcijo naravnega okolja.

Današnje razmere in sposobnost navedenih panog verjetno tako iz subjektivnih kot objektivnih razlogov niso v celoti dorasle nalogam, ki so jim zaupane na tem področju. Znani primeri močnega, nedopustnega onesnaževanja nekaterih naših vodotokov, polucija zraka v urbaniziranih in industrijskih področjih, pomanjkanje potrebnih količin tehnološke in pitne vode so večinoma posledica neupoštevanja ali celo nezadostnega poznavanja zakoni-

nosti in tehnike ekološkega programiranja in ne toliko posledica naglega ekonomskega razvoja.

Nadaljnji proces koncentracije urbanizacije, ki smo mu bili priča v zadnjih 20 letih na nekaterih ožjih območjih Slovenije, ne bi imel v perspektivi samo negativnih družbeno ekonomskih posledic, temveč verjetno še bolj boleče ekološke posledice. Usvojeni princip policentričnega razvoja Slovenije se zato sklada tudi s sodobnimi ekološkimi vidiki urejanja prostora, ker je dognano, da velike aglomeracije najbolj uničujejo človekovo okolje.

Kot sem uvodoma omenil, želim v okviru tega predavanja opozoriti na enega izmed konkretnih problemov gradbene oziroma komunalne in hidrotehnične dejavnosti pri nas, ki je tesno povezan z ekološkimi vprašanji in s problemom racionalne eksploatacije prostora.

Večina večjih mest v Sloveniji (npr. Ljubljana, Maribor, Celje itd.) za krajšo, še bolj pa daljšo perspektivo nima izdelanega definitivnega koncepta, od kod in kako se bodo oskrbovala s pitno in tehnološko vodo. Dolgoročnejši razvoj Slovenije v 50 letih in ponekod prej postavlja potrebo po izravnavi razpoložljivih vodnih količin. To je mogoče doseči z izvedbo velikih umetnih akumulacijskih jezer (npr. radovljiška akumulacija, Planinsko polje itd.).

Takšne akumulacije bodo imele večnamensko uporabo.

Pri iskanju rešitev za pitno in tehnološko vodo v Sloveniji pa ne smemo prezreti možnosti, ki jih nudijo velike prodne mase v dolinah rek Drave, Save in Mure. Količine proda v navedenih dolinah predstavljajo še ne dovolj ocenjeno vodno in ekološko bogastvo. Vodno bogastvo zato, ker je mogoče v pornih volumenih proda akumulirati velike vodne količine. Ekološko bogastvo pa zato, ker ima prod zaradi poznanih filtracijskih lastnosti izredno naravno čistilno sposobnost.

Gradbeništvo pozna ta področja bolj kot vir dobrega gradbenega materiala in cenenih možnosti za širjenje zazidav (slika 2).

Izkoriščanje talne vode iz navedenih prodnih ležišč za oskrbo s pitno vodo se danes opravlja večinoma ekstenzivno, tako v pogledu tehničnih metod eksploatacije vode, kot v pogledu zaščite vodnih zalog. Še bolj zaostajamo v pogledu ocenitve realnih možnosti, ki jih omenjeni bogati sloji proda nudijo za zagotovitev potrebnih zalog pitne vode v perspektivi.

Če izkoristimo že omenjeni porni volumen prodnih nanosov in ga zapolnimo z vodo, lahko na področju Slovenije ustvarimo zelo pomembne rezervoarje prvovrstne pitne in tehnološke vode, ne da bi s tem načeli urbanistične, estetske in ekološke probleme, ki jih odpira izvedba velikih umetnih akumulacij vode.

Pri povprečni efektivni poroznosti prodnih slojev 25 % pridobimo z umetnim dvigom talne vode za 1 m na površini prodnega sloja 1 km² 250.000 kubičnih metrov akumulirane vode. Na primer Maribor porabi danes ca. 1 m³/sek, ali na leto 3,2 × 10⁶ m³ pitne in tehnološke vode. Za akumulira-

Slika 2

nje te vodne količine so potrebne pri različnih višinah H umetno dvignjene gladine talne vode naslednje površine F vodonosnega sloja:

H (m)	F (km ²)	V (m ³) $\times 10^6$
1	12,60	3,2
3	4,20	3,2
6	2,10	3,2
10	1,30	3,2

Če z ustreznimi tehničnimi posegi zvišamo gladino talne vode Dravskega polja na razpoložljivi površini ca. 120 km² za 1 m, pridobimo 30×10^6 m³ akumulirane podzemne pitne vode. S povprečnim zvišanjem gladine talne vode za 2,50 m, kar je tehnično povsem izvedljivo, je mogoče ustvariti akumulacije 75×10^6 m³ pitne vode.

V primerjavi s površinskimi akumulacijami sta v principu možni dve vrsti izvedbe podzemnih akumulacij v odvisnosti od lokalnih geomorfoloških in ostalih pogojev (slike 3, 4, 5).

Opisane podzemne akumulacije imajo pred površinskimi akumulacijami pomembne prednosti:

— Omogočajo večnamensko eksploatacijo površine. Običajno je možna eksploatacija površine v kmetijske namene. Možno je celo pospeševanje kmetijske proizvodnje, če se talna voda dvigne v območje koreninskega sistema rastlin. Možna je

tudi eksploatacija s talno vodo obogatena področja za lažje oblike zazidave in ostalih dejavnosti, ki niso nevarni onesnaževalci okolja.

— Praktično ni izgub akumulirane vode zaradi evaporacije.

— Voda je zaščitena pred onesnaženjem, ker je zaščitena s krovno plastjo proda in z bolj ali manj izdatno krovno ilovnato in humuzno plastjo.

— Voda je večinoma prvovrstne kvalitete, ena kovredna naravni podtalnici in vodam najčistejših planinskih oligotropnih jezer.

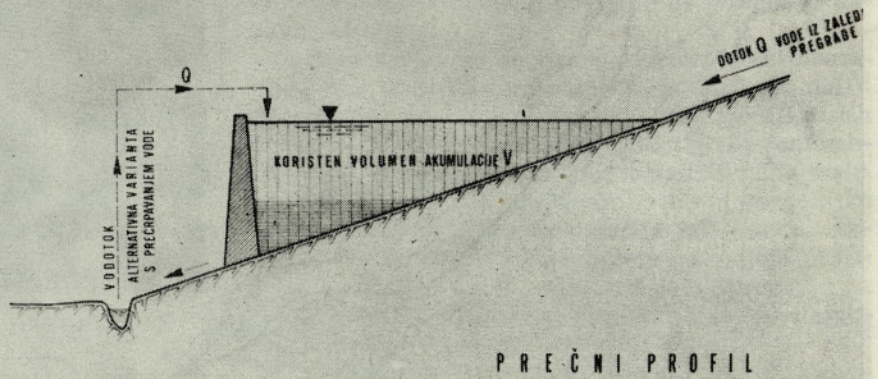
Na področju Slovenije je možno realizirati več podobnih konceptov bogatenja talne vode in ustvarjanja umetnih akumulacij talne vode (Ljubljansko—Sorško polje, Celjska kotlina, Dravsko polje, Pomurje, slika 1).

Koncept napajanja Dravskega polja z vodami pohorskih potokov pomeni intenzifikacijo že obstoječih naravnih procesov ponikanja pohorskih potokov v produ Dravskega polja s kombinacijo umetnih ponikovalnih bazenov nadzemnih akumulacij in regulacijo obstoječih voda.

Predvideva se tudi umetno bogatenje talne vode Dravskega polja z vodo Drave iz dovodnega kanala HC SD-1 (slika 6).

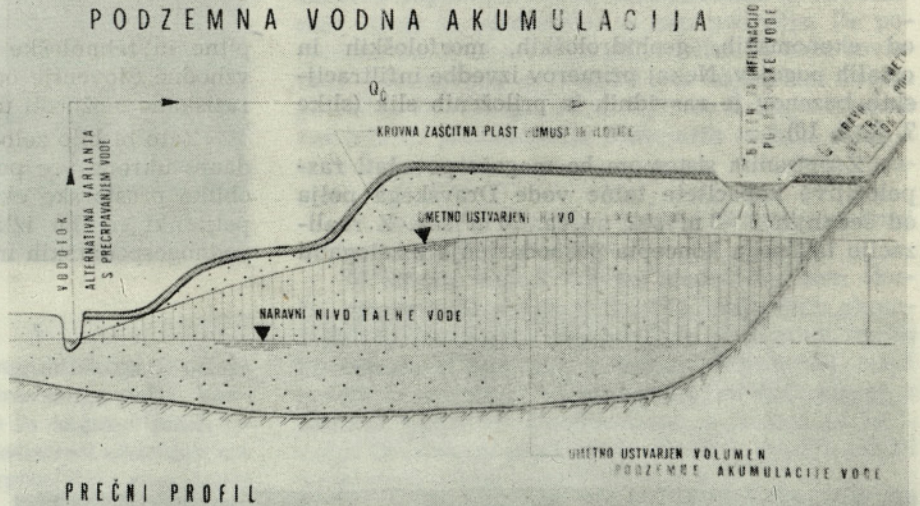
Izvedba infiltracijskih objektov za bogatenje je zelo različna. Odvisna je od kvalitete surove vode,

POVRŠINSKA VODNA AKUMULACIJA

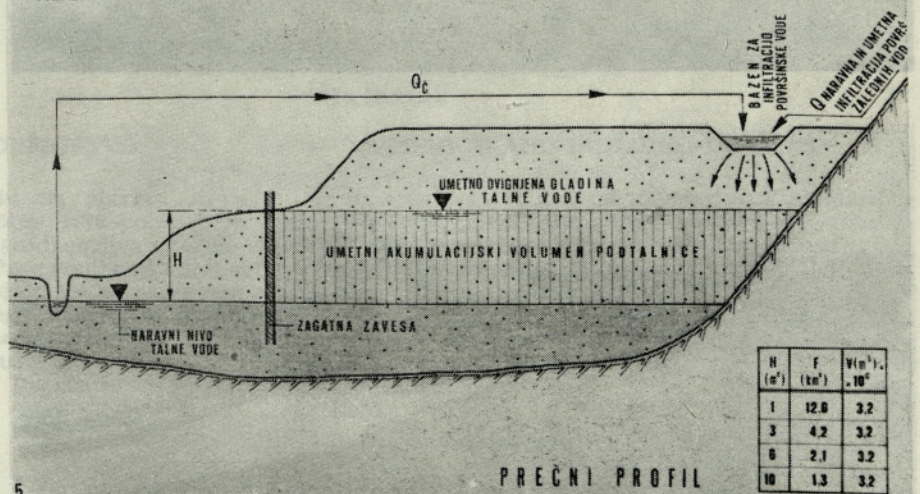
Slika 3 3

PODZEMNA VODNA AKUMULACIJA

Slika 4 4

ALTERNATIVNA REŠITEV PODZEMNE VODNE AKUMULACIJE

Slika 5 5

Slika 6

od ekonomskih, geohidroloških, morfoloških in ostalih pogojev. Nekaj primerov izvedbe infiltracijskih bazenov je razvidnih iz priloženih slik (slike 7, 8, 9, 10).

Z opisanim sistemom bo mogoče povečati razpoložljive kapacitete talne vode Dravskega polja od sedanjih 2—3 m³/sek na ca. 20 m³/sek. Z realizacijo takšnega koncepta gospodarjenja z zalogami

pitne in tehnološke vode se na področju severovzhodne Slovenije odpirajo dosedaj še povsem neraziskane možnosti urbanizacije in razvoja.

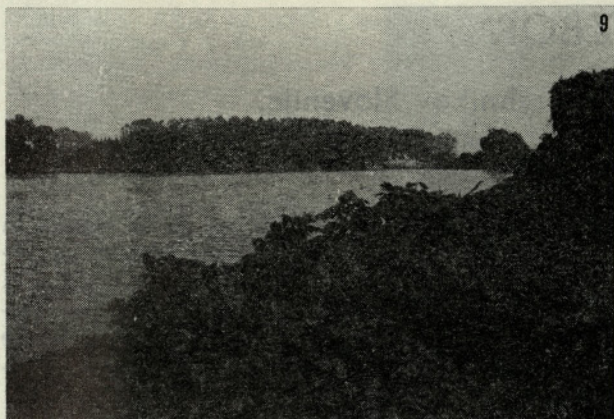
Zato bi bilo zelo koristno in potrebno, da se že danes ukrene vse potrebno, da zagotovimo takšno obliko prostorske eksploatacije površin Dravskega polja, ki ne bo izključevala realizacije opisanih vodnogospodarskih in ekoloških možnosti.

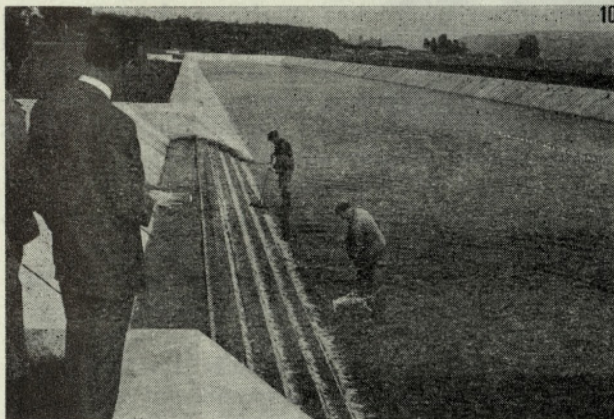
Slika 7

Slika 8

Slika 9

Slika 10

Izdan je bil sicer odlok republiškega izvršnega sveta o zaščiti podtalnice Dravskega polja. Vendar brez ustrezne organizacije in zagotovljenih finančnih sredstev ni mogoče realizirati obsežnih organizacijskih in zaščitnih ukrepov. Zato smo danes

na Dravskem polju še vedno priča ekstenzivni eksploataciji proda z množico raztresenih gramoznic, kar ne ogroža samo zalog talne vode in možnosti izvedbe opisanih konceptov, temveč hkrati brez potrebe uničuje kmetijske površine in spreminja naravno okolje.

Brez strokovno dognanega koncepta eksploatacije talne vode na tem območju v krajši in daljši perspektivi ne bo mogoče uspešno zaščititi tistih področij, ki so za preskrbo z vodo najbolj pomembna. Zato so obstoječi predpisi o zaščiti talne vode, ki večinoma ne izhajajo iz strokovno in ekonomsko dognanih konceptov eksploatacije talne vode, ekstenzivni. Takšni predpisi pogosto omejujejo preširoka področja v njegovem razvoju, premalo pa omejujejo dejavnost tam, kjer so perspektivne potrebe po zaščiti podtalnice največje.

Opisana problematika zahteva tako v hidrotehničnem pogledu, kot v pogledu širše ekološke valorizacije sprememb vodnega režima Dravskega polja kompleksno obravnavo.

S stališča dognane eksploatacije prostora pa zahteva poglobljen študij urbanističnih in ekonomskih tokov in perspektiv na tem področju. Že pogled na karto Dravskega polja (slika 6) kaže sovisnost posameznih dejavnosti na ožjem in širšem področju Dravskega polja, kjer se križajo interesi čuvanja in plemenitenja obstoječih vodnih zalog z razvojem urbanizacije, kmetijstva, industrije, prometa itd.

V sliki 6 so razvidni že prvi izvedeni poskusi usklajevanja teh interesov.

V okviru tega kratkega predavanja sem skušal opozoriti na enega v množici konkretnih ekoloških in prostorsko načrtovalnih problemov, ki jih bo morala v Sloveniji v bližnji prihodnosti rešiti gradbena oziroma hidrotehnična stroka skupaj z ostalimi panogami prostorskega planiranja na področju Dravskega polja in na območju ostalih večjih rezervatov talne vode v Sloveniji.

UDK 721.011.22:624

GRADBENI VESTNIK, LJUBLJANA, 1974 (23)

ST. 11, STR. 270—275

Mitja Rismal:

EKOLOGIJA IN GRADBENIŠTVO

Avtor je v svojem referatu na občnem zboru ZGITS v Mariboru dne 18. oktobra 1974 poudaril in podrobno prikazal povezanost gradbeništva z ekologijo, z zaščito naravnega okolja. Prav gradbeništvo med vsemi človeškimi dejavnostmi najgloblje posega v človekovo okolje, zelo pogosto v negativnem smislu. Avtor v referatu podrobneje obravnava zlasti problematiko preskrbe mest s pitno in industrijsko vodo, še posebej na Dravskem polju.

UDC 721.011.22:624

GRADBENI VESTNIK, LJUBLJANA, 1974 (23)

NR. 11, PP. 270—275

Mitja Rismal:

ECOLOGY AND BUILDING INDUSTRY

In his report at general meeting ACE at Maribor on 18th October 1974 the author stressed and gave in detail the connection between building industry and ecology, the protection of natural environment. Among all human activities there is just the building industry which encroaches very much upon the human environment, often in negative sense. The author treats in detail especially the problem of providing the drinking and industrial water for towns, especially on Drava field.

OBČNI ZBOR

Zveze gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije,
v Mariboru, dne 17. in 18. oktobra 1974

Občni zbor je začel v. d. predsednika dipl. ing. *Vladimir Čadež* z naslednjimi besedami:

Otvaram občni zbor Zveze gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije ter prisrčno pozdravljam vse navzoče delegate in goste, ki so se tako polnoštevilno udeležili občnega zbora. Posebno me veseli, da lahko v naši sredi pozdravim tov. Dušana Šinigoja, člana IO SZDL Slovenije, tov. Janeza Strniša, sekretarja občinskega komiteja ZK, tov. Franca Štoka, predstavnika republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev, tov. Dragana Raiča, predstavnika republiškega sekretariata za gospodarstvo, in tov. dipl. ing. Vasjo Simiča, predstavnika našega bratskega društva iz Hrvatske.

Opravičil se je, ker je moral odpotovati v Ameriko, akademik prof. dr. Lujo Šuklje.

Prejeli pa smo tudi naslednje brzojavke:

»Usled kasno prispelog poziva nismo u mogućnosti, da uzmemo učešće u radu vaše skupšćitne. Želimo vam puno uspeha sa nadom za još bolju medjurepubličku saradnju. Predsednik saveza gradjevinskih inženjera i tehničara Srbije ing. Ljubomir Filipović.«

»V obdobju, ko v smislu določil nove ustave pristopamo k reorganizacijam, od katerih pričakujemo tudi v gradbeništvu uspešnejši razvoj, je sodelovanje vseh, ki delajo na tem področju, še posebno nujno. Zato nama je še posebno žal, da nama obveznosti na fakulteti onemogočajo prisotnost na občnem zboru. S sodelovanjem bi morda lahko pri-

spevala pri razpravi o kadrih, saj je od števila in profila strokovnjakov v veliki meri odvisen napredek tudi v gradbeništvu. V upanju, da bodo stiki med ZGIT in našo fakulteto postali še boljši in tesnejši, želiva v imenu FAGG zboru čim uspešnejše delo. Dekan FAGG dr. J. Bleiweis, predstojnik oddelka za gradbeništvo dr. B. Žnideršič.«

»Povodom općeg zbora saveza gradjevinskih inženjera i tehničara Slovenije, radnom predsedništvu i svim učesnicima opućujem drugarske pozdrave i želim mnogo novih uspeha u radu na daljem jaćanju uloge našeg saveza u socialističkoj zajednici u ime izvršnog odbora Saveza gradjevinskih inženjera i tehničara Jugoslavije. Predsednik Anton Djerki, diplomirani inženjer.«

Da bi delo nemoteno potekalo, je ing. Vladimir Čadež predlagal delovno predsedstvo, in sicer:

1. *Branko Rosina,*
2. *Ivana Katern,*
3. *Franc Čačovič,*
4. *Miha Papič,*
5. *Vladimir Čadež.*

Predlog je bil soglasno sprejet in delovno predsedstvo je zasedlo svoje mesto.

Tov. *Branko Rosina* se je v imenu delovnega predsedstva zahvalil za izkazano zaupanje in za občni zbor predlagal naslednji

Sl. 1. Predsednik IS skupščine občine Maribor Vinko Borec, dipl. ing., pozdravlja udeležence občnega zbora

Sl. 2. Delegati in gostje v dvorani

DNEVNI RED :

1. Izvolitev organov občnega zbora
2. Referat: »Ekologija in gradbeništvo«, mag. *Mitja Rismal*, dipl. ing.
3. Poročilo predsednika, dipl. ing. *Vladimir Čadež*
4. Referat: »Pomen in vloga Gradbenega vestnika«, dipl. ing. *Sergej Bubnov*
5. Poročilo nadzornega odbora
6. Razprava o poročilih
7. Sklepanje o razrešnici dosedanjemu izvršnemu in nadzornemu odboru
8. Izvolitev novega izvršnega in nadzornega odbora

9. Razno.

Predlagani dnevni red je bil sprejet.

Tov. *Ciril Stanič* je za organe občnega zbora predlagal: v verifikacijsko komisijo:

1. *Vladimirja Rota*,
2. *Cirila Staniča*,
3. *Janeza Rojca*;

v kandidacijsko komisijo:

1. *Franca Martinca*,
2. *Jasa Žnidaršiča*,
3. *Jožeta Vučajnika*;

v komisijo za sklepe:

1. *Franca Hajdinjaka*,
2. *Jožeta Vučajnika*,
3. *Miloša Poliča*;

za overovatelja zapisnika:

1. *Ivota Jeclja*,
2. *Edvarda Malija*.

Za zapisnikarja je predlagal *Zinko Jakopič*.

Vsi predlogi so bili sprejeti soglasno.

Občni zbor so pozdravili:

tov. *Janez Strniša*, sekretar občinskega komiteja ZK Maribor:

Organizacije in društva so sestavni del Socialistične zveze. Torej tudi vaše društvo.

Takšen položaj društev temelji na ugotovitvi, da delovni ljudje ne izražajo in uveljavljajo svojih interesov samo kot posamezniki, ker imajo tako manjše možnosti za spoznavanje družbene problematike in s tem tudi za vplivanje in odločanje.

Socialistična zveza je tisti okvir oziroma je tista organizacija povezovanja, združevanja in oblikovanja enotnih političnih pogledov za najširše dogovarjanje, kjer lahko organizacije in društva usklajujejo svoje interese in si zagotavljajo čim večji vpliv na celotno družbeno življenje.

Nadaljnji razvoj samoupravne socialistične družbe bo brez dvoma pospeševal in s tem krepil vpliv delovnih ljudi, angažiranih v organizacijah in društvih na oblikovanje, sprejemanje in uresničevanje različnih družbenih nalog.

S takšnim položajem organizacij in društev želimo, da bi le-ta vplivala prek celotnega mehanizma samoupravljanja na spreminjanje družbenih razmer človekovega obstoja. Društva in organizacije morajo s svojim delovanjem omogočiti posameznikom ali skupinam, da v okviru splošnega družbenega položaja vidijo pred seboj družbeni pomen in cilj svojega delovanja.

Naša družba gradi svojevrsten in originalen sistem samoupravnega socializma in ni zgledov v svetu, ki bi nam olajšali delo. Prav zato gadelj v naši družbi obstoji potreba po originalnem kreativnem delu vseh, obstoji potreba po mobilizaciji znanja v najširšem smeslu.

Organizacije in društva s svojimi aktivisti prav gotovo predstavljajo pomembne potenciale znanja in sposobnosti — razčleniti mnoga odprta vpraša-

nja našega materialnega in duhovnega razvoja in oblikovati tudi ustrezne rešitve.

Na Slovenskem deluje 12.000 organizacij in društev, v katere je vključeno 1.300.000 delovnih ljudi oziroma kolektivnih članov. V 198 republiških vodstvih organizacij in društev deluje 2239 aktivistov.

Na tehniškem področju od 198 organizacij deluje 42 s 175.000 člani — to je pomemben potencial.

Za vsa društva mora veljati, da lahko uspešno delujejo, če so izpolnila vsaj naslednje pogoje:

- a) če jasno opredele — izhajajoč iz samoupravnega socializma — družbene cilje, ki jih žele uresničiti,
- b) če opredele načine in metode za uresničitev ciljev,
- c) če znajo smotrno postaviti hierarhijo potreb, to je, če opredele temeljne družbene potrebe.

Društva in organizacije bodo svoje naloge uspešno opravila, če bodo temeljile na demokratičnih notranjih odnosih in če bodo omogočale nenehno in vsestransko aktivnost ter neposreden vpliv celotnega članstva.

Kako se naj društva v naši družbi uveljavljajo?

Pomembno mesto jim pripada v procesu:

- sprejemanja skupščinskih aktov,
- pri odločitvah v samoupravni interesni skupnosti,
- v volilnem procesu.

Izoblikovano je načelo o zastopstvu društev in organizacij prek delegatov v vodstvih Socialistične zveze, v občinskih konferencah. S tem se krepi možnost pri političnem odločanju.

Z organiziranjem posebnih problemskih konferenc je možno zagotoviti, da bi bile pobude organizacij in društev dejansko prisotne pri dogovoru o skupnih akcijah, kar pa pomeni tudi jasno opredeljevanje obveznosti nosilcev dogovora oziroma skupne družbene akcije organiziranih socialističnih sil.

Samoupravljanje kot temeljni družbeni proces bi lahko veliko pridobilo, če bi društva in družbene organizacije vključevali že v obdobju vnaprejšnjih razprav o nameranih sprejetih odločitvah v skupščinah in interesne samoupravne skupnosti, torej še v fazi vnaprejšnjega oblikovanja odločitev.

V skladu s svojo družbeno vlogo društva ne morejo živeti osamljeno in se zatekati v neke vrste »družbeni larpulartizem«, temveč morejo uspešno delovati le v tesni povezanosti z eksistenčnimi problemi ustrezne družbenopolitične skupnosti (delavska stanovanja).

Pri tem je jasno spoznanje, da nobena družbena samodejnost ne more zamenjati dejavnikov zavestnega usmerjanja družbenega razvoja — brez zavestnega vključevanja v Socialistično zvezo.

Tov. Dušan Šinigoj, član IO SZDL Slovenije:

Dovolite mi, da v imenu republiške konference SZDL Slovenije pozdravim vaš zbor in zaželim vaši zvezi kot tudi društvom veliko uspehov pri nadaljnjem delu. Moram vam sporočiti, da spremljam vaše delo, čeprav nisem vedno prisoten, prek vaše dejavnosti, prek vašega vestnika, kako se vaša dejavnost razvija in kako delate v zvezi.

Iz poročila, ki ste ga predložili, je videti, da se vaši člani ne združujejo v društva, da bi bili neka cehovska organizacija, temveč zato, da ste vedno prisotni in v središču tistih vprašanj, ki so najbolj žgoča za družbo, posebno pa za gradbeništvo in druge veje, na katerih področju delate. Mislim, da je pred nami še vrsta nalog, pred vami še posebej. Nahajamo se v zapletenem gospodarskem položaju, ob istočasnem uvajanju nove ustave in pred mnogimi nalogami s področja gospodarstva. Predvčerajšnja seja skupščine je pokazala, v kateri smeri mora iti v prihodnje naše usmerjeno prizadevanje.

Podčrtal bi eno smer, ki se tiče vseh, posebno vas, da vzpostavimo kot prioriteto nalogo, da vso našo tehnologijo posodobimo, da na ta način tudi več ustvarjamo. Naše delo je bilo v to usmerjeno in so rezultati v naših organizacijah taki, da so spodbudni, da kažejo, da ste na tem področju delali in da je pričakovanje vseh slovenskih ljudi, da bomo posodobili naše gradbeništvo, upravičeno.

Poudaril bi še en vidik, to je sodelovanje na področju raziskovanja. Ustanovili smo novo raziskovalno skupnost Slovenije in vaša društva ter vaša zveza bodo morali biti prisotni s svojim statusom, ne v izmenjavi dela, vendar s svojo prisotnostjo in znanjem do kreativnosti, sodelovanja in razčiščevanja na področju raziskav in iskanju usmeritev, ki so najbolj potrebne slovenskemu narodu. Mislim, da je prav sedaj čas in trenutek, da se vključite v razpravo o konstituiranju te skupnosti in pripomorete, da bi bila ta skupnost najbolje organizirana.

V razpravi imamo tudi zakon o društvih in je prav, da tudi tam sodelujete in da najdete tako mesto, da boste izvedli tiste naloge in vlogo, kot se postavlja pred nami. Zadali smo si tudi nalogo zgraditi 26.000 stanovanj in tudi v zvezi s tem menim, da je polno zapletenih urbanističnih vprašanj, ki postajajo danes ovira, da bi ne mogli zgraditi teh 26.000 stanovanj. Tu se vi pojavljate kot kreatorji in razreševalci teh vprašanj, da bi to akcijo v tem času realizirali.

Še enkrat bi želel temu zboru in tudi društvom najboljših uspehov. Hvala lepa.

Tov. Viljem Barovič, predstavnik Zveze inženirjev in tehnikov Slovenije:

Jaz bi samo želel opravičiti ing. Prohinarja, ki je odsoten in vas obenem pozdravljam, pri bodočem delu pa želim zvezi in tudi društvom mnogo uspeha.

ZVEZA GRADBENIH INŽENIRJEV IN TEHNIKOV SLOVENIJE

občni zbor 1974

Sl. 3. Delovno predsedstvo občnega zbora

Tov. dipl. ing. *Vasja Simič*, predstavnik Zveze gradbenih inženirjev in tehnikov Hrvatske:

Tovarišice in tovariši, dragi kolegi! Velika čast mi je, da lahko pozdravim ta zbor v imenu Zveze gradbenih inženirjev in tehnikov Hrvatske in vam zaželim veliko uspehov. V prvih trenutkih sem se počutil, kot da sem prišel na naš domači zbor v republiki Hrvatski. Vsi težimo za istimi cilji in vsi želimo isto v tem našem društvu. Zaradi tega ne mislim nekaj predlagati o našem delu, ker to je vse v naših srcih. Imeli smo z vami dobre stike, mislim obe naši zvezi, posebno na polju regulative. Mi vsi delamo s polno entuziazma, to je delo, kjer se ne vidijo taki rezultati, ali z našim delom vidimo, da smo veliko napravili. Pred štirimi leti se je rodila ideja, da se bo tehniška zakonodaja poenostavila in da bo izšel zakon, in sedaj vidimo, da se ta naša ideja osvaja, zakon se poraja s takimi predpostavkami, kot smo jih mi želeli. Ko človek vidi, da so uspehi tu, da se naše želje uresničujejo, nam daje to še večjo moralno oporo in še večje ambicije za nadaljnje delo. Hvala lepa.

Tov. *Franc Štok*, predstavnik Republiškega sindikata gradbenih delavcev:

Spoštovane tovarišice in tovariši! Dovolite mi, da vas v imenu republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev Slovenije tovariško pozdravim. Z zadovoljstvom smo sprejeli povabilo za udeležbo na vašem občnem zboru Zveze gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije.

Pri svojem delu se namreč Republiški odbor sindikata gradbenih delavcev Slovenije povezuje tako z Gospodarsko zbornico SR Slovenije, Birojem gradbeništva SR Slovenije, kot z vsemi drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in si želimo resnejšega sodelovanja tudi z vašo organizacijo.

Iz poročila predsednika o aktivnosti Zveze gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije za obdobje štirih let nazaj je razvidno, da se vaša or-

ganizacija s svojimi strokovnimi izkušnjami in načrtovanji povezuje z gradbeniki neposredno v delovnih organizacijah, zato naš sindikat podpira vse take pobude in sodelovanja. Vsa vaša literatura, strokovni seminarji in predavanja prav gotovo spodbudno vplivajo na razreševanje problemskih vprašanj, ki se z uvajanjem nove tehnologije pojavljajo tudi v gradbeništvu.

Spričo nove organiziranosti sindikatov skladno z novo ustavo, si je novo vodstvo Republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev Slovenije zastavilo nalogo za kar najtesnejše in tvorno sodelovanje z vsemi institucijami naše panoge.

V poročilu med ostalim omenjate pereči problem stanovanjske izgradnje, ki se trenutno popularizira z akcijo 26.000 stanovanj in se usmerjena gradnja načrtuje za 10 let naprej. Menimo, da lahko tudi vaša organizacija mnogo prispeva k realizaciji zastavljene naloge. Prav tukaj še vedno iščemo pota za usmerjeno gradnjo ob uvajanju standardnih elementov, ko hočemo prebiti led klasičnega načina izgradnje stanovanjskih objektov. Namreč le tako si ometamo pocenitev gradnje, čeprav hkrati vemo, da nismo gradbeniki edini, ki naj bi vplivali na zmerne cene stanovanjske izgradnje.

Iz vašega poročila je namreč razvidno, da v veliki meri prispevate k strokovnemu razreševanju gradbene problematike in k uvajanju novitet v vseh oblikah gradenj tako pri nizkih, kot visokih gradnjah. Kar 20 raznovrstnih pravilnikov, ki usmerjajo tehnologijo vse od projektiranja do operative, govori o veliki zadolžitvi vaše organizacije za uvajanje novitet v gradbeništvo. Prav zato, ker je naš Republiški odbor sindikata gradbenih delavcev Slovenije pričujoč na vseh področjih delovanja s pomočjo svojih komisij, vas znova vabimo k tesnejšemu sodelovanju.

Občnemu zboru želim mnogo uspeha in obilo delovnega poleta pri sprejemanju zaključkov ob novem programu dela. Hvala za poslušanje.

POROČILO

v. d. predsednika Zveze gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije
dipl. ing. Vladimirja Čadeža:

Zaradi hude bolezni ing. Ljuba Levstika, predsednika naše Zveze, ki je pred enim letom zaprosil, da bi bil razrešen svoje funkcije, sem v skladu z našimi pravili kot podpredsednik prevzel njegovo mesto v času njegove odsotnosti, zato tudi dajem poročilo o delu Zveze.

Medtem se je žal njegovo zdravstveno stanje tako poslabšalo, da ni bilo več rešitve in je predsednik ing. Levstik dne 25. septembra 1974 podlegel neozdravljivi bolezni. Tako ni dočakal današnjega občnega zbora, ko polagamo obračun dela Zveze v preteklem obdobju.

Preden začnem s poročilom, je prav, da se spomnimo naših umrlih članov. Občutno so prizadele v obdobju od zadnjega občnega zbora naše gradbeništvo izgube ing. Iva Vodopivca, ing. Srečka Petrovčiča, ing. Cirila Pogačnika, ing. Miloša Kraigherja, prof. dr. Milana Fakina, ing. Ferda Janežiča, ing. Georgija Assejeva, ing. Janeza Dolenca, ing. Janeza Umeka in ing. Ljuba Levstika. Pri tej priliki mi dovolite, da se spomnimo tudi zaslužnega,

pred kratkim umrlega ing. arch. Iva Medveda, ki je imel veliko skupnega z gradbeništvom.

Predlagam, da počastimo spomin vseh imenovanih in neimenovanih z enominutnim molkom.

Ves čas našega delovanja po občnem zboru leta 1970 v Novi Gorici, ki sta ga usmerjala glavni in izvršni odbor na svojih sejah, smo si prizadevali, da zastopamo interese naših članov in da se vključujemo v reševanje širše problematike, ki zadeva področje dela naše strokovne usposobljenosti.

Zavedali smo se, da bo interes našega članstva do vključevanja v delo naše strokovne organizacije toliko večji, kolikor uspešnejša bo naša dejavnost in kolikor bolj bo naša družbena skupnost upoštevala naše predloge in naša stališča.

V celoti se strinjamo z mnenjem skupine za družbene organizacije in društva Republiške konference SZDL Slovenije, da je treba krepiti vloge organizacij in društev, ki v okviru SZDL usklajujejo svoje interese in si zagotavljajo čimvečji vpliv na celotno družbeno življenje.

Vlogo društev in tako tudi naše ZGITS določa tudi naša nova ustava, ki v 3. členu, 355. členu in 360. členu govori o dejavnostih društev, ki lahko dajejo tudi zahtevo za izdajo zakona oziroma se lahko povabijo k javni obravnavi zakonskih predlogov.

Zato smo v preteklem obdobju posvetili izjemno pozornost področju zakonskih predpisov, ki urejajo dejavnost gradbeništva tako v republiški kot v zvezni pristojnosti.

Prav tako smo hoteli z organiziranjem posvetovanj o širši problematiki, ki zadeva naše področje dela, vplivati na odločitve, ki jih sprejemajo pristojne družbenopolitične skupnosti.

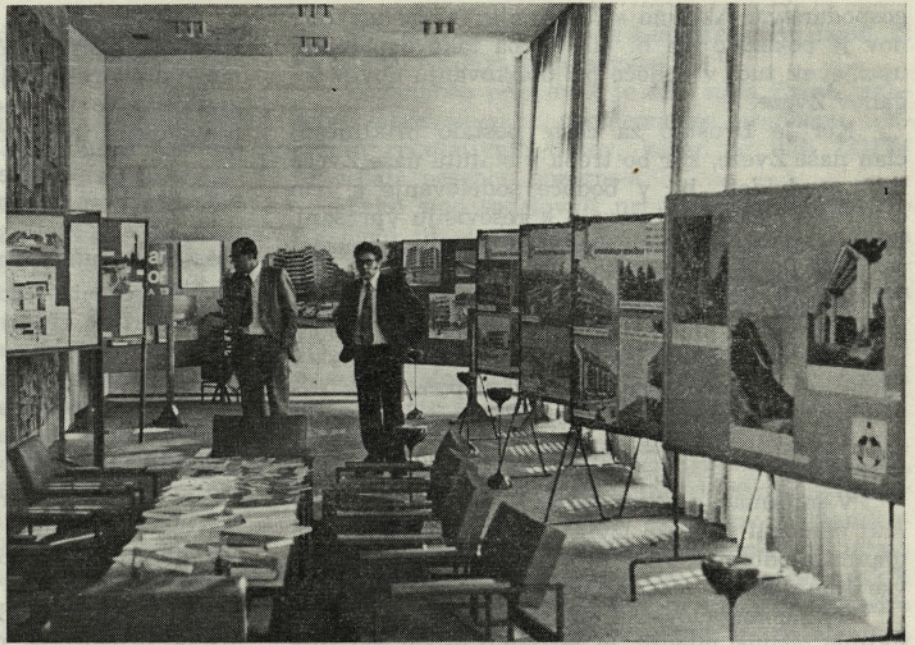
Poleg dejavnosti naših članov v ZGITS in v društvih, ki so delovala na področju Slovenije, je treba omeniti prispevek naše Zveze in njenih članov pri delu organov ZGITJ Jugoslavije. Tako so se naši predstavniki redno udeleževali sej izvršnega odbora in glavnega odbora, skupščine ZGITJ, ki je bila 1972 v Beogradu, in so s svojimi referati prispevali k reševanju vprašanj, ki so skupna vsem gradbenim inženirjem in tehnikom v naši državi.

V informacijo navajam, da predstavlja ca. 35 tisoč gradbenih inženirjev in tehnikov v Jugoslaviji močan strokovni potencial, ki v okviru strokovnih organizacij veliko prispeva k razvoju našega gradbeništva in s tem tudi k razvoju naše družbe.

Pri svojem delu smo se povezovali predvsem z delovnimi organizacijami gradbeništva, ki so kazale razumevanje do sodelovanja z našo Zvezo tudi s tem, da so v raznih oblikah finančno omogočale delovanje naše Zveze. Brez pomoči delovnih organizacij gradbeništva, ZRMK, Biroja gradbeništva, Gospodarske zbornice, Republiškega odbora sindi-

Sl. 4. V. d. predsednika ZGITS Vladimir Čadež, dipl. ing., bere predsedniško poročilo

Sl. 5. Razstava dosežkov gradbeništva na področju Maribora

kata gradbenih delavcev, republiških upravnih organov, Republiške skupnosti za ceste, Mestne skupščine Ljubljana, FAGG, Zveze IT Slovenije in drugih ne bi bilo mogoče izpeljati pomembnejših akcij, ki smo se jih lotili v preteklem obdobju, za kar jim gre posebna zahvala.

Podpirali smo vsako pobudo povezovanja in sodelovanja vseh institucij, ki delujejo na področju gradbeništva oziroma ki vplivajo nanj, in dajali svoj prispevek kot strokovna organizacija gradbenih inženirjev in tehnikov.

Zaradi posebnega pomena, ki ga ima za naše člane kvalitetna strokovna revija, smo tudi v obravnavani mandatni dobi posvečali rednemu izhajanju Gradbenega vestnika izjemno pozornost, s tem, da smo ji tudi finančno omogočili redno izhajanje. Pripominjamo, da se ta naša strokovna revija uvršča med najboljše strokovne revije gradbeništva v naši državi. Več o tem je govora v poročilu o vlogi in pomenu Gradbenega vestnika, ki smo ga zaradi njegove pomembnosti vnesli kot posebno točko dnevnega reda današnje skupščine.

Menim, da prav Gradbeni vestnik poleg svojih osnovnih nalog mnogo prispeva k neposrednemu kontaktu naše Zveze z vsemi člani, jih seznanja z delovanjem naše strokovne organizacije in daje vsakemu možnost, da v katerikoli pisni obliki izrazi svoje mnenje in kritiko ter tako pripomore k strokovnemu reševanju problematike, ki se pojavlja v gradbeništvu.

Kar se tiče organizacijskih oblik naše Zveze, ki je na petih sejah glavnega odbora, dvajsetih sejah izvršnega odbora in na številnih sestankih predsedstva obravnavala širšo ali ožjo problematiko in potrjevala programe dela, smo jih prilagajali vsakokratnim nalogam.

Tako smo formirali komisijo za strokovne seminarje, ekskurzije in predavanja, komisijo za re-

gulativo in komisijo za založništvo. Te komisije so bile zadolžene za tekoče delo zadevnega področja ter bodo rezultati prikazani v nadaljevanju.

Za organizacijo posebnih posvetovanj, kjer so se obravnavala širša vprašanja, ki zadevajo gradbeništvo, smo vsakokrat formirali posebno komisijo strokovnjakov, ki je izvedla vse priprave, skrbela za sestavo referatov, nakar je upravni aparat Zveze izvedel tehnično organizacijo posvetovanj.

Kompletno gradivo z zaključki s posvetovanj smo redno objavljali v Gradbenem vestniku, kar predstavlja dragocen material naše dejavnosti.

Za reševanje določenih nalog, ki so se občasno pojavljale, smo formirali za vsak posamezen primer posebno delovno skupino. Taka praksa je dala dobre rezultate, ker je vključevala v delo širši krog naših prizadevnih članov, ki so pripomogli k realizaciji nalog, ki sta jih določala glavni ali izvršni odbor naše Zveze. Tako je npr. glavni odbor na zadnji seji aprila letos imenoval posebno delovno skupino z nalogo, da pripravi organizacijo in program občnega zbora ter pripravi predlog kandidatov za nov odbor. Posebno aktivnost pri tem je pokazalo mariborsko Društvo gradbenih inženirjev in tehnikov, ki je gostitelj današnjega občnega zbora.

Vseh gornjih nalog in tekočega poslovanja Zveze pa ne bi bilo mogoče opravljati brez prizadevnosti upravnega aparata naše Zveze.

Izvršni odbor je imel pri svojem delu stalno podporo s strani nadzornega odbora, ki je svojo nalogo vestno in redno opravljal in tako prispeval k razrešitvi mnogih vprašanj v zvezi s finančnim in ostalim poslovanjem Zveze.

V želji, da se vključi v naše delo čimveč strokovnjakov z raznih področij, smo razširili izvršni odbor s predstavniki JLA, Društva za ceste, Društva komunalnih inženirjev in tehnikov in vodnega

gospodarstva. Aktivno sodelovanje večine teh članov je pokazalo, da bi bilo treba tako dopolnitev upoštevati tudi v bodoče pri oblikovanju novih organov Zveze.

Ker je Društvo za ceste postalo priključeni član naše Zveze, kar bo treba v statutu naše Zveze tudi predvideti, bo v bodoče sodelovanje s tem društvom še bolj prispevalo k reševanju vprašanj, ki zadevajo gradbene inženirje in tehnike, zaposlene v tej specifični gradbeni dejavnosti.

Naša Zveza je bila dvakrat gostitelj ZGIT Jugoslavije, ki je imela tretjo sejo glavnega odbora leta 1972 in peto sejo izvršnega odbora leta 1973 v Ljubljani, s čimer smo tudi mi pripomogli k razumevanju in sodelovanju republiških in pokrajinskih zvez ter specializiranih društev v okviru SGITJ.

V informacijo navajam, da so se naši predstavniki udeležili vseh sej izvršnega odbora in treh sej glavnega odbora ZGITJ, ki so potekale na področju vse Jugoslavije.

Stalno prizadevanje, da se v delo naše Zveze vključi čimveč mladih, je že rodilo uspeh, saj smo na novo vključili ca. 300 predvsem mladih inženirjev in tehnikov, k čemur je tudi prispevala naša akcija na univerzi neposredno pri študentih. Menim, da bo treba v novi odbor vključiti mlajše člane in jih pritegniti k delu naše Zveze, v okviru katere bo mogoče reševati vrsto problemov, na katere naleti mlada generacija.

V okviru danih pogojev in možnosti ter požrtvovalnega truda naših članov, ki so delali v naši strokovni organizaciji prostovoljno, čeprav njihovo delo ni bilo vedno družbeno ustrezno ovrednoteno, navajam konkretne akcije, ki smo jih izvedli v času od zadnjega občnega zбора.

V poročilu, ki ga dajem, ni mogoče zajeti vse dejavnosti in akcij, ki smo jih izvedli.

Zavedamo pa se, da obstoje ob vsem izvršenem delu še odprta vprašanja, ki jih bo treba v prihodnje reševati.

Tudi v zadnjem mandatnem obdobju smo želeli dati svoj prispevek k oblikovanju strokovnega mnenja pri reševanju širše problematike, ki zadeva gradbeništvo in smo v ta namen organizirali več posvetovanj in sicer:

— Novembra leta 1971 smo organizirali posvet o izobraževanju komunalnih inženirjev z namenom, da se osvetli problematika vzgoje kadrov za potrebe komunalnega gospodarstva.

Na posvetu je bilo danih več sugestij za bodočo usmeritev študija komunalne usmeritve s poudarkom, da gre za zelo široko področje znanja. Pokazalo se je, da je glavna naloga v pripravi dobrega učnega načrta, kar je v pristojnosti fakultete in posebne komisije, ki jo je imenovala skupščina SRS.

— Javne razprave o osnutku dolgoročnega razvoja za gradnjo, rekonstrukcijo in vzdrževanje republiških cest v Sloveniji v obdobju 1971—1985, ki se je vršila maja leta 1973 v Celju, se je udeležilo 80 vidnih strokovnjakov s področja gradbeništva, urbanizma, prometa in raziskovalnih organizacij.

Posvetovanje smo pripravili skupaj z Društvom za ceste SRS, Urbanističnim društvom SRS z uvodnima referatoma Cestnega sklada SRS, ki je tudi z materialnim prispevkom podprl izdajo posebne številke Gradbenega vestnika.

Zaključki s posvetovanja so prispevek strokovnih zvez k osnutku dolgoročnega programa izgradnje cestnega omrežja v naši republiki.

— Posvetovanje o razvojno-raziskovalni dejavnosti v gradbeništvu, ki smo ga organizirali marca leta 1973 v Ljubljani, kaže, da vedno večji pomen raziskovalnega dela ni ostal brez odziva tudi v naši stroki. Sklepi, ki so bili oblikovani po široki razpravi sedmih kvalitetnih referatov, so koristen prispevek za aplikacijo raziskovalnih dosežkov v praksi.

Sl. 6. Stanovanjsko naselje S-21 v Mariboru

Na tem posvetovanju smo dobili kompleksen pregled nad raziskovalnim delom v gradbeništvu v naši republiki.

— Pereč problem stanovanjske graditve smo obravnavali na posvetovanju o aktualnih vprašanih graditve stanovanj junija 1973 v Kranju. Organizirali smo ga skupaj z Društvom arhitektov Slovenije in Urbanističnim društvom Slovenije.

Namen tega posvetovanja je bil, da v širši razpravi dejavniki, ki so vključeni v stanovanjsko izgradnjo, ocenijo trenutno stanje na tem področju, da razjasnijo nekatere strokovne in družbene vidike stanovanjske izgradnje in da določijo elemente akcije za hitrejšo in racionalnejšo stanovanjsko izgradnjo v skladu z resolucijami, ki jih je sprejela skupščina SR Slovenije. Obširni zaključki, ki so upoštevali vsebino devetih referatov in razprave, so razjasnili več odprtih vprašanj s tega področja.

— Posvet o prometni študiji Ljubljane, ki ga je naša Zveza organizirala konec leta 1973, je presegel lokalni okvir, saj gre za sečišče prometnega križa Slovenije. Na pereč problem poteka osnovnega cestnega križa na področju Ljubljane je naša Zveza skupaj z osrednjo ZIT Slovenije in Urbanističnim društvom Slovenije opozarjala odgovorne dejavnike že pred petimi in več leti.

Naša Zveza je lahko organizirala to posvetovanje v času, ko so bili osnovni koncepti te študije dani v javno razpravo.

Zaključki, sprejeti na tem posvetovanju, kažejo, da smo pravočasno opozarjali na nujnost etapne graditve cestno-prometnega vozla Ljubljane, hkrati pa izražajo stališča strokovnjakov do reševanja te pereče problematike.

Skupaj s štirimi republiškimi strokovnimi Zvezami, Republiškim sekretariatom za urbanizem, Republiško skupnostjo za ceste in skupščino mesta Ljubljane smo izdali posebno publikacijo o tem posvetu.

Posebno pozornost smo posvetili gradbeni regulativi, pri čemer aktivnost naše Zveze ni bila samo deklarativna, ampak se je odražala v konkretnem delu kot sledi:

Člani naše Zveze so bili vključeni v delo komisij za pripravo zakona o graditvi objektov, ki jih je imenoval republiški sekretar za gospodarstvo kot pristojni upravni organ za gradbeništvu.

Pri pripravi in oblikovanju zakona smo skušali zagotoviti enotno reševanje tistih vprašanj, o katerih smo se dogovorili z republiškimi zvezami GIT v okviru ZGITJ, ki je imenovala posebno komisijo za regulativo. Komisija, v kateri so aktivno sodelovali naši člani, je pripravila teze kot predlog za enotno reševanje določenih vprašanj za celotno Jugoslavijo.

Ob polnem razumevanju pristojnih republiških organov so bile naše teze v celoti upoštevane v novem zakonu o graditvi objektov, ki ga je sprejela skupščina SR Slovenije decembra lanskega leta. V tem zakonu so bile odpravljene nekatere pomanjkljivosti prej veljavnega zakona, upoštevane so bile upravičene pripombe naših članov gradbe-

nih tehnikov, predpisan je tudi strokovni izpit, ki ga prejšnji zakon ni predvidel.

Pomemben prispevek je dala naša Zveza tekočemu obravnavanju problematike gradbeno tehničnih regulativnih aktov, kateri je tudi ZGITJ posvečala posebno pozornost.

Tako smo sodelovali pri uvodnem referatu o gradbeni regulativi na V. skupščini ZGITJ maja leta 1972 v Beogradu. V resoluciji, ki jo je skupščina o teh vprašanih sprejela, so bila postavljena stališča, ki so danes že sprejeta v republiškem zakonu o graditvi objektov, oziroma so predvidena v osnutku Zakona o standardizaciji, ki bo v zvezni pristojnosti enotno urejal vprašanja tehničnih predpisov in standardov.

Stališča, ki smo jih zastopali v naših referatih, so hotela odpraviti dosedanje pomanjkljivosti v urejanju materije tehničnih predpisov in standardov. Zavzemali smo se zato, da bi bilo treba zakon o tehničnih ukrepih in zakon o jugoslovanskih standardih združiti in da bi bilo treba to materijo obravnavati po enotnih kriterijih in po vnaprej določenem postopku.

Mnenja smo bili, da bo treba za kompleksno urejanje te materije zadolžiti enoten organ in to za vse področje tehnike.

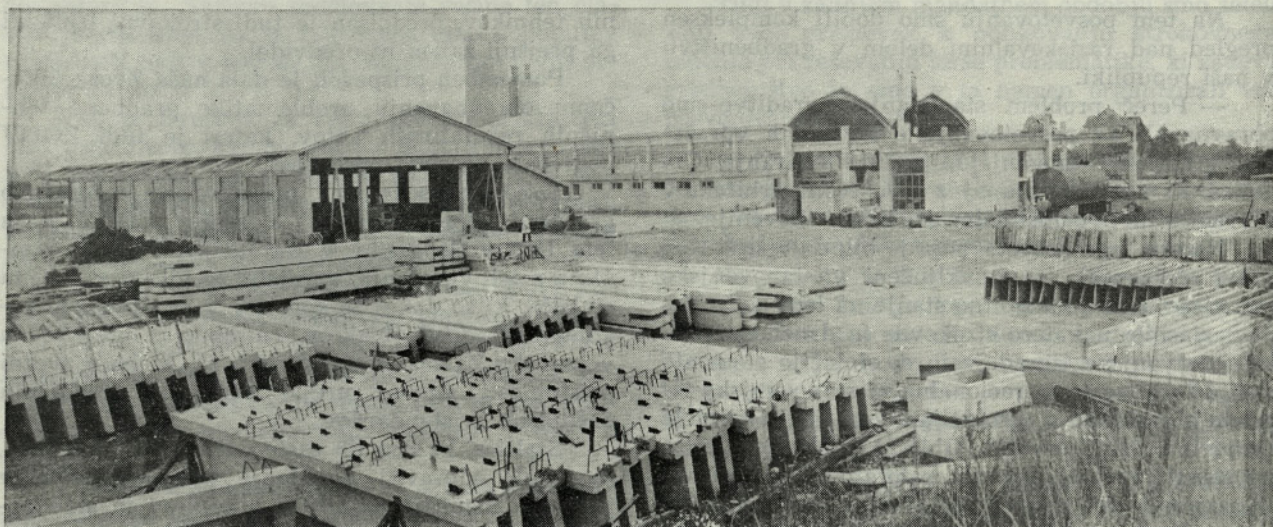
Čeprav spada ta materija v zvezno pristojnost, smo bili mnenja, da je treba predvideti in ustvariti sodelovanje republik in da bi bilo treba ustanoviti poseben svet kot družbeni organ, ki bo vodil politiko izdajanja tehničnih regulativnih aktov. Posebej smo poudarili vlogo strokovnih društev, ki naj bi bila vključena v celoten proces priprave in izdajanja tehničnih predpisov.

Zgornja stališča smo tudi objavljali v posebnih prispevkih v Gradbenem vestniku, v IT novinah in v osnovnem referatu, ki smo ga skupaj s Hrvati pripravili za sejo glavnega odbora ZGITJ in ki je objavljen v posebni publikaciji »Stanje gradjevinjskih zakona i regulative«, ki jo je izdala ZGITJ maja letos. Kolikšna je vloga ZGITJ do reševanja vprašanj tehnične regulative, ki je v zvezi pristojnosti, je razvidno iz naročila, ki ga je sprejela od zveznega Izvršnega sveta, da skupaj z jugoslovanskim Zavodom za standardizacijo in zvezno Gospodarsko zbornico izdela program za izdajo in spremembo tehničnih predpisov in standardov v gradbeništvu za naslednje petletno obdobje.

Prav v zadnjem času se je tudi naša ZGIT Slovenije vključila v to akcijo ter bodo na pobudo naše komisije za regulativo zbrani predlogi naših članov, ki jih bomo posredovali ZGITJ, da jih vnesemo v petletni program.

Komisija za regulativo ZGITS je med drugim dala tehtne pripombe na osnutek zakona o javnih cestah, ki je v fazi obravnavanja v republiški pristojnosti.

Ko je leta 1966 republiški sekretar za gospodarstvo ukinil komisijo za strokovne izpite, ki je bila do takrat v sestavu tega sekretariata, je bilo po prehodnem obdobju dogovorjeno, da v bodoče prevzame skrb za strokovne izpite Gospodarska

Sl. 7. Industrijska proizvodnja gradbenih elementov Maribor

zbornica, strokovne seminarje za pripravo kandidatov na strokovne izpite pa je prevzela naša Zveza. Pokazalo se je, da sta bila ta odločitev in takšno sodelovanje uspešno in da tudi v bodoče ni razlogov, da se ta praksa spremeni. Zato tudi naša Zveza ni imela pripomb k osnutku družbenega dogovora, kot ga predvideva 16. člen Zakona o graditvi objektov in ki ga je pripravila komisija sveta za gradbeništvo republiške Gospodarske zbornice.

V ilustracijo navajam, da je ZGITS doslej že organizirala 35 seminarjev, ki jih je obiskovalo 1900 udeležencev kandidatov za strokovne izpite.

V pripravi je podpis družbenega dogovora o programu in načinu opravljanja strokovnih izpitov, ki bodo tudi v bodoče zagotavljali potrebno preverjanje praktičnega strokovnega znanja odgovornih projektantov in odgovornih vodij del, ki ga ni mogoče dobiti v samem šolanju na vseh nivojih naših strokovnih šol. V zadnjem času pa se kažejo nekatere parcialne tendence o razbijanju te enotnosti, pri čemer se ne upošteva dejstva, da je že sedaj težava v tem, da zagotovimo potrebno število visokostrokovnega kadra predavateljev in izpraševalcev, ki poleg redne zaposlitve opravljajo še to odgovorno nalogo.

Zdi se mi, da ne bi bilo prav odstopiti od stališča, da moramo gradbeni inženirji in tehniki v naši republici tudi v bodoče v okviru naše strokovne organizacije skrbeti za to, da obdržimo visok nivo znanja naših strokovnjakov, če hočemo tudi v bodoče iti vstric s hitrim dvigom strokovnosti v drugih republikah in v svetu. Pri tem pa je treba stalno dopolnjevati in prilagajati strokovne seminarje in izpitni program razvoju in potrebam prakse.

Komisija za založništvo je bila v preteklem obdobju zelo aktivna, kar sledi iz publikacij in ponatisov, ki smo jih izdali.

Na področju ponatisa tehničnih predpisov, ki se izdajajo v obliki pravilnikov, smo dosegli viden napredek.

Doslej smo izdali v okviru 1. fascikla »Tehnični predpisi za gradbeništvo« 1972 skupaj 13 pravilnikov. V to zbirko smo vključili tudi Zbirko predpisov o graditvi objektov — 1974, ki jo je z našim sodelovanjem izdal Uradni list SRS, kar lahko smatramo kot družbeno priznanje naši Zvezi pri oblikovanju republiške zakonodaje. Izdali smo tudi 2. fascikel tehničnih predpisov za gradbeništvo, v katerem se bo nadaljeval ponatis veljavnih pravilnikov.

Pri tem je treba dati priznanje delovnim organizacijam — naročnikom tehničnih predpisov, ki so financirali izdajo, ki je sama Zveza s svojimi sredstvi ne bi zmogla.

V prilogi navajamo pregled doslej ponatisjenih pravilnikov.

Izdali smo tudi »Priročnik za armirani beton«, ki je aktualen zaradi novih zadevnih pravilnikov, ki so bili izdani koncem leta 1971. V teku je akcija za pripravo terminološkega slovarja, ki jo bo treba nadaljevati in konkretizirati.

Aktivnost naše Zveze, ki je bila namenjena našemu članstvu, je razvidna tudi iz seminarjev, posvetovanj, predavanj in ekskurzij, ki smo jih pripravili v času poročanja.

Skupaj s seminarji za strokovne izpite smo priredili 38 strokovnih seminarjev, ki se jih je udeležilo blizu 2200 gradbenih inženirjev in tehnikov.

Pri tem posebej omenjam seminar o uporabi Pravilnika o tehničnih ukrepih in pogojih za beton in armirani beton in Pravilnika o tehničnih ukrepih in pogojih za prednapeti beton. Na podlagi strokovnih razprav smo izdali v zbirki predpisov za gradbeništvo stališča in pojasnila v zvezi z izvajanjem teh pravilnikov. V okviru razprav o osnutku Zakona o graditvi objektov je naša Zveza priredila bazenska posvetovanja v večjih centrih naše republike.

V tem času smo organizirali 5 predavanj, ki so jih pripravili domači in tuji predavatelji. Veliko število strokovnih ekskurzij in udeležencev kaže, da je bila ta aktivnost v preteklem obdobju zelo živahna.

Priredili smo 52 ekskurzij, od teh 25 v Djerdap, na avtocesto Vrhnika—Postojna, avtocesto Hoče—Levec, avtocesto Zagreb—Karlovac, v Beograd in Skopje, 27 pa na pomembna gradbišča ali razstave v München, Budimpešto, Pariz, Švico, Bologno, Hannover in Bruxelles.

Vseh udeležencev na teh strokovnih ogledih je bilo 2460.

Z osrednjo Zvezo ZIT Slovenije smo sodelovali pri iskanju rešitev za gradnjo novih prostorov za vse republiške strokovne Zveze skupaj s Centralno tehnično knjižnico in FAGG. V informacijo navajam, da so novi prostori za republiške strokovne zveze predvideni v novi stavbi CTK, ki ima odobreno lokacijo na območju nove fakultete za gradbeništvo in geodezijo in je postopek za izdelavo investicijskega programa v teku. Potrebni pa bodo posebni napor, da se zagotove sredstva za realizacijo te naloge, ki je že dolgo pereča.

Za adaptacijo sedanjih prostorov pa moramo dati priznanje našim gradbenim podjetjem, ki so za nujno popravilo dala ustrezen prispevek.

Ves čas našega delovanja v preteklem obdobju smo si prizadevali vključevati v izvajanje naših akcij čimveč naših članov in smo podpirali vsako pobudo, ki je prišla iz društev, ki so se razvijala v naših mestih v skladu z njihovo aktivnostjo.

Pri tem lahko ugotovimo, da je bilo zanimanje članstva do dela v društvu in v naši Zvezi odvisno predvsem od naše aktivnosti in rezultatov, ki smo jih dosegli pri delu v naših strokovnih organizacijah.

Verjetno bo tako tudi v bodoče, ko bodo sprejeti novi statuti strokovnih Zvez, ki so sedaj v pripravi. Menim, da bo prav naloga bodočih organov

Zveze, da se vključijo v obravnavo in izdelavo novih statotov, ki jih bo treba drugo leto sprejeti tudi v naši strokovni Zvezi.

Pri tem bo treba posvetiti založniški dejavnosti posebno pozornost, za katero so že dane osnove, ki smo jih predlagali pristojnim organom v odobritev. Založniška dejavnost naše Zveze naj bi v bodoče enotno zajela Gradbeni vestnik in izdajanje drugih strokovnih publikacij, ki smo jih doslej objavljali.

Pričakujemo, da bo bodoči odbor nadaljeval z aktivnostjo, ki je že utečena in ki je prispevala k afirmaciji naše Zveze, in da se bo lotil novih nalog, ki jih bo narekoval bodoči razvoj v skladu z izvajanjem določil naše ustave.

Ob zaključku poročila se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem, ki so z nesebičnim delom prispevali k delu naše Zveze in našemu delovnemu kolektivu Zveze, ki je izvrševal naloge, ki smo mu jih postavljali, ter glavnemu in tehničnemu uredniku Gradbenega vestnika za uspešno in kvalitetno delo pri rednem izdajanju našega strokovnega glasila.

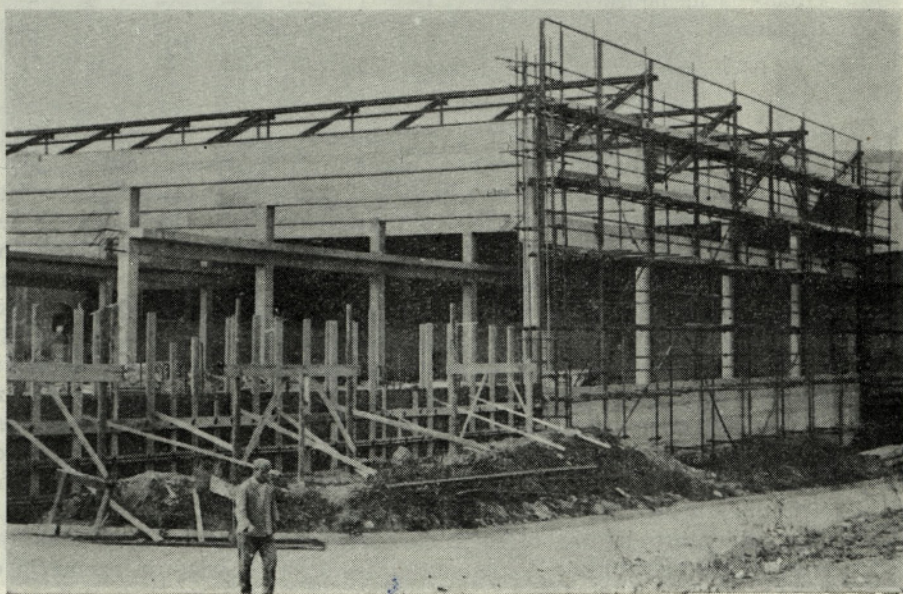
Posebna zahvala pa gre našim mariborskim članom in delovnim organizacijam Maribora, ki so ob že znani gostoljubnosti prispevali k odlični organizaciji občnega zbora.

Priznanja našim častnim in zaslužnim članom, ki jih je sprejel zadnji občni zbor, so bila izročena odlikovancem.

Predsednik komisije za priznanja in odlikovanja tov. Stanič bo dal posebno poročilo o predlogih za odlikovanja.

Pri tej priliki bi se rad našemu tajniku Cirilu Staniču ob njegovi 70-letnici posebej zahvalil za njegovo izredno prizadevanje in aktivnost v naši Zvezi ves čas delovanja v naši strokovni organizaciji.

Novemu odboru s predsednikom na čelu pa želim veliko uspehov pri bodočem delu.

Sl. 8. Industrijska hala Vitanje

POROČILO

glavnega urednika Gradbenega vestnika
dipl. ing. *Sergeja Bubnova*:

POMEN IN VLOGA GRADBENEGA VESTNIKA

Nastanek

Čeprav je minilo že več kot 25 let, odkar je leta 1948 izšla prva številka »Novatorja«, ki se je po treh letih izhajanja preimenoval v »Gradbeni vestnik«, izdajamo šele 23. letnik naše revije. To zaradi tega, ker je od leta 1952 do leta 1961 Gradbeni vestnik izhajal neredno, leta 1962 pa sploh ni izšla nobena številka več. Tako je leta 1951 izšlo 5 zvezkov, označenih z letnikom 5, v letu 1953 2 zvezka, označena z letnikom 6, v letu 1954 — 5 zvezkov, označenih z letnikom 8. V letih 1957/58 so izšli 4 zvezki letnika 9, v letih 1958/59 3 zvezki letnika 10 in leta 1960 2 zvezka letnika 11. V letu 1961 je izšel le priložnostni zvezek ob priliki Mednarodnega sejma gradbeništva v Ljubljani, ki ni bil označen z letnikom. V letu 1962 pa Gradbeni

vestnik ni več izšel zaradi številnih finančnih in vsebinskih težav, ki so se nakopičile v zadnjih letih izhajanja.

Novo obdobje izhajanja Gradbenega vestnika se je pričelo leta 1963, ko je izšlo 10 zvezkov (12 števil) revije, označenih z letnikom 12. Od takrat do danes Gradbeni vestnik izhaja redno v 10 zvezkih (12 številkah) letno.

Podrobnejša kronika nastanka in izhajanja Gradbenega vestnika v prvih letih je bila podana v uvodniku ob zaključku 15. letnika revije (v 12. številki), zato tukaj tega ne bomo ponovno omenjali.

Vsebina

Če obdržimo isto kategorizacijo člankov, ki je bila uporabljena ob priliki 15-letnice revije, potem je struktura člankov v zadnjih 11 letih (od 1963 do 1974 leta) naslednja:

PREGLED VSEBINE GRADBENEGA VESTNIKA

številu člankov

Snov	1963 do 1966										Sk. 1963-74	%
	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974				
Geomehanika in fundiranje	3	1	1	—	2	2	3	—	—	12	3,2	
Statika in dinamika konstr.	21	3	3	12	1	7	2	1	5	55	14,4	
Gradnja v seizmičnih področjih	15	—	1	1	2	2	1	—	3	25	6,6	
Visoke gradnje	16	1	1	4	1	5	1	8	1	38	10,0	
Hidrogradnje	12	8	—	3	3	1	1	5	2	35	9,5	
Cestogradnja	12	—	12	—	3	2	2	7	7	45	11,8	
Železnice	6	—	—	—	7	—	—	—	—	13	3,4	
Mostovi	7	5	1	1	3	2	—	3	—	22	5,8	
Komunalna hidrotehnika	6	2	—	—	1	2	10	1	1	23	6,1	
Gradbeni materiali	8	6	9	3	4	2	7	4	4	47	12,3	
Organizacija gradbenih del	8	2	3	5	4	6	2	6	3	39	10,3	
Gradbena mehanizacija	7	1	—	—	—	1	—	2	—	11	2,9	
Urbanizem	3	7	—	—	2	—	—	1	1	14	3,7	
S k u p a j	124	36	31	29	33	32	29	38	27	379	100,0	

Usvojena kategorizacija omogoča le grobo grupiranje člankov glede na njih vsebino; podrobnejša razčlenitev bi zahtevala znatno več kategorij, kar bi zamagljalo pregled strukture vsebine revije, ki jo hočemo na ta način opredeliti.

Članki o preiskavah, izven rednih prilog Informacij ZRMK, ki niso vsebovane v tem pregledu, so zajeti v rubriki gradbenih materialov, če so obravnavali preiskavo materialov oziroma gradbenih elementov, in v rubriki statike in dinamike konstrukcij, če so obravnavali preiskave konstrukcij. Elektronska obdelava podatkov v okviru celotne panoge gradbeništva je zajeta v rubriki organizacije gradbenih del oziroma pri posameznih kategorijah gradbenih objektov, če se je nanašala na posamezne vrste konstrukcij.

Stanovanjska izgradnja je zajeta v rubriki visoke zgradbe, kjer se približno polovica člankov nanaša na probleme stanovanjskega gradbeništva.

Pregled vsebine Gradbenega vestnika v zadnjih 11 letih izhajanja karakterizira strokovni profil revije in nudi naslednje temeljne ugotovitve:

— največ člankov je bilo objavljenih s področja statike in dinamike konstrukcij (14,4%), gradbenih materialov (12,3%), cestogradnje (11,8 odstotka) in organizacije gradbenih del (10,3%).

— Gradbeni vestnik je sledil aktualnim gibanjem našega gospodarskega razvoja in spremljal razvoj gradbene panoge pri nas in v svetu.

Če primerjamo štiriletno obdobje 1963—1966 s sedemletnim obdobjem 1967—1974, potem dobimo naslednja razmerja objavljenih člankov:

PREGLED VSEBINE V OBDOBJIH 1963—66
in 1967—1974

Snov	1963—1966		1967—1974	
	Stev.	%	Stev.	%
Geomehanika in fundiranje	3	2,4	9	3,5
Statika in dinamika konstrukcij	21	16,9	34	13,3
Gradnje v seizmičnih področjih	15	12,1	10	3,9
Visoke gradnje	16	12,8	22	8,6
Hidro gradnje	12	9,7	23	9,0
Cestogradnja	12	9,7	33	13,0
Železnice	6	4,8	7	2,6
Mostovi	7	5,6	15	5,8
Komunalna hidrotehnika	6	4,8	17	6,8
Gradbeni materiali	8	6,5	39	15,4
Organizacija gradbenih del	8	6,5	31	12,2
Gradbena mehanizacija	7	5,6	4	1,6
Urbanizem	3	2,4	1	4,3
S k u p a j	124	100,0	255	100,0

Iz zgornjega pregleda je razvidno, da se je najbolj povečalo število člankov s področja gradbenih materialov (od 6,5 % na 15,4 %) kar ustreza velikemu napredku, doseženemu v zadnjih letih na področju kvalitete in asortimana gradbenih materialov. Nadalje se je bistveno povečalo število člankov s področja organizacije gradbenih del (od 6,5 % na 12,2 %), kar je zlasti posledica uvajanja elektronske obdelave podatkov v gradbeništvo. Povečalo se je število člankov s področja cestogradnje (od 9,7 % na 13 %), kar je v skladu s povečanjem gradnje sodobnih cest pri nas v zadnjih letih. Nekoliko se je povečalo tudi število člankov s področja urbanizma (od 2,4 % na 4,3 %), kar kaže, da urbanisti v zadnjem času v večji meri za-

upajo Gradbenemu vestniku svoje prispevke s področja, ki je tesno povezano tudi z gradbeništvom.

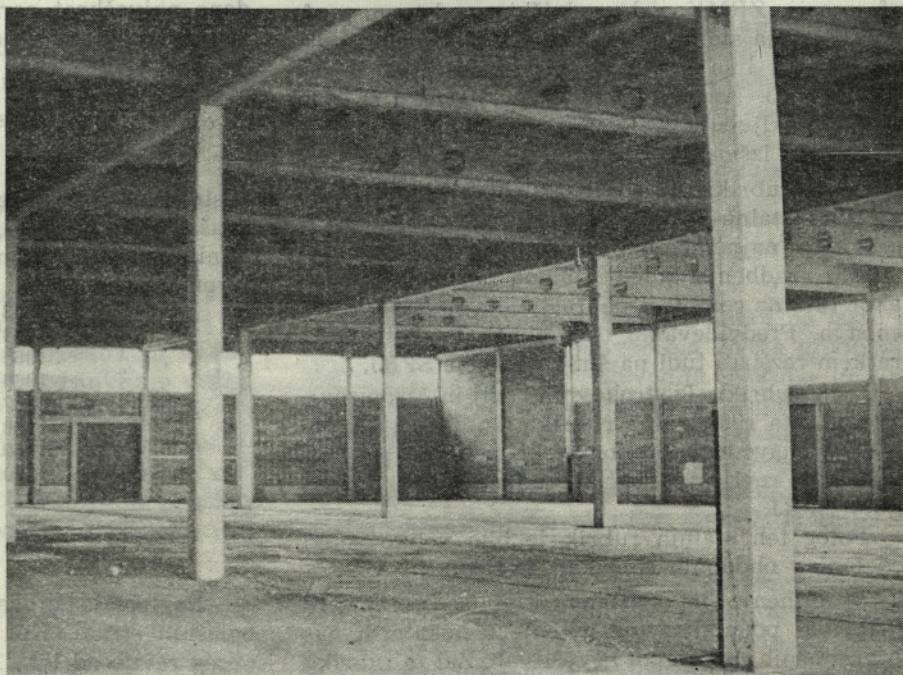
Zmanjšalo se je število člankov s področja gradbene mehanizacije (od 5,6 % na 1,6 %) kar kaže na to, da je uvajanje gradbene mehanizacije pri naših gradbenih podjetjih v glavnem že rešeno in ne predstavlja problema, ki bi ga bilo treba posebej obravnavati v okviru strokovne revije.

Večje število člankov s področja gradnje v seizmičnih področjih v prvem obdobju (12,1 % nasproti 3,9 %) je posledica obsežnejše obravnave te problematike po potresu v Skopju leta 1963.

Glede na majhen obseg novogradenj pri železnici je razumljivo zmanjšanje prispevkov na tem področju (od 4,8 % na 2,6 %), ker organizacijsko-tehnične in prometne probleme železnice obravnava železniški strokovni tisk. Zmanjšal se je obseg člankov s področja visokogradnje, čeprav je stanovanjska gradnja še vedno zelo aktualen problem naše družbe (od 12,8 % na 8,6 %). Toda na tem področju žal že več let primanjkuje tehničnih strokovnih prispevkov, ki bi temeljili na konkretnem obravnavanju naših problemov na osnovi zanesljivih števil in pokazateljev. Samo verbalna obravnava posameznih vprašanj pa ne spada v strokovno gradbeno revijo.

Članki z ostalih področij so se glede števila oziroma odstotnega razmerja v obeh obdobjih v glavnem obdržali na istem nivoju.

Kopičenje člankov z enega področja v nekaterih letnikih revije je nastalo zaradi izdajanja celih števil Gradbenega vestnika, posvečenih posameznim aktualnim problemom naše stroke oziroma našega družbenogospodarskega razvoja (cestogradnja, gradbeni materiali, statika in dinamika konstrukcij, visokogradnja, komunalna hidrotehnika).

Sl. 9. Notranost industrijske hale
v Ptuj

Sl. 10. Bolnišnica v Rakičanu

Poleg zgoraj navedenih temeljnih znanstvenih in strokovnih člankov Gradbenega vestnika, ki določajo strokovno raven in pomen revije, je bilo v vseh številkah publicirano veliko gradiva informativnega značaja, predvsem v naslednjih stalnih rubrikah revije:

— v Informacijah ZRMK smo seznanjali gradbenike z dejavnostjo in dosežki naše centralne znanstveno-raziskovalne institucije s področja raziskave materialov in konstrukcij. Že od začetka novega obdobja izhajanja Gradbenega vestnika so Informacije ZRMK pod uredniškim vodstvom prof. Boga Faturja stalni sestavni del Gradbenega vestnika, ki pa ima svojo ločeno numeracijo. Z zaključkom 23. letnika Gradbenega vestnika se zelo uspešno zaključuje 15. letnik Informacij, ki jih je v tem času izšlo 171.

— V rubriki »Iz naših kolektivov«, ki je od leta 1967 stalna rubrika Gradbenega vestnika, so vsebovana najpomembnejša poročila o dogajanjih v naših gradbenih kolektivih, na naših gradbiščih kakor tudi na celotnem področju slovenskega gradbeništva. Predvidevamo, da bomo to rubriko v kratkem razširili tudi na širše področje SFRJ.

— V rubriki »Iz strokovnih revij in časopisov«, ki je od leta 1968 stalna rubrika Gradbenega vestnika, so navedeni bibliografski podatki glavnih strokovnih revij s področja gradbeništva, ki izhajajo v SFRJ.

Poleg teh stalnih rubrik je bilo veliko snovi obdelane v obdobjih rubrikah, kot so:

— »Mnenje in kritika«, kjer so posamezni gradbeniki podajali svoje mnenje o nekaterih naših gradbenih problemih in rešitvah. Žal ta rubrika

še ni dovolj zaživela, ker bi sicer lahko bistveno prispevala k boljšemu in uspešnejšemu reševanju naših pomembnih gradbeno-tehničnih problemov.

— V rubriki »Prikazi in ocene« so vsebovani prikazi nekaterih novih strokovnih knjig s področja gradbeništva, ki so bile publicirane doma in v inozemstvu, in so podane ocene teh publikacij.

— Rubrika »Vesti« je bila predvsem namenjena informacijam o dejavnosti naše Zveze in naših strokovnih društev.

— V raznih priložnostnih rubrikah so bile podane največkrat personalne vesti o jubilejih in o izgubah nekaterih naših vidnih gradbenikov.

Obseg in oblika

Ko je leta 1963 pričel izhajati novi Gradbeni vestnik, je bilo predvideno, da bo obseg revije znašal letno ca. 240 strani. V resnici so posamezni letniki imeli naslednje število tiskanih strani A4 formata:

1963	300
1964	236
1965	230
1966	244
1967	248
1968	242
1969	270
1970	364
1971	310
1972	280
1973	348

Paginacija ni zajemala Informacij ZRMK in oglasnih strani. Kot je razvidno, je bil planirani obseg revije od leta 1966 dalje prekoračen, v letih,

ko so bile publicirane posebej financirane namenske številke večjega obsega, so znašale prekoračitve predvidenega letnega obsega revije več kot 50 odstotkov.

Grafična oblika Gradbenega vestnika je od prve številke leta 1963 do danes ostala v glavnem nespremenjena. Naslovna stran je ves čas obdržala iste črke in iste proporce, nekaj manjših sprememb je bilo izvršenih v označevanju letnika, vsebine in paginacije, v skladu z navodili informativno-dokumentacijske službe. Barve ovitka so različne. Od leta 1965 so bile fiksirane barve posameznih števil v letniku, tako da so bile barve istih števil v vseh letnikih enake.

Prve številke revije so izhajale na nekoliko slabšem papirju. Kvaliteta papirja se je pa kmalu izboljšala, tako da Gradbeni vestnik sedaj tiskajo na kvalitetnem brezlesnem papirju.

Do leta 1972 je Gradbeni vestnik izhajal v samo črno beli tehniki. Prvo barvno naslovno stran je imela številka 12 leta 1972. V letu 1973 je večina števil imela barvno naslovno stran, nekatere pa tudi že barvno zadnjo stran. Od številke 2 leta 1974 so vse 4 strani ovitka tiskane v barvni tehniki. To grafično raven Gradbenega vestnika, ki pozitivno učinkuje zlasti pri nabiranju oglasov, bi bilo treba obdržati, če bodo le dopuščale finančne možnosti.

Naklada Gradbenega vestnika se je gibala od 1900 v letu 1963 do 2300 v letu 1974.

Od leta 1963 do danes Gradbeni vestnik uspešno tiska Tiskarna Toneta Tomšiča v Ljubljani.

Financiranje

Gradbeni vestnik že več let izhaja brez sleherne družbene finančne podpore. Dohodki revije prihajajo iz naslednjih virov:

- del članarine članov ZGIT Slovenije,
- kolektivna naročnina naših gradbenih organizacij,
- oglasi.

Naročnina oglasov je najpomembnejša postavka v proračunu Gradbenega vestnika.

Izdatki za tiskanje revije v zadnjih letih občutno naraščajo, zaradi povišanja stroškov tiska in cene papirja. Trend naraščanja stroškov tiska je znatno močnejši od naraščanja stroškov za avtorske in uredniške honorarje, ki predstavljajo vedno manjši odstotek vseh stroškov izdajanja revije.

Če bi želeli ohraniti sedaj doseženo strokovno in tiskarsko kvaliteto Gradbenega vestnika in obdržati dosedanji obseg, potem bi bilo treba poiskati vire za zvišanje dohodkov, predvsem s pomočjo naslednjih ukrepov:

- zvišanje članarine, ki ni bila spremenjena že več let,
- zvišanje kolektivne naročnine,

— povečanje števila oglasov in zvišanje njihove cene,

— poiskati je treba možnosti znižanja stroškov tiskanja z eventualno izbiro cenejše tiskarne.

Pomen in vloga

Pomembno vlogo je Gradbeni vestnik v zadnjih letih imel na naslednjih področjih:

— Z objavo 379 znanstvenih in strokovnih člankov je Gradbeni vestnik prispeval k dvigu ravni gradbene stroke pri nas. Publiciranje znanstvenih del naših mladih strokovnjakov je prispevalo k njihovi afirmaciji v naših strokovnih in pedagoških organizacijah, kar bo v doglednem času pozitivno vplivalo na razvoj našega gradbeništva.

— Gradbeni vestnik prenaša znanstvene in strokovne dosežke slovenskega gradbeništva ne samo na celotno področje Jugoslavije, temveč tudi izven naših meja. Redni naročniki Gradbenega vestnika so poleg jugoslovanskih informativnih institucij tudi Evropski dokumentacijski gradbeni center v Strassburgu, Zvezni inštitut znanstveno tehnične informacije VINITI v Moskvi, Ulrichov leksikon v New Yorku, Fuji Book v Tokiu in še drugi informativni centri v svetu.

— Kot edina znanstvena in strokovna slovenska gradbena revija Gradbeni vestnik omogoča razvoj, izpopolnjevanje in nastajanje slovenske gradbene terminologije. Na tem področju še nismo naredili dovolj, treba bo več tvornega angažiranja vseh naših gradbenikov, da bi lahko čimprej pripravili slovenski gradbeno-tehnični slovar, ki bi omogočal izdelavo tehničnih slovarjev za koriščenje tujih jezikov.

— Gradbeni vestnik informira naše gradbenike in vse zainteresirane dejavnike o vseh pomembnejših dogodkih na področju gradbeništva in s tem prispeva k širšemu medsebojnemu sodelovanju naših gradbenikov in njih angažiranje pri realizaciji naših družbenih in gospodarskih ciljev.

Priznanja

XXV. letnik Gradbenega vestnika bo izšel že pred naslednjim občnim zborom Zveze gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije. Ker pa je zdaj minilo več kot 25 let od pričetka izhajanja te naše revije, je prav, da na tem občnem zboru damo priznanje vsem tistim dejavnikom in posameznikom, ki so odločilno prispevali k uspešnemu izhajanju Gradbenega vestnika zlasti v zadnjih 11 letih, in sicer:

— predsedniku in članom izvršnega odbora ZGITS ter članom uredniškega odbora Gradbenega vestnika, ki so s svojim sodelovanjem, nasveti in ocenami pripomogli k ustreznemu dvigu stro-

kovne in izdajateljske kvalitete revije na današnje raven,

— avtorjem znanstvenih in strokovnih člankov, ki so s kvaliteto svojih prispevkov oblikovali strokovno raven revije,

— organom upravljanja in vodilnim delavcem naših gradbenih organizacij, ki so s kolektivnimi stroški izdajanja revije,

— prof. Bogu Faturju, ki že 11 let zelo uspešno opravlja posle tehniškega urednika ter s svojim velikim znanjem in izkušnjami zagotavlja Gradbenemu vestniku visoko stilistično in tiskarsko kvaliteto,

— tov. Bogdanu Meliharju, neutrudnemu avtorju rubrike »Iz naših kolektivov«, ki je Gradbeni

vestnik približala širokemu krogu naših gradbenikov,

— ing. Arkadiju Sirksu, ki vestno in redno pripravlja bibliografske podatke iz naših gradbenih revij,

— tov. Valentinu Marinku, tehničnemu sekretarju ZGITS, ki s svojimi sodelavci opravlja administrativne posle Gradbenega vestnika in uspešno skrbi za pridobivanje čim večjega števila oglasov,

— vsem članom ZGIT in drugim gradbenikom, ki so na svojih delovnih mestih, v družbenopolitičnih organizacijah in v strokovnih društvih prispevali k uspešnemu in rednemu izhajanju Gradbenega vestnika v razdobju zadnjih 11 let.

POROČILO

nadzornega odbora je podal tov. Jože Vučajnk:

Ker so člani nadzornega odbora zaradi službenih potovanj in obolelosti odsotni, me je prosil predsednik, da na današnjem občnem zboru podam poročilo nadzornega odbora.

Za zadnje štiriletno mandatno obdobje (1970 do 1974) je bil 5. novembra 1970 (v Novi Gorici) izvoljen NO v sestavi:

Maks Megušar, Bogdan Melihar, Bogo Pečan, letos aprila 1974 pa je tov. Bogo Pečan zaradi bolezni prosil za razrešitev in je GO ZGIT namesto njega kooptiral v NO do izteka mandata, to je do današnjega občnega zbora tov. Jožeta Vitka, dipl. inženirja.

Nadzorni odbor (NO) je vsa štiri leta nepretrgano sodeloval z IO in GO Zveze in je včasih tudi preko svojih ožjih pristojnosti, celo aktivno pomagal reševati večje ali manjše zaplete, ki so se pri delu Zveze pojavljali.

Po že dolgoletni, utečeni praksi je NO posebej podrobno pregledoval fin. knjigovodsko poslovanje Zveze, pa tudi vmesne bruto bilance. IO in GO Zveze pa sta letno sprejemala in potrjevala po dva proračuna, enega za samo Zvezo, drugega pa za Gradbeni vestnik.

NO ugotavlja, da je bilo zaradi solidne zasedbe aparata Zveze v minulem obdobju knjigovodsko-računovodsko poslovanje Zveze opravljeno vestno in ažurno. Za vse letne bilance in bruto mesečne preglede je bila ustrezna dokumentacija stalno usklajevana z zahtevami finančnih predpisov in s časovnimi roki. NO smatra za utemeljeno, da je za takšno poslovanje potrebno dati priznanje vsem delavcem aparata Zveze, še posebej tov. računovodkinji Bajčevi.

Po letnih zaključnih računih kaže doseženo finančno stanje naslednjo sliko, ločeno za Zvezo in za Gradbeni vestnik.

		Dohodki	Izdatki
1970	Zveza	433.867,26	382.445,32
	Vestnik	378.385,05	275.344,05
1971	Zveza	589.906,43	584.238,80
	Vestnik	338.168,90	235.948,55
1972	Zveza	1.046.265,65	950.180,65
	Vestnik	273.178,00	293.472,80
1973	Zveza	742.926,30	629.113,95
	Vestnik	364.714,70	337.856,50
1974	Zveza	728.000,00	596.400,00
	Vestnik	508.560,00	442.560,00

(Podatki za leto 1974 so skladni s sprejetim predračunom za leto 1974, na 5. seji GO Zveze dne 16. aprila 1974.)

Tako letni bilančni, kakor tudi vmesni pregledi, ki jih je opravil NO Zveze v minulem obdobju, so bili redno objavljeni v ustreznih številkah Gradbenega vestnika. Najnovejše letošnje poročilo NO je bilo objavljeno v številki 5. GV za maj 1974; zato NO meni, da ga ni potrebno podrobno vnašati še v ta celotni pregled dela Zveze in GV. Primerjava za zaključena štiri leta (1970 do 1973) pa je vseeno vnesena v to poročilo zato, ker prikazane številke kažejo, v kolikšnem okviru možnosti se je gibalo delovanje naše Zveze. Vsakoletne razlike med predvidenimi predračuni in bilanco so se zelo dobro ujemale in razlike niso bile prevelike.

Nadzorni odbor ob tem zaključnem pregledu daje priznanje poleg delavcev pisarne Zveze še dipl. ing. Vladimirju Čadežu, ki je po obolelosti in še po smrti pokojnega predsednika Zveze dipl. ing. Ljuba Levstika prevzel posle v . d. predsednika in jih uspešno in kvalitetno opravil. Posebej pa daje priznanje tov. Cirilu Staniču, ki je več desetletij nepretrgano vključen v delo naše organiza-

Sl. 11. Hotel »Radine« v Radencih

cije in je letos dočakal na delovnem mestu voljenega tajnika 70 let svojega življenja.

Celotnemu IO ZGIT predlaga nadzorni odbor

razrešnico

s priznanjem za uspešno opravljeno delo v minulem delovnem obdobju.

V imenu posebne komisije za odlikovanja ZGIT je podal naslednje poročilo tov. *Ciril Stanič*:

Tovarišice in tovariši, spoštovano predsedstvo! Pred seboj imam kratek seznam mož, gradbenih strokovnjakov. Prvič bomo v merilu Slovenije na področju gradbeništva po liniji strokovnega društva predlagali nekatere naše člane za družbeno odlikovanje. Ko opazujemo, kako so druge stroke, mogoče celo manj pomembne, kot je gradbena stroka, bile prisotne pri dodeljevanju vseh mogočih odlikovanj, zvanj, diplom itd., smo se o tem pogovorili s predstavniki Socialistične zveze, ki so rekli, da to zavisi od naše akcije. Zato smo pozvali društva za nekaj predlogov.

Za odlikovanje predlagamo: *Vlada Šlajmerja, Boruta Maistra, Viktorja Turnška, Branka Rosino, Vladimirja Čadeža, Sergeja Bubnova in Cirila Staniča*. Prvi trije imenovani so bili nosilci vsega društvenega življenja v Mariboru in tov. ing. Šlajmer

se je pojavil že pred vojno v Mariboru v prvih vrstah slovenskega gradbeniškega razumnštva, njemu je sledil ing. Maister in kasneje vgt. Rosina, ki so bili pionirji celotne gradbeniške dejavnosti v Mariboru. Ni tukaj potrebno to na široko razlagati, utemeljitve bodo izšle v »Gradbenem vestniku«. Iz Ljubljane je predlagan ing. *Viktor Turnšek*, ki je veliko storil za gradbeništvo na področju vse Jugoslavije, da ga lahko vključimo v ta skromni seznam. Potem so tu še trije tovariši iz Ljubljane, v. d. predsednika ing. *Vladimir Čadež*, ing. *Sergej Bubnov* in vgt. *Ciril Stanič*. Predlagam, da se za vsa ta odlikovanja pošljejo predlogi Socialistični zvezi, ki bo imenovanim podelila ustrezna odlikovanja.

Ko smo v Novi Gorici imenovali častne in zaslužne člane, smo zadostili večletni želji, da najzaslužnejšim damo potrebno priznanje. To smo izpeljali, na novo pa še predlagamo osebe, ki so v Novi Gorici izpadle.

Za častne člane bi predlagali univ. prof. ing. *Luja Šukljeta*, potem ing. *Sergeja Bubnova* in vgt. *Cirila Staniča*.

Posebej nas je opozoril ing. Čadež na predsednika jugoslovanske zveze dipl. ing. *Antona Djerkiča* iz Beograda. Smatramo, da je ta mož na našem področju toliko naredil, sledil mišljenju naših republik, prisluhnil potrebam, in prav zato, ker

je bil širok mož, je pravilno, da ga tudi predlagamo.

Za zaslužne člane predlagamo naslednje osebe s področja Maribora: tov. *Minko Pranjc* in *Hil-do Kravina* in inženirja *Ivana Jecela* in *Vido Marn*. Mariborsko društvo je med svojimi 500 člani dobro prebiral, koliko dajo diplom.

IZ RAZPRAVE:

Ing. *Miloš Polič*, predsednik Društva za ceste SRS:

Tovarišice in tovariši! Dosedanji izvršni odbor in komisija, ki je proučevala pravila, sta smatrala, glede na razvejanost naše zveze in širjenje njenih nalog, da je potrebno njena pravila spremeniti. Besedilo ste dobili hkrati z materialom za današnji občni zbor. Kaj je komisija vodilo, ste slišali danes dopoldne: glede na ustavo, da se pripravlja nov zakon o društvih, vprašanje delegatskega sistema, vse bo določeno z novim zakonom in bo treba izdelati nova pravila in statut. Da bi pa naše društvo dobilo širši program, je treba predložiti zboru, da se 15. členu doda še člen 15/a glede Društva za ceste SRS, ker je bilo sprejeto na posvetovanju v Kranju, da to društvo pristopi kot kolektivni član naše zveze. 17. člen govori o organiziranju aktivov in se razširi, da aktiv vodijo sekretarji oziroma poverjeniki. To je potrebno, da bi bila povezava v društvih močnejša, da se preko njih vrši aktivnost društev. Tudi člen 22 se spremeni in je v predlogu nov tekst. Komisija in izvršni odbor je vodila misel, da je dosedanji izvršni odbor, ki je štel 7 članov, lahko operativno deloval, sedaj se pa predlaga, da se izvršni odbor poveča na 15 članov. Tak izvršni odbor pa ne bi mogel tako operativno delati kot odbor s 7 člani, ki je bil neke vrste predsedstvo. Predlaga se, da se razširi, da bi člani predsedstva bili predsednik, podpredsednik, tajnik in predsedniki komisij, ti bi tvorili predsedstvo, ki bi pripravljajo seje izvršnega odbora in glavnega odbora in bi na ta način delo same zveze bilo temeljitejše in bolj pripravljeno, kot je bilo sedaj, ko to predsedstvo ni delovalo.

23. člen naj bi se spremenil tako, da bi se namesto referatov formirale komisije. Glede na današnje uvodne besede tovarišev, ki so obravnavali pred SZDL, sindikati in političnim aktivom Maribora to našo problematiko in so nakazali določene naloge, mislim, da je prišel čas, da bi imenovali komisije za razvoj in raziskovalno delo. Tako naj bi se ta člen pravilno glasil, da se formirajo še 4 komisije, da bi imeli zagotovljeno to stran raziskovanja in razvojnega dela.

24. člen se spremeni, da se voli 15 članov izvršnega odbora namesto sedanjih 7. K temu nas je vodilo dejstvo, da so zastopane vse strukture, ki

Nadalje predlagamo, ker smo ravno v dobi lepih cest, še inženirje: *Dušana Ribnikarja*, *Petra Glavana* in *Vinka Brežnika*, ki spremlja naše ekskurzije.

Predsedujoči *Branko Rosina* se je tov. *Staniču* zahvalil za predlog za odlikovanja, častne in zaslužne člane. Predlog je bil soglasno sprejet.

so v zvezi, od univerze, raziskovalnih organizacij, do operative, in da so zastopana in pokrita vsa področja Slovenije s člani IO. Na ta način smatramo, da bo vsebina dela boljša, da se bodo stvari bolj razpravljale in to s pomočjo predlaganih 4 komisij.

Prav tako se spremeni 28. člen glede števila članov glavnega odbora od 7 na 15. Potem imamo še dodatek v 33. členu, da predsednika zveze voli skupščina, podpredsednika pa voli izvršni odbor izmed članov, ki jih boste izvolili danes. lagal, da razpravljamo o spremembi dosedanjih

V imenu komisije in izvršnega odbora bi predlagal, da razpravljamo o spremembi dosedanjih pravil in omogočimo kandidacijski komisiji, da predloži 15-članski izvršni odbor.

Tov. *Vlado Rot*, dipl. ing., je v imenu verifikacijske komisije poročal:

Z velikim zadovoljstvom ugotavljamo krasno udeležbo na občnem zboru, saj je od 75 delegatov prisotnih 70, od organov zveze in gostov je prisotnih 25, tako da je vseh navzočih 95, torej je občni zbor sklepčen.

Tov. *Borut Maister*, dipl. ing.:

Opravičujem predstojnika gradbenega oddelka tov. *Podlesnika*, ki je moral oditi. Društvo gradbenih inženirjev in tehnikov ima veliko zaslug pri višji gradbeni šoli v Mariboru, bilo je pobudnik za razvoj strukture naše šole, ki se je ustanovila v letu 1960 in je imela povprečno 50 do 60 slušateljev. Ta interes se je dvignil in je sedaj vpisanih od 80 do 130 študentov. Sedaj je diplomiralo 30 do 50 diplomantov letno, nekaj manj kot 500 je skupna številka. Študij lahko nadaljujejo na fakulteti v Ljubljani. V Mariboru sta dve smeri študija in sicer gradbeno operativna smer in komunalna smer. Gradbeni operativci so se afirmirali na občini. Dosedanji vpis je bil 85 do 90%. Izreden študij je bil organiziran v sklopu centrov v Mariboru, Celju, Kopru in Ljubljani. Letos je bilo vpisanih 136 rednih in 126 izrednih dijakov. Potreba po kadrih je bila raziskana v severovzhodni Sloveniji. Naša šola zadošča potrebi kadrov pri nas, vendar študirajo iz drugih republik tudi tukaj iz Hrvaške, Zagorja in Medjimurja. Ta kader

se večja in Maribor postaja fakultetno oziroma univerzitetno mesto. Nekaj se je preusmerilo v univerzo, ostalo še sledi. Želimo, da bi stekel celoten študij gradbeništva in bi k temu pristopili tudi v fazi visoke tehnične šole, da se bo število 5 semestrov povišalo na 8. Vsa dela so v pripravi, manjka pa predavateljski kader. Vse to teče v sporazumu s fakulteto za gradbeništvo v Ljubljani, ki je raziskala tudi potrebo po kadrih v Sloveniji. Potreba je 90 inženirjev na leto — včasih nas je bilo 5, pa smo komaj dobili službo. Ljubljanska fakulteta daje do 70 inženirjev, vse ostalo naj bi krila mariborska visoka šola. Za to količino se mariborska šola pripravlja.

Kakšna naj bi bila usmeritev? Za gradbenika, da bi poleg vseh predmetov visokih gradenj pričeli s tem, da se oblikovno vključi tudi v tehnološki proces, to naj bi bila nova oblika gradbenega oblikovalca, ki naj se skuša vpeljati v novi program. Takoj se mora vključiti v redno delo v podjetje. Gradbeni odbor razvija svojo lastno smer, ki ne zastaja za ljubljansko fakulteto, se pa razlikuje od nje. Usposabljali bi slušatelje tudi v komercialnem vodenju, da je posameznik sposoben sodelovati v vodstvu podjetja. Pri izdelavi programa sodeluje tudi Društvo inženirjev in tehnikov. Posebnost bo gradbeno oblikovanje, to je nova smer in bo diplomant inženir-gradbeni oblikovalec. Upam in želim, da nam bo pri tem javnost pomagala, kakor tudi ostala društva inženirjev in tehnikov.

Tov. Rudolf Smrekar, dipl. ing.:

Spoštovane tovarišice in tovariši! Tov. ing. Maister je govoril o izobraževanju na višjih in visokih šolah in o pomanjkanju kadrov. Jaz bom skušal pojasniti izobraževanje kadrov v srednjih šolah, skušal bi se dotakniti splošnega izobraževanja kadrov v gradbeništvu. Mislim, da ni potrebno ponovno poudarjati izobraževanja v gradbeništvu. Vsi vemo, da je spreminjanje tehnologije v zvezi z novimi odkritji tako močno, da svetovne organizacije predvidevajo petletno obdobje, ko izobrazba nekega profila zastara in jo je treba dopolniti z novimi odkritji. Svetovna statistika dokazuje, da je bilo v časovnem razdobju do 1960 in od 1960 do 1970 odprtih oziroma odkritih mnogo iznajdb, se pravi, da je človeški duh iznašel toliko novih kvalitete kot vse človeštvo do leta 1960. Če vemo, da obstoji tako dinamičen razvoj, je jasno, da se v zvezi s tem mnogokaj dinamično spreminja. Najrazličnejši profili kadrov, ki danes obstajajo, so jutri zastareli. Ko razdeljujemo diplome, vsakomur povemo, da je tisto, kar smo jih v prvih letnikih učili kot zadnji krik mode, že zastarelo. Če gledamo na novo stopnjo mehanizacije, nam struktura kadrov ne zadostuje in je zato potrebno poleg izobraževanja v rednih šolah še izobraževanje na delovnem mestu, s tem, da se ljudje seznanijo z izdajbami, metodami dela itd. V svetu gre napor v smeri izobraževanja na de-

lovnem mestu strahovito naprej. Amerikanci pravijo: prihodnost pripada učenju. V Nemčiji so redne šole zamenjali z rednim učenjem, to je bistvena razlika. V tem smislu skušamo, da bo gradbeni šolski center postal servis za naš kader za področje gradbeništva severovzhodne Slovenije.

Tov. ing. Maister je še omenil, da je bilo društvo tista gonilna sila in glavna vodilna sila na čelu z gradbenim odborom in ing. Šlajmerjem, ki je postavil prve temelje gradbenega šolstva na Štajerskem. Od takrat je preteklo dobrih 10 let, število šol je bilo sprva zelo skromno, od prvotnih 2 šol s 600 dijaki in 3 profesorji je obseg do danes narasel na 7 šol, v katerih se izobražuje 2.000 dijakov in imamo 13 profesorjev. Če temu prištejemo še dislocirane oddelke, se to število dvigne. Tako veliko dinamično rast pogojuje potrebe, ki se kažejo v gospodarskih organizacijah gradbeništva, in na tako veliko ekspanzijo so kadrovske in prostorske potrebe prerasle in z veliko improvizacije skušamo držati tempo izobraževanja v naši hiši. Že nekaj let pripravljamo dograditev naše šole, vprašanje so samo sredstva. Apeliram s tega mesta na vse tovariše delegate, da skušate v vaših gospodarskih organizacijah, v samoupravnih organih, v delegatskih sistemih pravilno tolmačiti potrebo po kadrovskih spremembah, potrebo po izobraževanju in potrebo po nadaljnji izgradnji naših objektov. Kot je društvo pokazalo potrebo izobraževanja svojih lastnih kadrov, želimo, da tokrat družba ne bi odpovedala in da bi nudila vso moralno in materialno podporo temu vprašanju.

Tov. Ciril Stanič:

Naša zveza je pravzaprav majhna, toda lani smo imeli 200 milijonov prometa, letos do 280 milijonov, to je v merilu tega drobnega dela ogromen znesek. Mi smo v zvezi z našim Gradbenim vestnikom, ki nas stane za posamezno številko 4 milijone, izdali 50 milijonov letno in imamo še za 20 milijonov drugih stroškov, ker imamo 3 uslužbenice, in zato smo primorani, da se pogovorimo po večletnih pripravah, da zvišamo članarino. Tisti prispevek, ki ga prispevamo, znaša 10 % tiskarskih stroškov, 90 % moramo spraviti iz drugih akcij, tu so razne ekskurzije, seminarji itd. kjer nabiramo sredstva. Zato bi prosil, da ne glede na to, da je to nabiranje, ne bi slišal kritike, ker gre vedno za kakšno koristno akcijo in je zadaj še kakšna potrebna dejavnost. Če je naša ekskurzija morda 10.000 S din dražja kot drugod, moramo tista sredstva dobiti, če hočemo izvesti, kar smo si naložili kot svojo dolžnost.

Zato smo prišli do tega, da predlagamo, naj bi bila kolektivna članarina 500 din, članarina 100 din, študentska pa 38 din, in da bi od tistih 100 din, ki jih plačamo kot člani, šlo 76 din za tisk, 24 din se pa deli navzdol in sicer 50 % društvom, ki to ustvarjajo, 40 % naši zvezi in 10 % zvezi Jugoslavije. To je predlog, za katerega vas prosim, da se

o njem pomenimo, veljal pa bi s 1. januarjem 1975. Nekateri so že nakazali, da je skok na novo članarino prehud. Toda dobro se zavedamo, da se moramo postaviti na trdne noge, po takem sistemu, da bomo od podjetij dobili več sredstev, da bomo lahko rekli: gradbeništvo iz vse Slovenije financira naše glasilo.

Predlog je bil sprejet z večino glasov (eden se je vzdržal).

Tov. *Franc Martinec* je v imenu kandidacijske komisije poročal:

Izvršni odbor je še v svojem delovanju imenoval posebno komisijo, ki bi pripravila kandidate za novi odbor. Pri sestavi predloga za novi izvršni odbor smo imeli v mislih, da dosežemo kontinuiteto dela, zato smo predvideli nekaj starih članov in nekaj smo vzeli mlajših. Sedaj bo imel novi izvršni odbor 15 članov, 6 dosedanjih in 9 novih. Predlagani so:

1. Čačovič *Franc*, ZRMK Ljubljana, za predsednika
2. *Bubnov Sergej*, glavni urednik Gradbenega vestnika
3. *Jecel Ivan*, Maribor, gradb. operativa
4. *Koprivec Mitja*, Projektiva Novo mesto
5. *Kranjc Dragan*, Komunala Ljubljana
6. *Ljubič Anton*, JLA
7. *Megušar Maks*, Poslovno združenje PROD
8. *Martinec Franc*, Kamnik, gradbena operativa
9. *Polič Miloš*, Društvo za ceste
10. *Prajnc Minka*, Maribor, gradbena operativa
11. *Praprotnik Albert*, Celje, gradbena operativa
12. *Rogač Rajko*, FAGG Ljubljana
13. *Sever Dragovan*, Gradis, Ljubljana
14. *Urše Bogomil*, študent FAGG
15. *Vučajnk Jože*, Biro gradbeništva Slovenije

Za nadzorni odbor so bili predlagani 3 člani in 3 namestniki:

1. *Stanič Ciril*
Vasle Branko
2. *Zajc Vinko*
Gabriel Alojz
3. *Žepič Milan*
Gunde Anton

Kot je bilo že prej povedano, bodo predsedstvo sestavljali: predsednik, oba podpredsednika, predsedniki komisij in tajnik, ki jih bo razen predsednika volil novi upravni odbor oziroma izvršni odbor. V novem odboru ni ing. Čadeža, ki je predviden za predsednika za regulativo, in ga po tej poti pozivamo, da bo povezan v predsedstvu izvršnega odbora.

Predlog kandidacijske komisije je bil soglasno sprejet.

Predsedujoči tov. *Branko Rosina* je zaključil občni zbor ZGIT Slovenije v Mariboru z naslednjimi besedami:

V imenu pripravljalnega odbora za potek občnega zbora naše zveze v Mariboru se zahvalim vsem pokroviteljem, ki so prispevali tudi finančno podporo, da je naš občni zbor tako uspel. Najlepša hvala vsem sodelujočim. V imenu delovnega predsedstva in delavcev v naši organizaciji smatram za posebno dolžnost, da se zahvalim dosedanjemu IO in nadzornemu odboru ter vsem komisijam za delo v zadnjem mandatnem obdobju, zlasti pa ing. Čadežu, ki je bil v delovanju naše zveze vedno prisoten. Prosim novega predsednika, da prevzame svojo funkcijo.

Novi predsednik ZGIT Slovenije, tov. dipl. ing. *Franc Čačovič* je prevzel dolžnost z naslednjimi besedami:

Tovarišice in tovariši, naložili ste nam odgovorno in obsežno delo, trudili se bomo, da bomo vaše zaupanje izpolnili. Želimo, da bi nam dali čim več sugestij, da bi delo dobro zastavili. Že na občnem zboru smo dobili dosti nalog, bo pa še veliko drugih stvari za reševanje, skušali bomo storiti vse, kar bo mogoče.

PRAVILA

Zveze gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije

I. SPLOŠNA NAČELA

1. člen

Gradbeni inženirji in tehniki v Sloveniji se prostovoljno združujejo v svoji družbeni organizaciji, katere naslov je Zveza gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije (v nadaljnjem tekstu Zveza GITS).

2. člen

Zveza GITS predstavlja gradbene inženirje in tehnike Slovenije v domovini in v inozemstvu.

3. člen

Gradbeni inženirji in tehniki se združujejo za doseg naslednjih ciljev:

— ustvarjanje in razvijanje javnega strokovnega mišljenja in stališč v važnih tehniških, ekonomskih, proizvodnih in drugih problemih gradbeništva kot tehnične znanosti in gospodarske dejavnosti,

— iskanje in osvojitvev ustreznih oblik strokovnega izpopolnjevanja svojih članov,

— organiziranje in uspešno sodelovanje v procesu napredka tehnologije in razvoja proizvodnih sil v gradbeništvu,

— spodbujanje in podpiranje iniciative svojih članov na področju raziskav in osvojitve sodobnih rešitev v gradbeni proizvodnji, projektiranju in znanstveno raziskovalnem delu,

— ojačevanje in dviganje etike strokovnega dela v skladu s socialističnimi odnosi v naši državi,

— organiziranje sodelovanja z vsemi institucijami, ki rešujejo vprašanja, zanimiva za gradbeništvo,

— proučevanje specifičnih problemov gradbenih inženirjev in tehnikov in predlaganje najprimernejših rešitev odgovornim organom.

4. člen

Zveza GITS ustvarja svoje cilje:

— z ugotavljanjem in poudarjanjem važnih vprašanj, od katerih rešitve sta odvisna razvoj in napredek gradbeništva,

— s sodelovanjem pri delu družbenopolitičnih in gospodarskih organizacij, pri organih uprave in zavodov v primerih, ko obravnavajo vprašanja in sprejemajo sklepe, važne za gradbeništvo,

— z organiziranjem kongresov, posvetovanj, znanstvenih simpozijev, javnih diskusij, tečajev, strokovnih predavanj in ekskurzij,

— z izdajanjem revij, obvestil in publikacij, z izdajanjem strokovne literature in uveljavljanjem raznih oblik notranje tehniške pomoči,

— s spremljanjem razvoja gradbene tehnike in znanosti izven države, s sodelovanjem s sorodnimi mednarodnimi nacionalnimi organizacijami ter s prenašanjem koristnih izkušenj,

— z drugimi ustreznimi aktivnostmi.

II. ORGANIZACIJSKA STRUKTURA

5. člen

Zveza GITS je enotna organizacija gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije. Organizacije Zveze se formirajo po teritorialnem principu ali po ožjih strokovnih vejah.

Strukturo Zveze GITS sestavljajo:

- a) aktivni društva v delovnih organizacijah,
- b) društva gradbenih inženirjev in tehnikov,
- c) Zveza gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije.

6. člen

Organizacije Zveze GITS imajo svoja samostojna pravila v duhu pravil Zveze gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije.

7. člen

Zveza GITS je član Zveze gradbenih inženirjev in tehnikov Jugoslavije in republiške Zveze inženirjev in tehnikov Slovenije. Društva GIT pa se včlanjujejo v teritorialna društva inženirjev in tehnikov.

III. ČLANSTVO V ZVEZI GITS

8. člen

V organizacijah Zveze GITS so člani lahko:

- a) redni,
- b) častni,
- c) zaslužni,
- d) kolektivni.

9. člen

Redni član lahko postane vsak gradbeni inženir ali tehnik, ki izjavi pripravljenost, da bo delal pri uresničevanju ciljev in nalog Zveze GITS. Redni član lahko postane tudi oseba iz druge stroke, če je osnovna dejavnost vezana na gradbeništvo in ki ima ustrezno šolsko kvalifikacijo. Sklep o sprejemu takih članov sprejme osnovna organizacija Zveze GITS.

10. člen

Častni ali zaslužni član organizacije ZITS more postati oseba s sklepom skupščine ustrezne organizacije Zveze GITS, po posebnih pravilih o izvolitvi in proglasitvi, katere je sprejela Zveza IT Jugoslavije.

11. člen

Kolektivni člani lahko postanejo gospodarske ali družbene organizacije, zavodi in upravni organi, ki s svojim delom prispevajo k ustvarjanju ciljev in nalog Zveze.

12. člen

Pravice rednih članov so:

- da volijo ali so voljeni v vse organe organizacije gradbenih inženirjev in tehnikov,
- da ustvarjajo vpogled in ocenjujejo delo organov organizacij gradbenih inženirjev in tehnikov ter dajejo predloge za izboljšanje njihovega dela,
- da razširjajo in dopolnjujejo svoje strokovno znanje po aktivnosti organizacij GIT,
- da sodelujejo v delu komisij, odborov, sekcij in drugih teles v strokovnih, družbenih, gospodarskih, kadrovskih in drugih vprašanih s področja dejavnosti organizacij GIT,
- da sodelujejo pri vseh strokovnih in družbenih manifestacijah organizacij Zveze GITS,
- da uživajo vse ugodnosti, ki jih uživajo organizacije Zvezi GITS, in
- da zahtevajo zaščito svojih pravic.

13. člen

Dolžnosti rednih članov so:

- da delajo pri ustvarjanju ciljev in nalog organizacij Zveze GITS,
- da sodelujejo v akcijah organizacij Zveze GITS,
- da izvajajo sklepe organov in organizacij Zveze GITS,
- da se strokovno izpopolnjujejo, in
- da redno plačujejo članarino.

14. člen

Članstvo v Zvezi GITS preneha:

- če član izjavi organizaciji, da izstopa iz članstva,
- s sklepom skupščine organizacije, in
- v izrednih primerih s sklepom uprave republiške Zveze ali glavnega odbora Zveze GITJ. Na odločitev o izključenju ima član pravico pritožbe pri višjem organu organizacije ZITJ.

IV. ORGANIZACIJE ZVEZE GITS

15. člen

Republiška zveza GITS združuje vsa društva na teritoriju republike Slovenije in usmerja njihovo delo v duhu ciljev in nalog GITS.

15. a člen

Na podlagi sporazuma se Društvo za ceste SRS sprejme kot član, ki delegira svojega predsednika v IO Zveze GITS, zaradi usklajevanja skupnih interesov na področju gradbeništva.

16. člen

Društvo se načelno formira v središču komune in združuje vse aktive s svojega teritorialnega področja. V večjih mestih se lahko formirajo mestna oziroma občinska društva GIT.

17. člen

Aktivi se formirajo v podjetjih, zavodih in šolah z najmanj 5 člani in imajo svoja pravila o delovanju v skladu z določili pravil republiške Zveze oziroma društev GIT. Aktiv vodijo sekretarji aktiva oziroma poverjeniki.

18. člen

Najvišji organ organizacij Zveze GITS so skupščine.

19. člen

Skupščine potrjujejo pravila in volijo tiste izvršne organe organizacij Zveze, ki so predvideni s temi pravili.

20. člen

Izvršni organi delujejo na podlagi statuta Zveze GITJ pravil Zveze GITS, sklepov skupščin in smernic glavnega odbora Zveze GITS.

21. člen

Skupščine se zavzemajo pri volitvah novih organov, da se zamenja odgovarjajoči del članov z novimi kadri. Ob volitvah glavnega izvršnega odbora Zveze GITS se zamenja najmanj polovica starih članov, predsednik pa obvezno. Nihče ne more biti izvoljen več kot dvakrat zaporedoma v glavni in izvršni odbor Zveze GITS.

22. člen

Organi GITS so:

- skupščina,
- glavni odbor,
- izvršni odbor,
- nadzorni odbor.

Praksa iz delovanja Zveze GITS je nakazala potrebo imenovanja posebnega koordinacijskega organa za pripravo sej IO in GO ZGITS. Ta organ je:

- predsedstvo Zveze GITS.

23. člen

Glavni odbor Zveze GITS imenuje stalne strokovne komisije za naslednja področja:

- komisijo za strokovna izobraževanja,
- komisijo za regulativo,
- komisijo za založništvo in založniški svet,
- komisijo za razvoj in raziskovalno delo v gradbeništvu.

24. člen

Skupščina je najvišji organ Zveze GITS in se sestane vsaka tri leta. Skupščina zlasti:

- sprejema in mnenja pravila Zveze,
- določa smernice dela in ugotavlja naloge Zveze,
- razmotri poročila in daje razrešnice,
- rešuje pritožbe,
- odloča o sedežu Zveze,
- voli predsednika Zveze,
- voli 15 članov Izvršnega odbora,
- voli odgovornega urednika GV,
- voli častne in zaslužne člane Zveze GITS in
- odloča o prenehanju dela Zveze.

25. člen

Skupščino sestavljajo delegati organizacij, ki so izbrani po ključu, katerega določi glavni odbor. Člani glavnega odbora so polnopravni udeleženci skupščine.

26. člen

Delo skupščine je javno za vse člane. Sklepi se sprejemajo z večino glasov. O načinu glasovanja odloča skupščina. Sklepi so veljavni, če zasedanju prisostvuje več kot polovica izbranih delegatov, kar se ugotovi na začetku zasedanja skupščine.

27. člen

Skupščina se lahko sestane tudi na izredno zasedanje in sicer:

- na zahtevo glavnega odbora, in
- na iniciativo 1/3 članov ali na zahtevo 1/3 društev zveze.

28. člen

Glavni odbor se sestoji iz 15 članov izvršnega odbora in predstavnikov vseh društev GIT v Sloveniji in odgovornega urednika GV.

29. člen

Mandat delegiranih članov glavnega odbora se pokriva z mandatom njihove osnovne funkcije, na podlagi katere so delegirani v glavni odbor.

30. člen

Predsednik Zveze GITS je istočasno tudi predsednik glavnega odbora in izvršnega odbora ZGITS.

31. člen

Glavni odbor se načeloma sestane dvakrat letno. Na zahtevo 1/3 članov se lahko sestane tudi izredno.

32. člen

Glavni odbor:

- izvršuje sklepe skupščine,
- obvezno tolmači pravila,
- predlaga skupščini izvolitev častnih in zaslužnih članov,
- sprejema sklepe po poročilih izvršnega in nadzornega odbora Zveze GITS.
- potrjuje predračun dohodkov in izdatkov Zveze GITS,
- sklepa na podlagi strokovnih poročil izvršnega odbora, in
- imenuje predstavnike Zveze GITS v organe Zveze GITJ in drugod, kjer se pokaže potreba.

33. člen

Glavni odbor sprejema obvezne sklepe, če je prisotnih 2/3 članov. Sklepi se sprejemajo na način, ki ga sprejme glavni odbor. Seje glavnega odbora so javne.

34. člen

Izvršni odbor izvoli izmed članov izvršnega odbora 2 podpredsednika in tajnika.

35. člen

V primeru izpraznjenih mest glavni odbor lahko kooptira v izvršni odbor nove člane, a ne več kot 1/4.

36. člen

Izvršni odbor:

- izvaja sklepe glavnega odbora med dvema zasedanjema,
- pripravlja in sklicuje seje glavnega odbora,
- usmerja delo društev in aktivov,
- planira in po odobritvi glavnega odbora razvija koristne akcije in dejavnosti,
- opravlja tekoče posle,
- zbira materialna sredstva za delo Zveze in razpolaga s temi sredstvi na podlagi predračunov, in
- predstavlja Zvezo GITS.

Sklepi izvršnega odbora, sprejeti med dvema zasedanjema glavnega odbora, so obvezni za vse člane in društva. Izvršni odbor se sestaja najmanj dvomesečno.

37. člen

Zvezo gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije predstavlja predsednik, po njegovem pooblastilu pa član izvršnega odbora. V primeru, da predsednik med dvema skupščinama ne more več opravljati svojih dolžnosti, ga do naslednje skupščine zamenja podpredsednik.

38. člen

Nadzorni odbor se sestoji iz treh članov in treh namestnikov, ki jih izvoli skupščina. Nadzorni odbor se konstituira tako, da izbere predsednika.

Nadzorni odbor opravlja kontrolo finančnega poslovanja izvršnega odbora. Člani nadzornega odbora imajo pravico prisostvovati sejam glavnega in izvršnega odbora s pravico svetovalnega glasu.

Nadzorni odbor predlaga poročilo skupščini, glavnemu odboru pa v začetku vsakega leta.

V. FINANCIRANJE ZVEZE**39. člen**

Vse organizacije Zveze GITS se načelno samofinancirajo. Osnovni material izvor financiranja organizacij ZGIT je članarina rednih članov.

40. člen

Višino članarine določa skupščina.

41. člen

Organizacije Zveze in Zveza se financirajo tudi iz drugih virov:

- dohodki od založniških in drugih dejavnosti,
- dohodki od kolektivnih članov,
- dohodki raznih organizacij,
- pokloni, dotacije itd.

VI. DRUGA DOLOČILA**42. člen**

Zveza GITS izdaja strokovno revijo »Gradbeni vestnik« kot svoje glasilo. Urednika in uredniški odbor imenuje glavni odbor.

43. člen

Glavni odbor skrbi za glasilo Zveze in koordinira založniško dejavnost.

44. člen

Za izvrševanje administrativnih, finančnih in tehničnih poslov Zveze se predvidijo stalna delovna mesta:

1. organizacijsko-tehnični sekretar,
2. računovodja,
3. administrativno-finančni delavec.

Za vse druge posle, ki se pokažejo po potrebi, lahko Zveza angažira osebo izven organizacije, s skrajšanim delovnim časom, ali pa za izvršitev posameznih nepredvidenih poslov.

Poslovanje ZGITS je urejeno s posebnim poslovníkom, ki ga sprejme in potrdi IO.

Poslovanje »Gradbenega vestnika« je urejeno s posebnim poslovníkom »Gradbenega vestnika«, ki ga sprejme in potrdi IO.

VII. NAZIV IN PEČAT**45. člen**

Naziv Zveze je: »Zveza gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije« in ima svojstvo pravne osebe s sedežem v Ljubljani.

46. člen

Pečat Zveze je okrogel, običajne velikosti z napisom: Zveza gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije, Ljubljana.

VIII. PREHODNA DOLOČILA**47. člen**

Vse organizacije Zveze GITS bodo v enem letu uskladile svoja pravila s temi pravili.

48. člen

V primeru razpustitve Zveze GIT prevzame imovino Zveza inženirjev in tehnikov Slovenije.

iz naših kolektivov

NOVA DELA GIP »INGRAD« CELJE

Med prvimi večjimi investicijami, ki smo jih prevzeli v letošnjem letu, je objekt Cevalarne in aneksa »ALPOS« Sentjur pri Celju. Investicija obsega izgradnjo proizvodne hale, aneksa v dveh etažah, kotlarne, trafopostaje, razvodov in zunanje ureditve. Z ozirom na spremembe, ki jih je povzročil investitor, se je pričetek del delno zakasnil.

Na razpis javnega natečaja za izgradnjo 420 stanovanj v Celju, ki je bil v mesecu aprilu, smo ponudili izgradnjo dveh stolpnic in pa 2 stanovanjska bloka. Skupno smo ponudili 313 stanovanj. Za vsa ponujena stanovanja so sklenjene pogodbe s samoupravno stanovanjsko skupnostjo Celje. 35 stanovanj je rezerviranih za člane našega kolektiva. Kupec celotne stolpnice na Otoku III G je Zelezarna Store.

Po nekajletni prekinitvi smo pričeli v Nazarjih ponovno z izvajanjem investicijskih del. Gradimo objekt družbene prehrane in pa proizvodno halo za mizarске izdelke ter dozidavo aneksa.

V Slov. Konjicah gradimo 2 stolpčiča v outinord sistemu, skupno 44 stanovanj. Predvidene so lokacije še za nadaljnje stolpčiče.

V Ljubljani gradimo skupno z »Zidarjem« iz Kočevja naselje 34 terasastih blokov. Delitev je v razmerju 50 : 50. Dva terasasta bloka smo že predali kupcem v uporabo. Izgradnjo terasastih blokov bomo morali pospešiti, če hočemo, da bomo vse objekte predali kupcem do leta 1977.

V septembru pričnemo z izgradnjo osemletke v Šentjerneju. To delo smo dobili kot najugodnejši ponudnik.

V Laškem smo v razgovorih za izgradnjo dveh stolpčičev s samoupravno stanovanjsko skupnostjo. Gradili bi enake stolpčiče kot v Konjicah.

Prav tako smo v razgovorih še za več večjih investicij, ki bi se pričela izvajati v letošnjem letu.

Seveda pa pri tem tudi problemov ne manjka. TOZD gradbena operativa gradi ca. 70 večjih objektov s svojimi 1300—1500 zaposlenimi.

Najprej ni mogoče mimo dejstva, da je za dobro delo v operativi nujna dobra predpriprava dela in da praktično vsako rutinerstvo odpove. Zavedati se moramo, da v gradbeništvu še vedno nismo tako specializirani, da bi lahko tudi z večjo mero popolnosti planirali naše delo. Še vedno smo odvisni od trga, investitorjevih želj, razpoložljivih delavcev, materialnih kapacitet ter končno od nujno potrebne vsesplošne dokumentacije pred začetkom gradnje.

Težnja po specializaciji je še vedno prisotna. Tako npr. nam je danes že popolnoma jasno, kaj pomeni za nas pristop k novim tehnološkim prijemom v stanovanjski izgradnji.

Pri nas pa je še vedno veliko težav posebno zaradi tega, ker se problemi stanovanjske izgradnje obravnavajo preveč enostransko in razdrobljeno. Izhod iz tega je lahko samo družbeno projektiranje, ki se odraža skozi koordinacijo dejavnosti in interesa vseh sodelujočih: projektantov, investitorjev, izvajalcev, strokovno in družbenopolitičnih organizacij, uporabnikov, raziskovalnih institucij in drugih. Operativci se zaradi nedefiniranega spleta teh vprašanj srečujemo pogosto s popolnoma nepotrebnimi problemi.

Znanstveno delo še ni dovolj vključeno v našo dejavnost. Projektantom manjkajo uporabne strokovne osnove, ki bi pomagale pri hitrejšem razvoju in uvajanju integralnih metod projektiranja. Prav tako kot projektantom, tudi ostalim sodelavcem v stanovanjski izgradnji manjkajo objektivne strokovne informacije. Končno pa tudi status projektanta in projektivne or-

ganizacije pri nas ni določen, kakor bi zahteval značaj njegovega dela. Posledica tega je, da vpliv projektanta običajno preneha, čim je projekt izdelan. Ta na ta način ne more spremljati celotnega razvojnega ciklusa, kot ne more koristiti iz tega praktične izkušnje.

Težave so pa tudi druge. Vse prevečkrat skušamo ustreči investitorjevim nemogočim željam, da pričnemo graditi objekt, še preden ima investitor pri sebi projektno dokumentacijo. Sicer logično — zanj je vse prepozno.

O pomanjkanju materialov pišejo dnevno časopisi, še posebej pa moramo povedati, da smo imeli letos kot lani velike težave za pridobitev gradbenih materialov, od katerih je odvisna naša proizvodnja.

V Ljubljani je trenutno naše največje gradbišče v Kosezah, kjer je v gradnji več blokov. Vendar bi moral biti tak velik kompleks organizacijsko boljše obdelan z vseh strani, zato je ravno tu veliko težav. Čeprav bo bodoče naselje (vas I in II) iz več vsaj na videz enakih terasastih stavb... si vseeno dva objekta nista enaka. Vsakemu je lahko takoj jasno, da narečevana tehnologija ekonomsko ni opravičljiva za ta čas in da projektantske storitve niso ugodne. Nujno potrebno je, da se čimprej izvrši projektiranje na sodobnejšo tehnologijo gradnje. To je sedaj tudi v teku. Gradbišče ima tudi probleme z obrtniki in so zaključna dela na teh objektih v znatni zamudi.

DOLGA JE POT DO ZEMLJIŠČA ZA GRAMOZNICO

Brez gramoza ni mogoče graditi. Poraba tega osnovnega materiala je velika, dosedanje gramoznice pa so večinoma izčrpane ali pa neprimerne iz različnih razlogov. Zato se gradbena podjetja izredno trudijo, da si zagotovijo nova nahajališča, v katerih uredijo gramoznice z vsemi pripadajočimi objekti in v katerih bo za daljše obdobje mogoče pridobivati kakovostne betonske mešanice, ki so pogoj za sodobno tehnologijo gradnje. Žal to ne gre tako enostavno, kar nam dokazuje naslednji od številnih podobnih primerov, kate-rega povzemamo iz septembrske številke OBVESTILA SGP »Projekt« Kranj:

Sedanji gramoznici na Polici in v Naklem sta izčrpani. Podjetji SGP »Projekt« Kranj in Cestno podjetje v Kranju že dalj časa iščeta primerno lokacijo za novo gramoznico, ne le zase, temveč tudi za vse druge uporabnike gramoza v kranjski občini.

Geološki zavod v Ljubljani je raziskal zemljišče jugozahodno od podvoza na gorenski magistrali med Naklim in Bistrico in ugotovil, da je prav ta zemljiški kompleks najprimernejši za ureditev gramoznice. Gre za približno 32 ha zemljišča, kjer bo mogoče kopati gramoz do globine ca. 24 m. Po oceni Geološkega zavoda gre za ca. 6,400.000 m³ gramoza zadovoljive kvalitete. Tolikšne zaloge bi zadoščale za ca. 30 let upoštevaajoč, da se v kranjski občini porabi letno ca. 200.000 m³ gramoza.

Vprašanje nove gramoznice v občini Kranj oziroma spremembo namembnosti zemljiškega kompleksa je obravnaval Svet za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve na seji 13. 4. 1972. Svet je sicer ugotovil, da leži to zemljišče po urbanističnem programu občine Kranj v območju zelenih kmetijskih površin, vendar se je strinjal s tem, da se predlaga sprememba namembnosti tega zemljišča za ureditev gramoznice.

Urediti pa se mora ozelenitev oziroma pogozditev pasu med obstoječo cesto in bodočo gramoznico. V bodoči gramoznici je dovoljeno zgraditi samo objekte, ki so potrebni izključno za eksploatacijo gramoza s tem, da se uredi primeren režim transporta in vzdrževanje poti.

Svet je še sklenil, naj o spremembi razpravlja še svet za kmetijstvo in gozdarstvo. Dne 9. 8. 1972 je svet za kmetijstvo in gozdarstvo sporočil, da se s spremembo ne strinja in da je treba predložiti geološke raziskave na drugih primernih območjih v občini, ker ne gre za najslabša zemljišča in bi gramoznica kvarila tudi vitez pokrajine.

O vprašanju gramoznice je dne 28. 9. 1972 ponovno razpravljala Svet za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve in sklenil, da se zaradi uskladitve mnenj skliče skupna seja obeh svetov.

Dne 20. 12. 1972 je bila skupna seja obeh svetov, kjer je bilo podano stališče, da naj bo na območju občine le ena gramoznica, da naj se o tem informirajo vse zainteresirane organizacije in da naj se vse ostale gramoznice opustijo. Ker svet za kmetijstvo in gozdarstvo ni bil sklepčen ob skupni seji, je bilo potrebno naknadno temu svetu predložiti podrobno poročilo o raziskavah celotnega območja občine in informacijo o lokaciji nove gramoznice.

Svet za kmetijstvo in gozdarstvo je vprašanje gramoznice ponovno obravnaval dne 26. 12. 1972 in sprejel sklep, da se predvidena lokacija za gramoznico v Naklem odobri, vendar s pripombo, da bi pred pričetkom ureditvenih del prišlo do sporazuma med prizadetimi lastniki tako, da se jim v zameno dajo druga, za proizvodnjo primerna zemljišča. V nasprotnem pa bi morala biti odškodnina enakovredna vrednosti za gradbeno zemljišča.

Oba sveta se s spremembo namembnosti zemljišča strinjata.

Po zakonu o urbanističnem planiranju je bil osnutek za spremembo namembnosti zemljišča javno razgrnjen v času od 17. aprila do 16. maja 1974. K osnutku obravnavane spremembe ni bilo pripomb.

Izvršni svet je o zadevi razpravljal na svoji seji 6. 6. 1974. Mnenja je, da je vprašanje gramoznice, ki naj pokriva vse potrebe gradbeništva za občino nujno treba rešiti in to na način, da je v občini le ena gramoznica.

Po proučitvi razlogov, ki se navajajo za novo lokacijo je izvršni svet sklenil, da predlaga zborom občinske skupščine, da sprejmejo odlok o spremembi odloka o urbanističnem programu za območje občine Kranj po predlogu. Izvršni svet pa je bil tudi še mnenja, da je treba v lokacijskem dovoljenju za novo gramoznico določiti ukrepe za varstvo okolja in za zazenitev ter ureditev in za vzdrževanje poti. Čimprejšnjo možnost izkoriščanja nove gramoznice naj se uredi z začasno lokacijsko odločbo.

Skupščina občine Kranj je 26. 6. 1974 res obravnavala tudi vprašanje spremembe namembnosti zemljiškega kompleksa za gramoznico. Odločitev na tej seji je bila, da se vprašanje gramoznice ugodno reši pod pogojem, da se pred izdajo lokacijske odločbe zaprejo dosedanje gramoznice v občini. Da pa bi se nova gramoznica lahko začela odpirati, je skupščina občine Kranj že izdala »začasno lokacijsko odločbo« za pripravljajna dela.

Vse prej opisano pa predstavlja komaj del prehojene poti, na kateri se je s tem šele prižgala zelena luč za naslednji del, ki bo pripeljal do končne uresničitve naloge.

KOLIKO CEMENTA IZ TRBOVELJ

V oktobrski številki »Trboveljski cementar« so objavljeni naslednji zanimivi podatki, ki delno osvetljujejo stanje oskrbe s cementom v letošnji gradbeni sezoni oziroma točneje od 1. I. do 31. VIII. 1974.

	Planirano ton	Proizvedeno ton	% izvršitve plana
Klinker	289.000	242.000	83,6
Cement	360.000	319.000	88,7
Odprema cementa	361.400	327.000	90,4
Apnena moka	13.550	7.256	53,5

Na uresničevanje plana proizvodnje klinkerja je zlasti vplivalo, navzlic vložnim naporom, nizko izkoriščanje obratovalnega časa peči, kar je povzročilo tudi neuresničevanje plana proizvodnje in odpreme cementa.

Od skupne količine 327.000 ton je bilo odpremljeno v vrečah 218.000 ton in v rinfuznem stanju 109.000 ton. Razmerje je 66,8% v korist odpreme v vrečah. Odprednja rinfuznem stanju stalno narašča in se je v primerjavi z lanskim letom povečala količinsko za 37,7%.

GP »TEHNIKA« LJUBLJANA V PRIHODNJEM LETU

V septembrski številki GLASNIK, glasilo delovne skupnosti GP Tehnika Ljubljana, seznanja bralce že s predvidevanji o zaposlitvi njihovih zmogljivosti v bližajočem se 1975. letu, in sicer:

Kaj bo prineslo novo leto gradbeni operativi? Pregledali bomo, koliko del že imamo zagotovljenih, oziroma vsaj predvidenih v času poročanja v okviru plana za l. 1975.

Najprej pogledjmo, kolikšen naj bi bil plan za leto 1975. V letu 1974 smo načrtovali, da bomo opravili za 192.900.000 din gradbenih del in za 230.000.000 din tujih storitev. Računajoč vsakoletno z dvigom proizvodnje za 7%, a neupoštevajoč dvig cen v prihodnjem letu, bi plan za leto 1975 znašal: za gradbena dela 206.400.000 din, za tuje storitve 246.100.000 din, skupaj 452.500.000 din.

Za kritje tega plana imamo že predvidenih oziroma več ali manj zagotovljenih 76,5% gradbenih del, 104,3% tujih storitev ali 91,6% vseh del. Večina objektov je v času poročanja že v delu. Še v letošnjem letu predvidevamo pričetek del na poslovnem objektu Sumi, kjer so že bile opravljene arheološke raziskave, in na premestitvi kolektorja pri Bavarskem dvoru, kjer pa smo odvisni od poteka del na Ajdovščini (zaradi zapore Titove ceste). V letu 1975 se bo tudi nadaljevalo delo v stanovanjski soseski BS 3 in na remontni delavnici Izletnika Celje. Na novo pa bomo pričeli graditi objekt RTV — oddajni stolp, podhod na Bavarskem dvoru in stanovanjske objekte v soseski SŠ 8/2 in 7/1 v Šiški. Edini objekt, za katerega samo predvidevamo, da ga bomo gradili v letu 1975, je Medicinska fakulteta. Če bi ta objekt izpadel, imamo še vedno krito 73,2% gradbenih del. Naši izgledi na uspešno leto 1975 pri že sedanjem visokem kritju plana so vsekakor spodbudni.

IN KAKO SO POTEKALA DELA NA NEKATERIH OBJEKTIH V AVGUSTU

— Stolpnica B na Trgu revolucije je v zaključni fazi. Dodatno pa smo prevzeli tudi gradnjo vhodnega objekta, ki bistveno dopolnjuje osnovni objekt. Čakamo na dobavo in montažo jeklene konstrukcije, ki bo nosilni del objekta.

— Poslovni objekt F pred Maximarketom je gotov in vseljen. Komunalnih del, tj. izolacije dela ploščadi okoli stolpnice, še nismo pričeli.

— Stanovanjski blok D na Ferantovem vrtu je v zaključni fazi. Problem so okna, ki bodo zaradi nepravčasno izdelanih načrtov dostavljena šele konec sep-

tembra. Stanovanjske etaže bodo vsekakor končane v tem letu, dogotovitev poslovnih etaž, posebno pa zunanja ureditev, se pa bosta zavlekla v leto 1975.

— Poslovni objekt F na Ferantovem vrtu (ob gostilni »Pod lipco«) so pričeli v drugi polovici avgusta s širokim izkopom gradbene jame za kletno etažo, ki bo imela poleg skladišč za trgovine, ki bodo v pritličju, še 29 parkirnih prostorov. V nadstropju bodo poslovni prostori. Objekt naj bi bil do konca letošnjega leta »pod streho«, v celoti gotov pa do konca avgusta 1975. Objekt se gradi za tržišče.

— Poslovni objekt T1 + P v Trnovem je gradbeno gotov. Ker pa ni znana namembnost za polovico nadstropij, ni možno dovršiti predvsem centralnega ogrevanja in instalacij. Drugi poslovni objekt T2 je »pod streho«.

— Skladišče B v Tovarni Ilirija je bilo po planu gotovo v juliju. Na vrsti je zunanja ureditev.

— Zunanja ureditev pri telovadnici šole Majde Vrhovnik v Gregorčičevi ulici je gotova.

— Končana so tudi dela na prizidku CK ZKS.

— Poslovna zgradba Šumi v Gradišču čaka na pričetek gradnje. Ker so arheološke raziskave in izkopavanja zaključena, s te strani ne bo več zadržkov za gradnjo. Nimamo pa še vseh uradnih dokumentov, potrebnih za pričetek gradnje.

— V Jeranovi ulici bo na mestu nekdanjega delavskega naselja, ki je obstajalo iz več ali manj neudobnih zidanih barak, nastal nov, sodoben samski dom, v katerem bo našlo prijetno bivališče 170 delavcev. Trenutno je v delu le manjši del (približno ena četrtina), ker še ni bilo možno rešiti vseh problemov v zvezi z rušenjem dosedanjih bivalnih prostorov.

— V Trnovem na Koleziji je stekla z manjšo zamudo zaradi popravka tehnične dokumentacije, in s tem v zvezi zakasnele izdaje gradbenega dovoljenja, gradnja stanovanjskih objektov A2 in A1, ki se financirata iz solidarnostnega sklada. Objekt A2 bo imel 53 najemniških stanovanj, objekt A1 pa 78.

— Na posteljnem objektu Kliničnih bolnic nadaljujemo dela po odredbah investitorja. Z zgotovitvijo druge kleti, kar naj bi bilo še v tem letu, bo objekt v celoti gotov. V objektu DTS dovršujemo zaključna dela, ki pa so bolj kot zaradi finančnih težav, ovirana zaradi spreminjanja načrtov.

— Na objektu Medicinska fakulteta smo že v zimskih mesecih delno izkopali gradbeno jamo, nakar smo dela ustavili, ker ni izdano gradbeno dovoljenje zaradi neurejenih finančnih razmer. Po nedavnih časopisnih vesteh naj bi se tudi za to gradnjo prižgala zelena luč.

— Dve proizvodni hali Izolinke v Mostah sta gotovi.

— V Tovarni Saturnus gradimo skladišče pločevine. Po izgotovitvi temeljev smo dalj časa čakali na jekleno konstrukcijo, ki je bila v avgustu gotova, in so sedaj v teku dovršitvena gradbena dela. Drugi objekt v tovarni Saturnus, armirano betonska montažna proizvodna hala se bo pričela graditi v kratkem.

— Za objekt SPIZ (Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja), ki bo obsegal računski center, smo odprli gradbišče.

— Na objektu PPH (poslovno parkirna hiša) na Miklošičevi cesti se končujeta trakta hotela in poslovnega dela, ki morata biti gotova do 15. 11. 1974. Nekateri prostori kot npr. bistro v pritličju in nekateri pomožni prostori za hotel pa bodo izročeni namenu v leto 1975. Glavni del, tj. najobsežnejši del objekta, parkirni prostori, so že dalj časa v uporabi. V prostorih v pritličju posluje tudi že banka Koper, od drugih lokalov so nekateri gotovi (Jugometal, Petrol), drugi pa se dovršujejo (Alpina Žiri, RT Beograd, Obutev Beograd).

— V poslovnem objektu na Moša Pijadejevi ulici bo v drugi polovici leta dograjena klet kot tudi dva lokala v pritličju. Zaenkrat pa dela še niso pričeta.

— Centralno zimsko kopališče v Tivoliju. Na žalost vnetih kopalcev zgradba v letošnjem letu še ne bo gotova. Velik bazen je 50 % pokrit in izoliran, na obodni konstrukciji so pričeli z montažo aluminijastih delov oken in z izdelavo lesenega spuščenege stropa. Nad malim bazenom je montirana nosilna jeklena strešna konstrukcija, ki čaka na ostalo strešno ogrodje in na kritino. Sicer pa so na objektu v teku instalacijska in obrtniška dela, ki pa se izvajajo z zadržki. Poleg finančnih težav je glavna ovira za pravočasno dograditev objekta pomanjkanje podrobnih načrtov, predvsem za ključavničarska dela, mizarska dela in izdelki iz aluminija. V celoti tudi niso rešeni načini obdelave sten oziroma stropov in razvodi elektroinstalacij, zaradi katerih ni možno dovršiti tlakov. Niso še tudi urejeni vsi problemi v zvezi s premičnim dnem enega dela velikega bazena. Zaradi naštetih zadržkov se bo gradnja verjetno zavlekla v leto 1975.

— Stolpnica S2 na gradbišču Bavarski dvor je nekoliko kasnila s pričetkom zaradi izdelave zagatnih sten ob Titovi cesti in Prešernovi cesti. Stolpnica bo imela tri kleti in šestnajst nadstropij.

— Premestitev kolektorja ob Bavarskem dvoru, ki naj bi se po prvotnem razporedu pričela v septembru, se bo zaradi drugih del na Titovi cesti premaknila proti koncu leta.

— Za investitorja Gostinsko podjetje Ljubljana gradimo skladišče — prizidek pod Grajskim hribom. Zaradi slabšega terena, kot je bil predviden, smo imeli precej težav pri izkopih in so se dela spričo plana zakasnila.

— Stavba Geodetskega zavoda bo do 10. septembra v stolpnem delu (devet nadstropij in strojnica) v grobem gotova. Objekt je precej pred planom.

— Ob podaljšku Vojkove ulice gradimo poslovni objekt za Poslovno industrijsko skupnost Smelt. Zgradba, ki je bila pričeta v sredini julija, bi morala biti dovršena do 15. 12. 1975.

— Gradbišče Lek: zgradba »Laboratorij« je nekoliko v zaostanku. Objekt bi moral biti letos gotov, vendar se bodo verjetno dela zavlekla še v januar 1975. Zunanja ureditev celotnega kompleksa tovarne Lek poteka v skladu z izgotavljanjem posameznih proizvodnih objektov.

— Stanovanjski objekt E na Vodovodni cesti ima v pritličju otroški vrtec, ki bo gotov v istem času. Na objektu F Vodovodna so v polnem teku vsa zaključna dela. Objekt bo v novembru gotov.

— Na Vidovdanski cesti, kjer gradimo Dom samskih delavcev, je zgradba pred dovršitvijo. Zaradi težav z obrtniki (slikarska dela), nepravčasno dobavo oken in zaradi nekaterih dodatnih del se bo rok potegnil v september.

— Pri »Spomen domu« v Kumrovcu končujemo kanalizacijo in rezervoar. Ostala gradbena dela so gotova. Dajemo le še pomoč obrtnikom in instalaterjem, ki morajo končati z deli do 29. 11. 1974. Stanovanjska zgradba v Kumrovcu je gotova in vseljena.

— Gradbišče soseske SŠ-8/2 in 7/1 v Šiški še ni odprto. Predviden pričetek bo nekje v pozni jeseni.

— Skladiščna hala Petrola v Zalogu je gotova.

— Na gradbišču soseske BS3 za Bežigradom bomo sodelovali na težki montaži z Obnovo in Pionirjem.

— V Kočevju gradimo za LIK Kočevje proizvodno armirano betonsko halo. Zaradi pomanjkanja siporekskrovnih plošč se je gradnja nekoliko zavlekla.

— V Zagrebu je armiranobetonska montažna hala za investitorja »Staklo« pred dovršitvijo. Proizvodni objekt LEK se zaključuje po delih. Konca del ne moremo napovedati, ker za nekatere oddelke (npr. oddelke pod posebnimi pogoji) ni niti še načrtov in naročila za delo dobivamo postopoma.

— Na soseski SŠ 8/1 v Šiški, kjer smo sodelovali v okviru Giposa, so dela končana. Silos in podaljšek kanalizacije v Pivovarni Union sta končana.

— Armiranobetonska proizvodna hala (montažna) za »Dano« v Mirni bo končana z manjšo prekoračitvijo pogodbenega roka. Tudi tu je razlog zakasnitve pomanjkanje siporeks krovnih plošč, poleg tega pa so imeli še težave z načrti.

KAJ PRINAŠAJO NOVICE VODARJEV

Iz tega internega glasila Splošne vodne skupnosti Drava-Mura, Maribor, št. 7 izvemo tudi te informacije:

— Vrednost lani opravljenih del je 65 milijonov din. Za letos pa smo planirali dela v vrednosti 139,6 milijonov.

— V prvi polovici letošnjega leta smo opravili dela v vrednosti 48,9 milijonov dinarjev.

— Zaposlenih je bilo povprečno 622, tj. 10% več kot lani.

— Za našega glavnega naročnika Vodni sklad SRS bomo morali v II. polletju opraviti storitev še najmanj za 50 milijonov din od 78 milijonov, kolikor jih bo za leto 1974 predvidoma razpoložljivih.

— Poleg tega imamo še obveznosti do drugih interesentov kot npr. kmetijskih kombinatov, Dravskih elektrarn idr.

— Izplačani povprečni osebni dohodki v 1. polletju letos so bili v primerjavi z lanskim I. polletjem višji za 27% in so dosegli 2.265 din na zaposlenega.

CESTA DOLGA 600 DNI

Po novem 9 km dolgem odseku avtoceste Postojna—Razdrto že vozijo jekleni konji. Nič več ne bo zameotov in zastojev, manj bo nesreč in prijetnejša vožnja.

Točno pred 820 dnevi so na tem odseku začeli delavci naše delovne organizacije orati ledino na trasi sedanje ceste.

Koliko znoja in truda je bilo potrebno, da je bilo to veliko delo opravljeno, naj povedo le-te številke:

Celotni odsek je dolg 8,8 km in širok 26 metrov. Poleg glavne trase je bilo zgrajenih še 4 km priključkov, obvozov in prestavljene stare ceste. Na novozgrajeni avtocesti je 8 podvozov in 5 nadvozov ter 5 mostov. Zgornja plast ceste je sestavljena iz 12 cm stabilizirane podlage iz 10 cm bitodr. sloja 5 cm veznega in 3,5 cm obrabnega sloja asfalta. Tako je skupna debelina zgornjega ustroja 30,5 cm. Med gradnjo je bilo izkopanih 380.000 m³ nenosilnih tal ter 1.800.000 m³ drugih izkopov. V nasipe je bilo vgrajenega 1,3 milijona m³ materiala. V zgornji površini je 140.000 t asfaltne mase.

Po razpisu za gradnjo je bil rok za dokončanje 1. oktober, naše podjetje pa je ponudilo krajši rok 1. avgust. Če v trasi ne bi bilo tolikšnih nenosilnih tal in ca. 500.000 izkopov več, bi bil rok, ki smo ga ponudili, realen in bi ga tudi lahko držali.

Če torej upoštevamo vsa ta dejstva, so naši graditelji to avtocesto zgradili v roku. Ko bi od 820 dni, kolikor je poteklo od začetka del, odbili nedelje, proste sobote, praznike in deževne dneve, potem bi ugotovili, da je bilo to veliko delo opravljeno v manj kot 600 delovnih dnevih. In če 8800 m avtoceste delimo s 600, potem so naši graditelji delali več kot po 20 m ceste na delovni dan.

Celotni odsek avtoceste Postojna—Razdrto bo po vseh izračunih stal okrog 200 milijonov novih dinarjev.

Pri tem delu je bilo največ zaposlenih delavcev prav letošnje leto, oziroma pred zaključkom, ko je tu delalo 250 delavcev.

In kaj naj na koncu še rečemo?

Vsem, ki so delali na tem sodobnem objektu, gre prav gotovo zahvala, da je bilo delo opravljeno v tako kratkem času in tako kvalitetno. Slovensko primorje je s tem prav gotovo dobilo še eno močno referenco in dokaz o sposobnosti za gradnjo tako zahtevnih objektov.

(Iz 4. št. glasila PRIMORJE.)

VELIKA NALOGA V ANHOVEM

Iz istega vira kot za prejšnji sestavek povzemamo. »Ko smo skupaj z Gradisom dokončali nov most čez Sočo v Anhovem, usmerjamo našo operativno h graditvi nove cementarne. Za izgradnjo le-te pa je treba veliko finančnih sredstev. Naš prispevek, ki ga bomo kompenzirali, znaša kar 4 milijone dinarjev.

Kapaciteta nove anhovske cementarne bo znašala skoraj milijon ton cementa na leto. Investicija pa bo veljala nad milijard novih dinarjev. Investitor je predvidel, da bo šla cementarna v pogon 1977. leta. Pred nami je torej dve leti intenzivnega dela.

V strukturi celotne investicije bodo udeležena gradbena dela — računamo po cenah iz leta 1973 — z 240 milijoni dinarjev. Dela bomo dodelili z Gradisom na polovico, torej odpade na naše podjetje ca. 12 milijard starih dinarjev.

Da bomo imeli bolj nazorno podobo celotnega obsega dela pri novi cementarni, naj navedemo nekaj številke za naše podjetje.

Izračunali smo, da bomo porabili na objektu kar 2600 ton betonskega jekla, skupaj pa bomo ogradili 23.500 m³ betona, za kar bo potrebno izdelati kar 57.000 m² opažev. Izračunali smo tudi, da bodo ta dela terjala nič manj kot 510.000 delovnih ur. To pa pomeni, da bi morali delati na objektu 21 mesecev po 150 ljudi različnih strokovnih profilov.

Ob tako velikih številkah se takoj postavlja vprašanje, kako bo z materialom?

Investicija je zasnovana tako, da bo glavni del gradbenih del padel na leto 1975, zato bomo morali včasih k sedanjim 130 članom anhovskega TOZD priključiti še 170 novih delavcev tako, da bomo imeli na objektu po 300 ljudi. To seveda velja le za občasna kritična obdobja.«

Bogdan Melihar

in memoriam**DIPL. ING. GORAZD BERCE**

25. oktobra 1974 smo se na Žalah za vedno poslovili od ing. Gorazda Berceta, rojenega 31. oktobra 1910 v Črnotičah v Istri, ki je podlegel dolgotrajni težki srčni bolezni.

Po njegovi želji je bilo to tiho slovo njegovih sodnikov, dolgoletnih sodelavcev in prijateljev.

Prav v tej zadnji želji se odraža njegova značilna in redka vrlina — obzirnost, ki ga je poleg korektnih tovariških odnosov odlikovala ves čas njegovega življenja.

Trdo življenje in težki življenjski pogoji so ga izoblikovali v kremenitega, delovnega, razgledanega in naprednega gradbenega strokovnjaka, ki je svoje bogate izkušnje v vseh mogočih oblikah posredoval mlajšim kolegom in vsem, ki so se obrnili nanj po nasvet.

Spadal je v generacijo gradbenih strokovnjakov, ki se je po vojni z vso energijo, znanjem in požrtvovalnostjo vključila v obnovo naše domovine in nato v izgradnjo naših najpomembnejših objektov.

Zaradi svojih kvalitiet je prevzemal odgovorne posele pri teh delih. Tako je po osvoboditvi najprej v okviru Gradisa opravljal dolžnost stavbnega vodje na stavbišču Inteks v Kranju. Pri Gradisu je nato kot šef gradbišča uspešno vodil izgradnjo Litostroja, ki je takrat spadal med najpomembnejša gradbišča ključnih objektov v Sloveniji, nato pa je kot šef novo ustanovljene poslovne enote vodil gradbišče Gradisa v Ljubljani.

Od 1. maja 1959 dalje pa je bil zaposlen pri SGP »Slovenija ceste«, najprej kot tehnični direktor za sektor visoke gradnje. Njegova zadnja zaposlitev pa je bila v tem, da je prevzel zanj težko in novo nalogo, da organizira v tem podjetju elektronski računski sektor.

Z njemu lastno energijo in sposobnostjo je ustanovil to enoto, ki danes uspešno opravlja zahtevne naloge in brez katere danes ni mogoče zagotoviti uspešnega poslovanja sodobno organiziranega podjetja.

Njegovo obsežno strokovno znanje je prišlo do izraza tudi pri strokovnih izpitih za gradbene inženirje in tehnike, kjer je sodeloval kot član komisije in izpraševalec že v času, ko je bila izpitna komisija na republiškem sekretariatu za gospodarstvo. Tudi v tej komisiji bo pustil občutno vrzel, ne samo zaradi preciznega in obsežnega znanja, ampak tudi kot razumevajoč in resnično human človek.

V Zvezi gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije je požrtvovalno opravljal v obdobju 1967—1970 posle podpredsednika ter je bil na občnem zboru leta 1970 v Novi Gorici izvoljen za zaslužnega člana ZGIT Slovenije.

Za svoja dela je bil odlikovan z redom dela II. stopnje.

Dragi Gorazd, pogrešali te bomo ne samo kot dobrega strokovnjaka, predvsem nam boš ostal v trajnem spominu kot izredno obziren, takten in odkrit tovariš in prijatelj.

Ing. Vladimir Čadež

nove knjige

Jovo Beslač, dipl. inž.:

ZIMSKO BETONIRANJE

V izdaji Instituta gradjevarstva Hrvatske, OOUR Institut za ispitivanje konstrukcija i materijala, Zagreb, Ul. Janka Rakupe 1 je izšlo v začetku oktobra 1974 to delo, ki obravnava trajno aktualno temo in problematiko gradbeništvu, zlasti naše gradbene operative.

Avtor je znani raziskovalec navedenega instituta in je pripravil obdelavo teme o zimskem betoniranju v okviru znanstvenega projekta »Raziskovanje aktualnih problemov stanovanjske izgradnje«, katerega so skupno financirali Republiški sklad za znanstveno delo SR Hrvatske in 39 gradbenih podjetij srednje hrvatske regije. Knjiga ima format 16,5 × 24 cm, je broširana, obsega 108 strani, 21 slik in 21 tabel v tekstu, 6 prilog in zelo izčrpen pregled uporabljene literature, cena znaša 40 din.

Glavna poglavja knjige so naslednja:

— UVOD

— TEORIJA ZIMSKEGA BETONIRANJA

1. Splošno o cementu in betonu
2. Ocena stopnje in hitrosti hidratacije cementa
3. Vpliv nizkih temperatur na vezanje cementa in strjevanje betona

4. Vpliv zgodnjega zmrzovanja na strukturo in trdnost cementnega kamna in betona

5. Vpliv povišanih temperatur na strukturo in trdnost cementnega kamna in betona

6. Kemijski dodatki za zimsko betoniranje

7. Vpliv kemijskih dodatkov za zimsko betoniranje na korozijo jeklene armature v betonu

— METODE ZIMSKEGA BETONIRANJA

1. Zaščita vgrajenega betona pred ohladitvijo

2. Toplotna obdelava betona

3. Zimsko betoniranje v zaprtih ogrevanih prostorih

4. Zimsko betoniranje z uporabo kemijskih dodatkov

5. Kombinirana aplikacija metod zimskega betoniranja

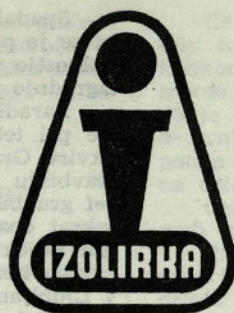
— SPLOŠNI UKREPI: KONTROLA KVALITETE BETONA IN DEL ZIMSKEGA BETONIRANJA

1. Splošni ukrepi

2. Kontrola kvalitete.

Knjiga je namenjena v prvi vrsti strokovnjakom iz gradbene prakse, visokogradnje in nizkogradnje, odlično pa bo lahko služila tudi študentom višjih tehničnih šol ter gradbenih in arhitekturnih fakultet. V knjigi je zbrano veliko število teoretičnih in praktičnih spoznanj in izkušenj, ki bodo, dopolnjena z najnovejšimi raziskavami v naših pogojih, kažipot in pomoč pri reševanju konkretnih nalog gradbene operative.

V. J. (prevod B. F.)

IZOLIRKA — TOVARNA IZOLACIJSKEGA MATERIALA LJUBLJANA

IZOTEKT ARMIRANI VARILNI TRAK ZA RAVNE STREHE IN TESNJENJE

Izotekt je trak iz plastificiranega bitumena, ki ima kot nosilec stekleno tkanino — pri posebnih zahtevah se lahko uporabi kot nosilec: tkanina iz jute, plastične in kovinske folije.

TEHNIČNE KARAKTERISTIKE:

Zmehčišče mase po pK v $^{\circ}\text{C}$	več kot 120
Točka loma po Frassu v $^{\circ}\text{C}$	— 20
Obstojnost na toploti pri $+ 70^{\circ}\text{C}$	ne teče
Obstojnost na mrazu (zmožnost zvijanja) pri $+ 4^{\circ}\text{C}$	ne počí
Vodonepropustnost	vodonepropusten
Debelina traku	2, 3, 4, 5 mm
Dolžina role v m	10 m
Širina role v m	1 m
Nosilec traku	steklena tkanina

UPORABA: Izotekt uporabljamo za izvajanje vseh vrst hidroizolacij pri ravnih strehah, kletnih prostorih in pri podobnih vodotesnjenjih.

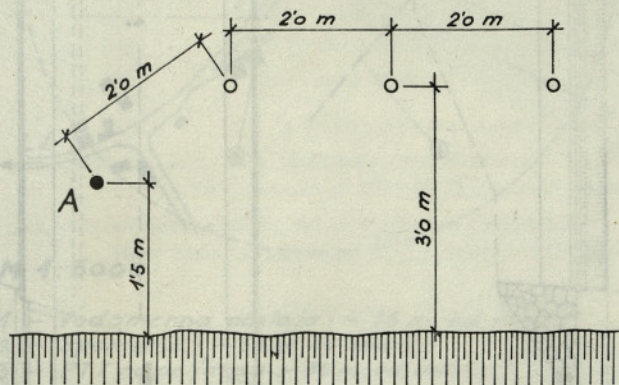
Podrobnejša navodila dobite pri tehnično-informativni službi v tovarni izolacijskega materiala «IZOLIRKA», LJUBLJANA, Ob železnici 18, telefon: 320-096, 311-980.

Potresi, posledica miniranja

NEKATERI PREDLOGI ZA ZMANJSANJE POTRESNIH EFEKTOV PRI MINIRANJIH

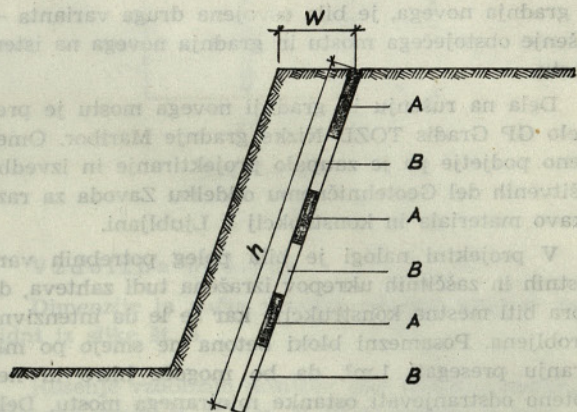
K zmanjšanju potresnih učinkov moramo upoštevati naslednje:

1. Izvajati miniranje čim manjkrat in z optimalnimi količinami razstreliva.
2. V primeru, da so bile že prej ugotovljene poškodbe zaradi miniranja, je potrebno izvajati merjenje pri vsakem nadaljnjem miniranju.
3. Specifična poraba razstreliv (kg/m^3) mora biti pravilno izbrana, kajti premajhna količina polnjenja vpliva na povečanje potresnih učinkov, prevelika pa na povečanje razmeta. Čim več energije se porabi za drobljenje materiala, tem manj je preostane za tvorbo potresnih učinkov.
4. Uporabljati je milisekundni način injiciranja min in ugotoviti najprimernejši interval zakasnitve.
5. Horizontalne vrtnice predajajo hribini več energije, katera se odraža v potresnem učinku, kot se pa to dogaja pri vertikalnih vrtnicah. Stremeti je treba za tem, da bo vrstni red vžiga min v minskem polju tak, da eksplozirajo najprej vertikalne mine, nato pa šele horizontalne mine.
6. Zaradi zmanjšanja resonance je treba število min omejiti. Po ugotovitvah naj impulz ne presega 2 sek. Meje naj bi bile nekako med 18 in 19 časovnimi intervali milisekundnih zakasnitev.
7. Preveč podvrtane mine vplivajo na povečanje potresnih učinkov.
8. V področju, zasičenem z vodo, so potresi močnejši. Če je mogoče, naj se voda iz vrtnic izčrpa.
9. Priporoča se zalomna vrtnica z manjšo izbojnico pri odpiranju čela minskega polja v času miniranja.

A — zalomna vrtnica

Slika 6

A — čepi
B — razstrelivo

Slika 7

10. V zelo dolgih vrtnicah se priporočajo vmesni čepi vzdolž vrtnice.
11. Zmanjšanje izbojnice in s tem manjši premeri vrtnic vplivajo tudi na zmanjšanje potresnih učinkov.
12. Prekine naj se zveza z okolico, po kateri se prenašajo potresni efekti (presplitting in podobno).
13. Posvetovati se s strokovnjaki s področja seizmistike, ki bodo v konkretnem slučaju predlagali najprimernejšo rešitev.

ZAKLJUČEK

Iz tega kratkega sestavka je razvidno, da so oscilacije tal zaradi zemeljskega potresa ali pa zaradi potresa v času miniranja dokaj kompliciran pojav. Zaradi tega je danes najzanesljivejša metoda določanja posameznih parametrov s pomočjo instrumentov. Pri zgolj teoretičnih razglabljanjih in ugotavljanjih lahko pridemo do napačnih zaključkov, ki pa lahko povzročijo velike poškodbe gradbenih objektov.

Literatura:

- Cedric E. Gregory: Explosives for North American Engineers
Bergakademie: št. 4/1967
Zbornik Radova: Posvetovanje o miniranju 1971
Weichelt: Handbuch der Sprungtechnik
Langefors: Blasting of Rock
Dokumentacija: ZRMK

Daniilo Belšak, dipl. ing.

Rušenje z miniranjem mostu čez Savinjo v Latkovi vasi pri Šempetru

Na magistralni cesti Ljubljana—Maribor je visoka voda leta 1973 poškodovala zaščitni jez ob mostu. Zaradi poškodovanega jezua je voda spodkopala rečna opornika in mostna konstrukcija se je posedla za približno 40 cm. Zaradi posedkov opornikov so se pojavile razpoke na armirano betonski konstrukciji.

Po temeljitem študiju dveh alternativnih rešitev: popravilo in ojačitev obstoječega mostu, ali porušitev in gradnja novega, je bila osvojena druga varianta — rušenje obstoječega mostu in gradnja novega na istem mestu.

Dela na rušenju in gradnji novega mostu je prevzelo GP Gradis TOZD Nizke gradnje Maribor. Omenjeno podjetje pa je zaupalo projektiranje in izvedbo rušitvenih del Geotehničnemu oddelku Zavoda za raziskavo materiala in konstrukcij v Ljubljani.

V projektni nalogi je bila poleg potrebnih varnostnih in zaščitnih ukrepov izražena tudi zahteva, da mora biti mestna konstrukcija kar se le da intenzivno zdrobljena. Posamezni bloki betona ne smejo po miniranju presegati 1 m^3 , da bo mogoče hitro in nemoteno odstranjevati ostanke miniranega mostu. Delo rušenja mora biti opravljeno v kar se le da kratkem roku.

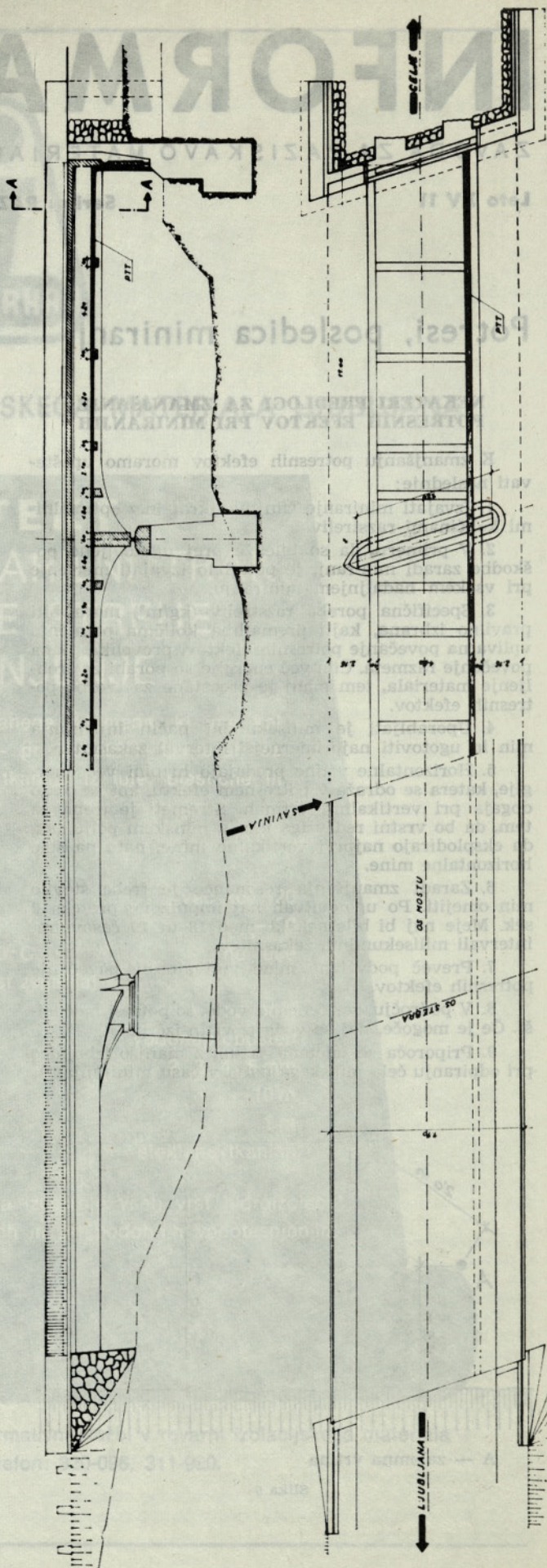
Zaradi takšnih zahtev smo se odločili za naslednje:

- Celotno konstrukcijo mostu bomo minirali hkrati.
- Povečali bomo število minskih vrtin do takšne mere, da bo pogoj intenzivnega drobljenja zanesljivo izpolnjen.
- Izvajali bomo vse maksimalno možne varnostne in zaščitne ukrepe, da bi ne prišlo do materialne škode in človeških žrtev.
- Zaposlili bomo tolikšno število ljudi in strojev, da bo delo končano v kar se le da kratkem času.

OPIS IZVEDBE MOSTU

Most je bil dograjen leta 1947. Dolg je bil 61 metrov, širok okrog 10 metrov, in visok okrog 9 metrov. Obrežna opornika in dva rečna opornika so bili v spodnjem delu grajeni iz masivnega betona. Ostali elementi mostne konstrukcije so bili izdelani v železobetonski izvedbi. Vozišče je bila železobetonska plošča debeline 30 cm. To ploščo sta nosila dva vzdolžna armirano betonska nosilca dimenzij $40 \times 160 \times 6100\text{ cm}$. Pod oporniki sta bila ta nosilca ojačana. Med tema vzdolžnima nosilcema so potekali štirje prečni nosilci dimenzij $40 \times 30 \times 800\text{ cm}$.

V času izdelave projekta rušenja nismo imeli na razpolago detajlnih načrtov, zlasti še ne armaturnih, zato smo na potek armature le sklepali, delno pa smo

Slika 1

na posameznih mestih odstranili betonsko polnilo in tako ugotavljali elemente, potrebne za projektiranje.

Videz mostu pred poškodbami je prikazan na sliki št. 1.

Ožja lokacija mostu in bližnje okolice je razvidna iz slike št. 2. Na tej sliki so vrisani tudi najbližji objekti, ki jih je bilo treba v času miniranja zaščititi pred poškodbami. V širši okolici, ki predstavlja krog s polmerom 350 metrov, se nahaja okrog 20 stanovanjskih hiš.

Bistveni povzetki iz projekta rušenja mostu

Projekt rušenja mostu z miniranjem in izračuni polnjenja so bili izdelani ločeno za vsak element mostne konstrukcije. Iz projekta povzemamo le nekatere najbistvenejše podatke o vrtanju, polnjenju in povezavi minskih vrtin.

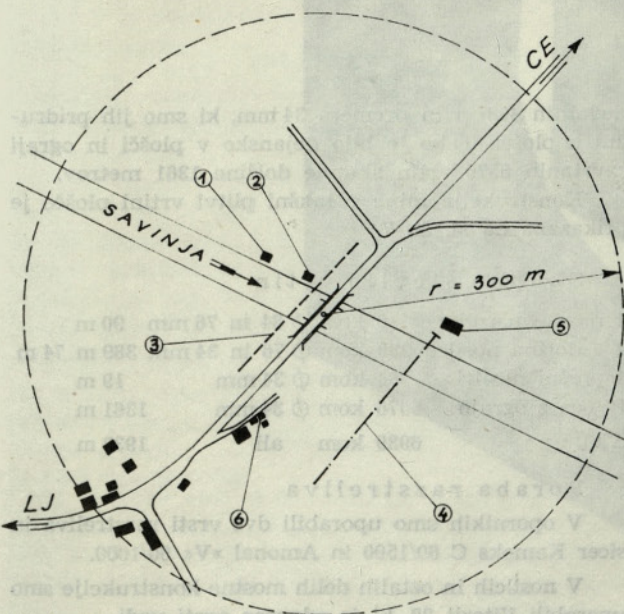
Opornika

Dimenzije rečnih opornikov so razvidne iz slike št. 3.

Določili smo, da bosta opornika porušena z minami velikega premera (ϕ 84 mm in 76 mm). V vsak opornik smo zavrtali iz plošče po pet vrtin globine 9 m skupno z vzdolžnim nosilcem. Vrtine so morale biti zavrtane kar se da natančno v osi opornika.

V vsak rečni opornik smo napolnili približno 100 kilogramov različnih vrst razstreliva.

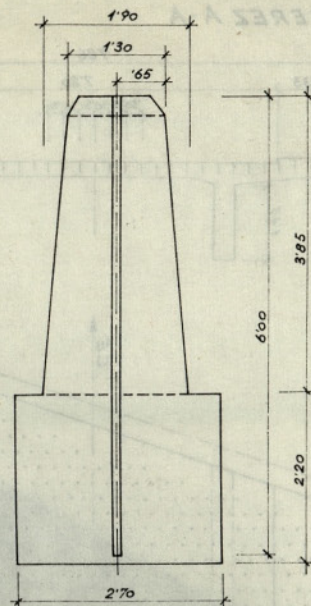
Investitor je zahteval, da se obrežni oporniki ne rušijo, ker bodo služili novemu mostu in morajo ostati kar se da nepoškodovani, kar nam je tudi v celoti uspelo.

M 1:5000

- 1 - Vodomerne postaja : ~ 75 m od mostu
- 2 - Spomenik : ~ 30 m od mostu
- 3 - PTT napeljava : ~ 16 m od mostu
- 4 - Elektro napeljava : ~ 100 m od mostu
- 5 - Buffet (montažni objekt) : ~ 102 m od mostu
- 6 - Cestarska hiša : ~ 120 m od mostu

Slika št. 2

Slika št. 3

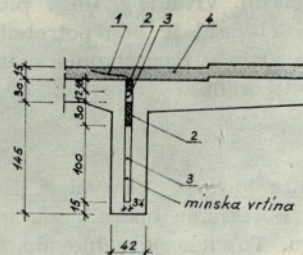
Vzdolžna nosilca

Dimenzije in način vrtanja minskih vrtin so razvidni iz slike št. 4.

Rušenje vzdolžnih nosilcev smo izvedli z minskimi vrtinami premera 34 mm. V vsak nosilec je bilo potrebno izvrtati 123 vrtin globine 1,6 m. Pri vrtanju teh vrtin pa smo naleteli na težave zaradi izredno goste armature. Nad rečnima opornikoma nismo mogli vrtati vrtin z vrtalnimi kladivi. Odločili smo se na teh mestih za vrtine premera 76 mm v medsebojni razdalji 1 m. Z vrtalno garnituro smo zavrtali v vsak nosilec po 23 vrtin globine 1,6 m tako, da smo prerezali armaturne palice v vrtinah.

Prečni nosilci

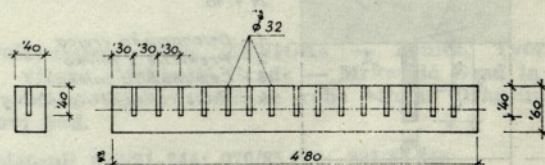
Štirje prečni nosilci so bili dimenzij, razvidnih iz sl. št. 5.

M 1:50

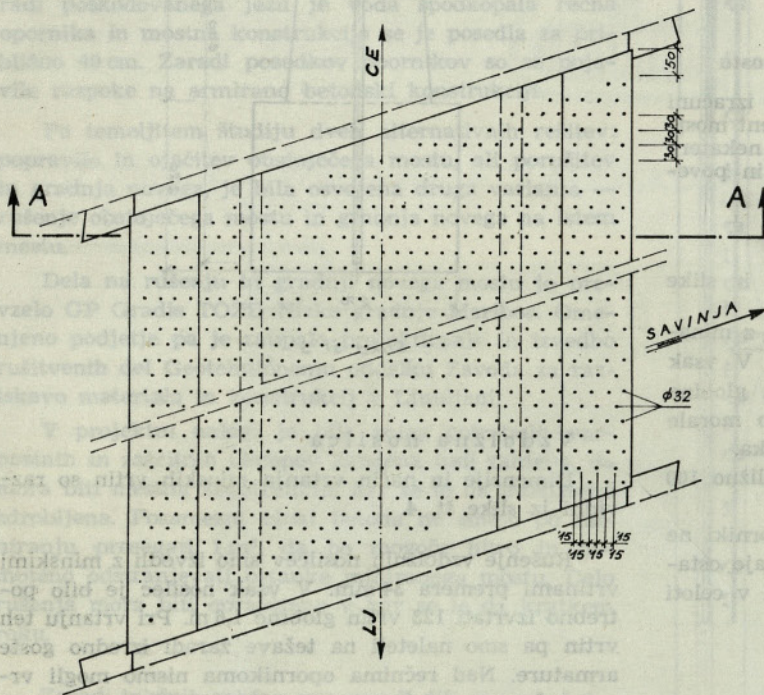
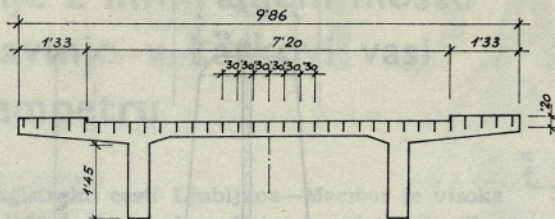
- 1 - Detonacijska vrstica
- 2 - Čep (nabita mivka)
- 3 - Razstrelivo ("Vitezit")
- 4 - Prekritje z mivko

Slika št. 4

Slika št. 5

PREREZ A-A

Slika št. 6

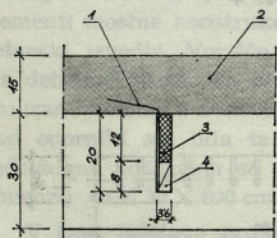
Minske vrtine v teh nosilcih smo zavrtali tako, da smo navrtali najprej ploščo in skozi njo omenjene nosilce.

Plošča

Dimenzije plošče so razvidne iz sl. št. 6. Iz te slike je razviden tudi razpored vrtin. Vrtanje vrtin v ploščo je zahtevalo ogromno dela, saj je bilo potrebnih v sami plošči 6108 minskih vrtin v medsebojni razdalji 30 cm in v »šah-mat« razporedu.

Betonska ograja

Poleg plošče je investitor kasneje zahteval še rušenje betonske ograje nad obrežnima opornikoma ter pločnikov na tem področju. To delo je zahtevalo še

M 1:10

- 1 - Detonacijska vrstica
- 2 - Prekritje z mivka
- 3 - Čep (nabija mivka)
- 4 - Razstrelivo (*Vitezit-30g)

Slika št. 7

dodatnih 468 vrtin premera 34 mm, ki smo jih pridružili k plošči. Tako je bilo dejansko v plošči in ograji zavrtanih 6576 vrtin skupne dolžine 1361 metrov.

Konstrukcija mine v takšni plitvi vrtini plošče je prikazana na sl. št. 7.

Skupno število vrtin

2 rečna opornika	10 kom	ø 84 in 76 mm	90 m
2 vzdolžna nosilca	289 kom	ø 76 in 34 mm	389 m 74 m
4 prečni nosilci	64 kom	ø 34 mm	19 m
Plošča z ograjo	6576 kom	ø 34 mm	1361 m
Skupaj	6939 kom	ali	1933 m

Poraba razstreliva

V opornikih smo uporabili dve vrsti razstreliva in sicer Kameks C 60/1500 in Amonal »V« 60/1000.

V nosilcih in ostalih delih mostne konstrukcije smo uporabili Vitezit 20, ki je odporen proti vodi.

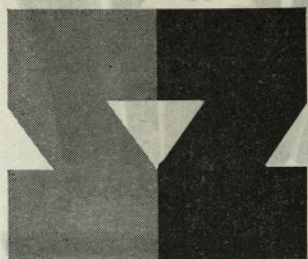
Skupno je bilo uporabljena:

Kameks C	66 kg
Amonal »V«	69 kg
Vitezit 20	800 kg
Skupaj	935 kg

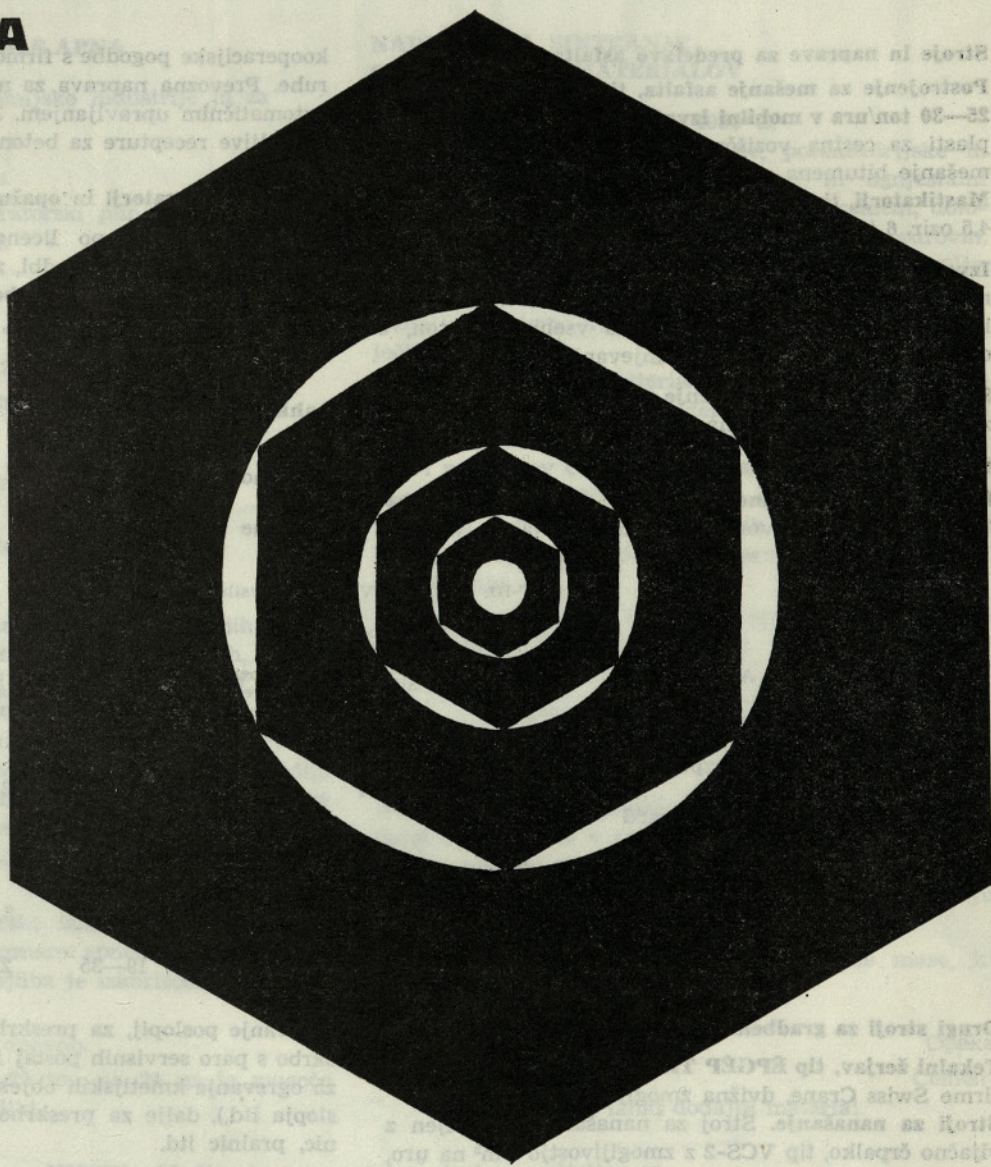
(Se nadaljuje)

Danilo Belšak, dipl. ing.

**RUDARSKO
METALURŠKI
KOMBINAT**

RMK ZENICA

V tovarnah Rudarsko-metalurškega kombinata »RMK ZENICA« se izdelujejo v okviru proizvodnega programa vijaki, navoji, zakovice in podložne ploščice. Razen obstoječega asortimenta dobavljamo tudi vijačno blago po specialnih zahtevah in načrtih.

Proizvajalec: »RMK ZENICA« — Zenica, Tvoronica vijaka »Mrkonjić Grad« — Mrkonjić Grad in Fabrika vijaka i žičane robe »Petar Drapšin« — Novi Sad.

Telefoni: 072/21-244; 070/85 022; 021/55 855

Telex: YU RMKZE 43-129

Poštni predal: 141

izvaža
za gradbeno industrijo

Stroje in naprave za predelavo asfalta

Postrojenje za mešanje asfalta, tip 6-25/A, zmogljivost 25—30 ton/ura v mobilni izvedbi — za pripravo vrhnjih plasti za cestna vozišča, naprava primerna za toplo mešanje bitumena, apnenčeve moke in drobirja.

Mastikatorji, tip M 4,5 in M-6, s prostorninsko vsebino 4,5 ozir. 6 ton, z mešanim kurjenjem in disel pogonom.

Izvozni kuhalniki, tip G. T. 6,5. Na temelju licence firme Northeimer Baumaschinen (Lindhoff) konstruirani izvozni kuhalniki s prostorninsko vsebino 6,5 ton, z ogrevanjem na butan za ohranjanje toplote.

Stabilno mešalno postrojenje za liti asfalt, tip CG-20, z zmogljivostjo 20 ton na uro.

Stroji za betonsko tehnologijo

ÉPGÉP-ELBA mobilno postrojenje za mešanje betona. Vleka z lahkimi tovornjaki, konstrukcija na temelju

kooperacijske pogodbe s firmo ELBA, Ettlingen, Karlsruhe. Prevozna naprava za mešanje betona. Dobava z avtomatičnim upravljanjem. Zmogljivost 15 m³ na uro. Vstavljive recepture za betone.

Potopljivi vibratorji in opažni vibratorji

Betonska črpalka po licenci zahodnonemške firme Schwing, v mobilni izvedbi, zmogljivost 16 m³ na uro. **Stroji za preiskave trdnosti betona**, hidravlično izvajane preiskave tlačne trdnosti, z obremenilno zmogljivostjo 60, 200 in 400 ton.

Lahke konstrukcije

Raster v skladu z modulom ustrezno DIN normam

Različne tipske zamisli:

Vrsta hale	GFT-III.	VMV	Polysthal	ÉGK	ÉGT
A. Oblika strehe	Ploska streha s 3 % nagibom	Dvo-kapna streha ali šed streha s ca. 10 % nagibom	Ploska streha	Dvo-kapna streha s 15 % nagibom	Ploska streha ali 3 % nagiba
B. Razpon (m)	12—18	9—24	3—36	12—24	2,4—12
C. Raster med stebri (m)	6	6	6	6	do 3
D. Svetla višina	4,2—7,2	3,8—6,6	3,25—7,2	3—8,4	3,6—4,2
E. Teža (kg)	15—25	19—29	15—35	19—35	22—30

Drugi stroji za gradbeništvo

Tekalni žerjav, tip ÉPGÉP TKF 20, po licenci švicarske firme Swiss Crane, dvizna zmogljivost 20 ton.

Stroji za nanašanje. Stroj za nanašanje, opremljen z vijakno črpalko, tip VCS-2 z zmogljivostjo 2 m³ na uro, in stroj za fino nanašanje in glajenje, po licenci zahodnonemške firme Jaeger.

Silosi za cement, različne prostorninske vsebine.

Naprava za hitro učinkovanje pare, tip GF-251, za segrevanje in ohranjanje toplote za osnovne materiale za gradbeno industrijo, za sušenje betonskih plošč, za

ogrevanje poslopij, za preskrbo s toplo vodo, za preskrbo s paro servisnih postaj in avtomobilskih pralnic, za ogrevanje kmetijskih objektov (hlevi, gojitvena poslopja itd.), dalje za preskrbo s paro kemičnih čistilnic, pralnic itd.

NIKEX

Madžarsko zunanjetrgovinsko podjetje za proizvode težke industrije

Budapest V., József nádor tér 5-6,

Telefon 183 880; 185 960

Telex 22 4971 Nikex-h

izvaža
**POSTROJENJA ZA PRIPRAVO
OSNOVNEGA MATERIALA**
za gradbeno industrijo

POSTROJENJA ZA ŽGANJE APNA

za jeklarne, za obrate kemijske industrije in za gradbeno industrijo.

Gorivo za apneniške peči:

olje, zemeljski plin, generatorski plin in drugi industrijski plini.

Poraba kalorij:

950—1050 kcal/kg apna

CO₂ ostanki v apnu pod 2 %.

Avtomatske jaškaste in krožne peči.

Zmogljivosti:

jaškaste peči malih laboratorijskih dimenzij — 150 ton dnevno;

krožne peči malih laboratorijskih dimenzij — 500 ton dnevno.

Izkušnje ob postavitvi številnih naprav, ki jih je izvozil NIKEX, so omogočile razvoj praktičnih, zahtevam svetovnega nivoja in moderne tehnologije ustreznih, popolnoma avtomatiziranih naprav in strojev z dolgo življenjsko dobo, katerih pogon in vzdrževanje pa sta kljub temu enostavna. Investitorju nudijo ugodne investicijske možnosti, ker je zaradi odlične konstrukcije poraba materiala v celotni napravi za žganje apna v primerjavi s proizvedenim apnom, sorazmerno majhna.

Na temelju nove madžarske iznajdbe je mogoče pri isti dnevni zmogljivosti izmero apnenice v bistvenem obsegu zmanjšati. Ta iznajdba je izkoriščena pri krožni peči tipa NYTOR.

Zmogljivost: 20—250 ton dnevno.

Napravo z zmogljivostjo 20 ton na 24 ur je mogoče izvesti tudi v mobilni obliki.

NAPRAVE ZA SINTRANJE OGNJESTALNIH MATERIALOV

Delovna temperatura: 1920—1930° C.

Dobavljamo kompletne poizkusne, polindustrijske in industrijske peči (osnovni materiali in ognjestalni osnovni materiali za gradbeništvo, apno, cement, dolomit, magnezit, šamot), z opremo za pripravo surovin, polnjenje kurilnega olja, shranjevanje kurilnega olja, kot tudi aparature za plasiranje in polnjenje v vreče. Nadalje izvajamo razširitve in rekonstrukcije obstoječih postrojenj.

Na temelju vzorcev materiala, ki nam jih pošljejo zainteresenti, prevzemamo izdelavo najekonomičnejših tehnologij (izvedbe jaškastih ali krožnih peči), to se pravi postavitev celotnega postrojenja od pridobivanja surovine do skladiščenja oziroma do odvoza materiala, lahko pa tudi izvedbo posameznih postrojenskih enot. Naše peči so pogonsko visoko varne in ekonomične v obratovanju.

Strojne enote odlične kvalitete naših naprav ustrezajo najstrožjim zahtevam.

»HALDEX« POSTOPEK IN POSTROJENJE ZA IZKORIŠČANJE HALDE

Na Madžarskem v Tatabánya so take naprave že dvanajst let uspešno v pogonu in dvajset takih naprav že obratuje po svetu (Madžarska, Poljska, Anglija in Turčija) ter dokazuje uresničitev upanj pri izpiranju rjavega in črnega premoga.

Industrijska uporabnost celotne rudninske mase, ki vsebuje premog.

Premog

Material v zalogah

Sintrani lahki dodajni material.

Opeka

Cement

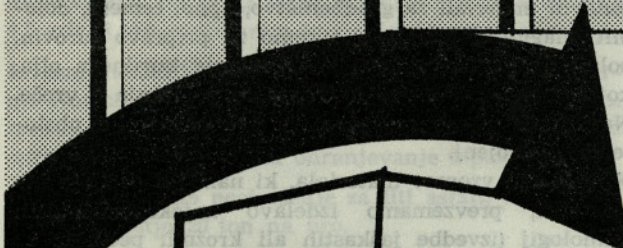
NIKEX Madžarsko zunanjetrgovinsko podjetje za proizvode težke industrije

H-1089 Budapest V.

József nádor tér 5-6 — Telefon: 183 880, 185 960 —

Telex: 22 4971 Nikex-h

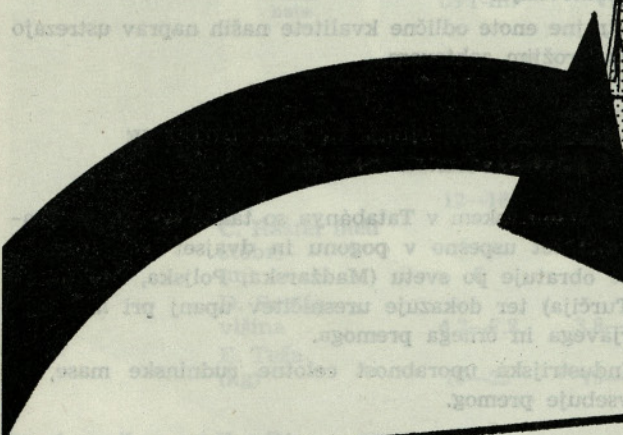
MATERIAL PRIHODNOSTI

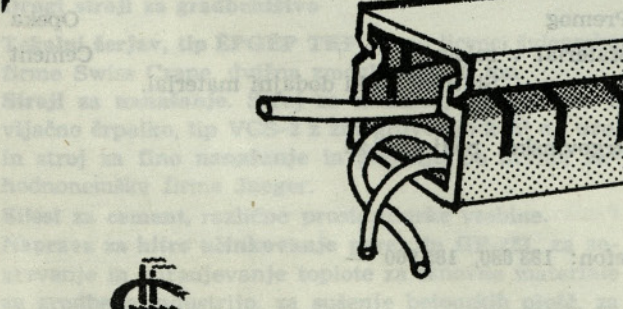
ENTERPLAST — trajna, sodobna in higienska obloga notranjih in zunanjih zidov, stropov in nadstreškov v vseh javnih in stanovanjskih objektih.

ENTERPLAST — odporen na udarce in temperaturne spremembe.

ENTERPLAST — v več niansah imitacije lesa in drugih pastelnih barvah.

KARNISE ZA ZAVESE — »Panorama« — plafonska in »Luna« — viseča z enim ali dvema kanaloma in z masko, ki je lahko postavljena z obeh strani, v različnih niansah imitacije lesa za vse vrste sodobnih interierov. Kljukice iz specialne plastične mase omogočajo pranje skupaj z zaveso v neomejenem številu.

KANALNA SKATLA ZA ELEKTROINSTALACIJE — sodobni način izvajanja električnih in telefonskih instalacij. Dobra preglednost omogoča lahko montiranje in zamenjavo voda v primeru okvare.

GALENIKA
BEOGRAD

GALENIKA, OOUR FABRIKA ZA PROIZVODNJU I PRERADU
PLASTIČNIH MASA I GUME — ZEMUN, Senski trg 7

TESNIT

Tesnilni materiali — IT plošče
Na osnovi azbesta in kavčuka

Najbolj uporabljani tesnilni materiali

Danes se v svetu uporablja zelo veliko različnih vrst tesnilnih materialov, toda le malo jih je primernih za specifične zahteve tesnilne tehnike. Eden najsodobnejših, najkvalitetnejših in najbolj uporabljanih je tesnilni material na osnovi azbesta in kavčuka, ki je primeren za najbolj zahtevne primere tesnjenja.

Tesnit ima nalogo preprečevati prehajanje različnih tlačnih medijev iz prostora v drug prostor oziroma ločiti dva prostora, v katerih vlada različen pritisk. V kemični industriji, v avtomobilski industriji, v ladjedelništvu, v tehniki gradnje aparatov itd. ga z vso upravičenostjo smatramo za enakovreden strojni element, ker je od tesnil v veliki meri odvisno ekonomično in varno obratovanje.

Glede na surovinsko osnovo in namen uporabe ločimo tesnit plošče v:

- tesnite za tesnjenje neagresivnih snovi kot so: zrak, voda in para;
- tesnite za tesnjenje olj, maščob, goriv, nafte in njenih derivatov ter hladilnih sredstev;
- tesnit, ki je obstojen proti kislinam, lugom in drugim agresivnim snovem;
- tesnite za posebno visoke zahteve oziroma »armirane« tesnite, ki so namenjeni predvsem za tesnila za motorje z notranjim izgorevanjem.

Uspeh tesnjenja je zelo odvisen od pravilne izbire tesnita. Pri izbiri tesnitov in pri reševanju vseh vaših problemov v zvezi s tesnjenjem vam je na voljo naš tehnični servis. Tesnite izdelujemo v ploščah z velikostjo:

standardna velikost 1500 × 1500 mm — 1000 × 1500 mm, 1500 × 3000 mm, 750 × 750 mm — debeline 0,5 1 1,5 2 3 4 mm.

Tolerance za dolžino in širino: $\pm 5\%$, za debelino do 1 mm $\pm 0,1$ mm, nad 1 mm $\pm 10\%$.

Tesnit armit 300 in Tesnit armit 1001 izdelujemo v trakovih s širino 1400 mm, dolžino do 10 m in debelino 0,6 in 1,2 milimetra.

TESNIT EXTRA

Pritisk do 5 atm; temperatura do 250° C

Mediji: para, voda, zrak

Uporaba: za tesnjenje posod, vodovodov in parovodov

Debeline: 0,5 1 1,5 2 2,5 3 4 5 mm

TESNIT 10

Pritisk do 10 atm; temperatura 300° C

Mediji: para, voda, zrak

Uporaba: za tesnjenje posod, vodovodov in parovodov

Debeline: 0,5 1 1,5 2 2,5 3 4 5 mm

TESNIT 25

Pritisk do 25 atm; temperatura do 450° C

Mediji: para, voda, zrak, neagresivne raztopine soli

Uporaba: za tesnjenje posod, parnih kotlov, vodovodov in parovodov, armatur

Debeline: 0,5 1 1,5 2 2,5 3 4 5 mm

Po DIN 3754 ustreza lt 200

TESNIT 40

Pritisk do 40 atm; temperatura do 500° C

Mediji: para, voda, zrak, inertni plini, neagresivne raztopine soli

Uporaba: za tesnjenje posod, parnih kotlov, vodovodov in parovodov, armatur

Debeline: 0,5 1 1,5 2 2,5 3 4 5 mm

Po DIN 3754 ustreza lt 300

TESNIT

Pritisk do 100 atm; temperatura do 500° C

Mediji: para, voda, zrak, inertni plini, manj agresivne raztopine soli, razredčene kisline in lugi, delno organska topila

Uporaba: za tesnjenje visokotlačnih parnih kotlov, parovodov, armatur

Debeline: 0,5 1 1,5 2 2,5 3 4 5 mm

Po DIN 3754 ustreza lt 400

TESNIT SOLVENIT

Pritisk do 100 atm; temperatura do 500° C

Mediji: olja, maščobe, organska topila, hladilna sredstva, goriva in maziva

Uporaba: za tesnjenje aparatov, posod in cevovodov, ki vsebujejo olja, organska topila itd., črpalk, kompresorjev in motorjev z notranjim izgorevanjem

Debeline: 0,5 1 1,5 2 2,5 3 4 mm

Po DIN 3754 ustreza lt 0

TESNIT SOLVENIT HF

Pritisk do 40 atm; temperatura -80° do +400° C

Mediji: sredstva za hlajenje npr. frigen, metilklorid, žveplov dioksid in drugo

Uporaba: za tesnjenje hladilnih kompresorjev, hladilnih naprav

Debeline: 0,3 0,5 0,75 1 1,5 2 mm

TESNIT ARMIT

Pritisk do 100 atm; temperatura do 550° C

Mediji: olja, goriva, maziva, organska topila, maščobe, para, voda, zrak in drugi plini

Uporaba: za tesnjenje motorjev z notranjim izgorevanjem, kompresorjev, črpalk, posod, aparatov in raznih cevovodov

Debeline: 0,5 1 1,5 2 2,5 3 4 mm

TESNIT ARMIT 300

Pritisk do 300 atm; temperatura do 600° C

Mediji: olja, goriva, organska topila, maziva, para, voda, zrak

Uporaba: za tesnjenje glav motorjev z notranjim izgorevanjem, kompresorjev, črpalk, izpušnih tesnil in prirobničnih zvez za visoke pritiske in temperature

Debelina: 1,2 mm

TESNIT ARMIT 1001

Pritisk: do 1000 atm; temperatura do 600° C

Mediji: olja, goriva, maziva, organska topila, para, voda, zrak

Uporaba: za tesnjenje motorjev z notranjim izgorevanjem, kompresorjev, črpalk, aparatov, posod in prirobničnih zvez za visoke pritiske in temperature

Debeline: 1,2 mm

TESNIT KEMIT

Pritisk do 10 atm; temperatura do 150° C

Mediji: koncentrirane in razredčene kisline, lugi in druge kemikalije

Uporaba: za tesnjenje posod, aparatov, cevovodov in črpalk v kemični industriji

Debeline: 0,5 1 1,5 2 mm

Po DIN 3754 ustreza lt S.

TESNIT UNIT

Pritisk do 150 atm; temperatura do 550° C

Mediji: voda, para, zrak in drugi plini, olja, maščobe, organska topila, hladilna sredstva, kisline in lugi

Uporaba: za tesnjenje aparatov, posod, cevovodov, kompresorjev, črpalk itd., v katerih se nahajajo mediji pod visokim pritiskom

Debeline: 0,5 1 1,5 2 2,5 3 4 mm

Po DIN 3754 ustreza lt C

ELEKTROTESNIT

Pritisk do 75 atm; temperatura do 450° C

Mediji: olja, maščobe, para, voda, zrak

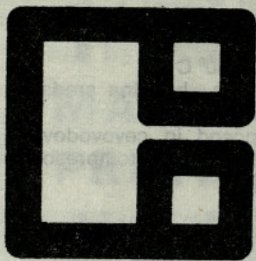
Uporaba: za tesnjenje transformatorjev in drugih električnih naprav, kjer se poleg tesnilnih zahtevajo tudi elektroizolacijske lastnosti

Debeline: 0,5 1 1,5 2 mm

ZA VSE OSTALE INFORMACIJE SE OBRNITE NA NAŠEGA ZASTOPNIKA ALI DIREKTNO NA:

DONIT

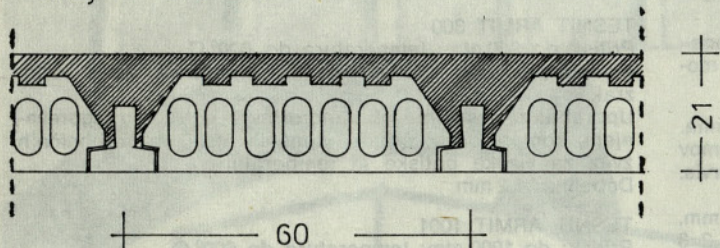
KEMIČNA INDUSTRIJA MEDVODE

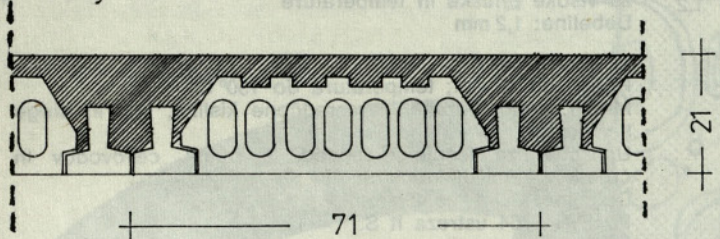
gip beton zasavje zagorje ob savi

STROP IZ POLNIL IN PREJNAPETIH NOSILCEV

enojni sistem

dvojni sistem

ŠIROK PROIZVODNI PROGRAM

ODLIČNA KVALITETA

VSO PROIZVODNJO NADZIRA ZRMK LJUBLJANA

IZJEMNO KONKURENČNE CENE

BREZPLAČNI STROKOVNI NASVETI

HITRO ZIDANJE IN MANJŠA PORABA MALTE

NAJCENEJŠA IZVEDBA STROPOV

PREJNAPETI NOSILCI — PRIHRANEK NA OPAŽU
IN ČASU

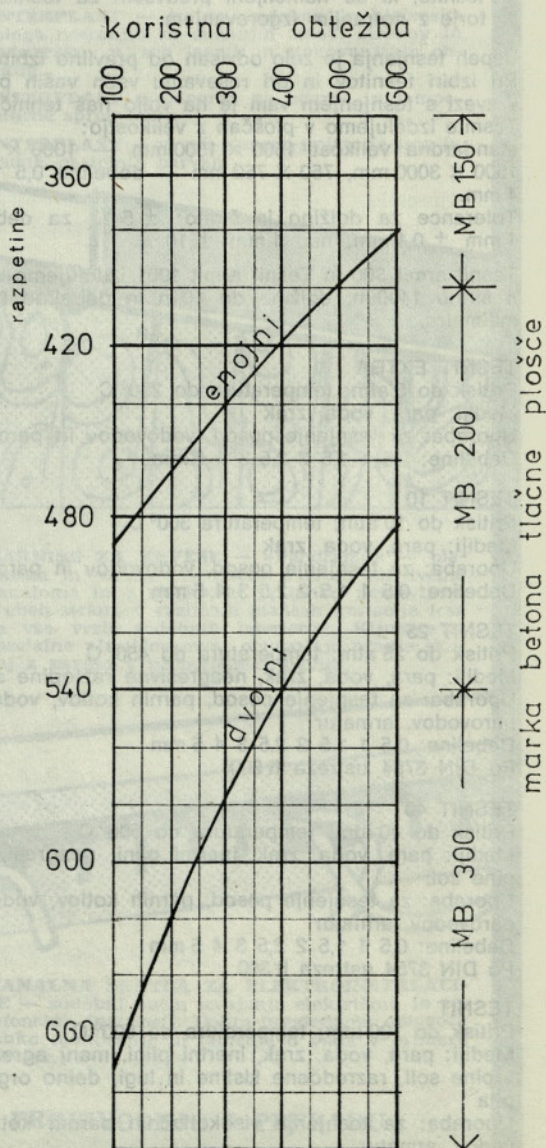
LAHKI IN TOPLOTNO USTREZAJOČI GLINOPORSKI
ZIDAKI

TANJŠI ZID — VEČJA KORISTNA POVRŠINA

VSESTRANSKA EKONOMIČNOST GRADNJE

BETONSKI TLAKOVCI — NOVO NA TRŽIŠČU

DIAGRAM ZA DIMENZIONIRANJE

tozd proizvodnja gradbenega materiala zagorje

z obrati: HOTIČ — LITIJA tel. (061) 88 194
ZAGORJE tel. (061) 811 139
SEVNICA tel. (068) 74 253

Vam predstavlja in nudi po izredno konkurenčnih cenah

Betonske prenapete nosilce
Stropna polnila
Stropne prenapete plošče
Debelostenske betonske bloke DBB 30
Termobetonske bloke TBB 30, 20, 25
Termoglinoporske bloke TLB 30, 25
Pregradne betonske bloke PBB 7, 9, 12
Betonske cevi
Polne betonske tlakovce
Votle betonske tlakovce
Sveže betonske mešanice
Gramozne agregate in peske
Mivko
Jamske bloke

Prednosti prenapetega stropa
Enostaven za montažo — statično
preverjen — dobra izolativnost — zelo konkurenčna cena

Tehnični podatki:

za 1 m² stropa:

enojni sistem	1,90 ml nosilca 6,66 kos polnil
dvojni sistem	2,95 ml nosilca 5,80 kos polnil
teža nosilca	22,00 kg/ml
teža polnila	25,00 kg/kos
višina plošče	21,00 cm
dopustna dolžina nosilca pri koristni obtežbi 150,00 kg/m ²	6,50 ml
podpiranje pri montaži	do 6 m 1 × nad 6 m 2 ×

Informacije:

GIP »BETON — ZASAVJE« ZAGORJE OB SAVI, C. zmage 33, telefon št. (061) 811 191
TOZD OPERATIVA ZAGORJE O/S, C. zmage 33, telefon (061) 811 191
TOZD OPERATIVA TRBOVLJE, Savinjska c. 9, telefon (061) 822 055
TOZD Proizvodnja gradbenega materiala Zagorje ob Savi, C. zmage 33, telefon (061) 811 191

z naslednjimi obrati:

Obrat betonskih izdelkov Hotič pri Litiji
Obrat betonskih in glinoporskih izdelkov Litija, telefon (061) 88 194
Obrat prenapetih stropnih elementov in betonskih izdelkov Kisovec pri Zagorju, telefon (061) 811 139
Obrat betonskih izdelkov Sevnica (068) 74 253

KVALITETO IZDELKOV KONTROLIRA ZRMK LJUBLJANA.

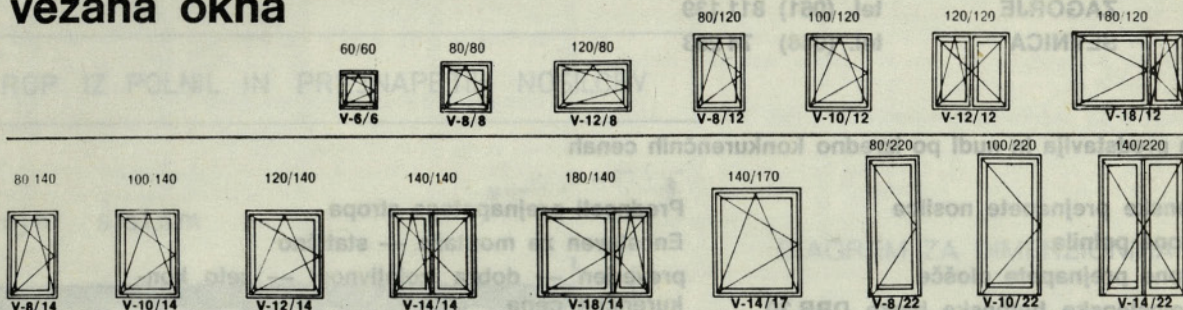
Industrija stavbnega pohištva Ribnica

telegram: Inles - Ribnica
 telex: 31262 - YU - INLES
 telefon: direktor (061) 87-050 h. c. (061) 87-069, 87-068, 87-125

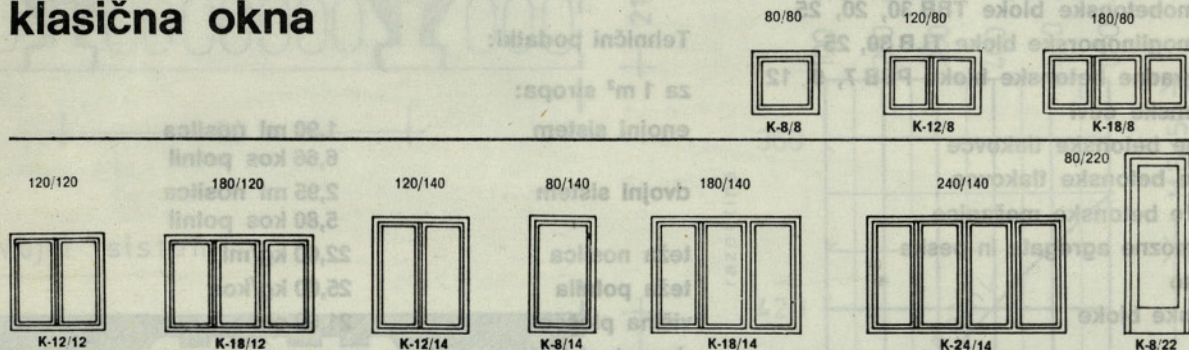
'74 okna vrata

vezana okna

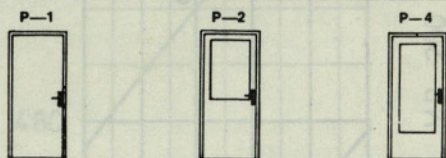
klasična okna

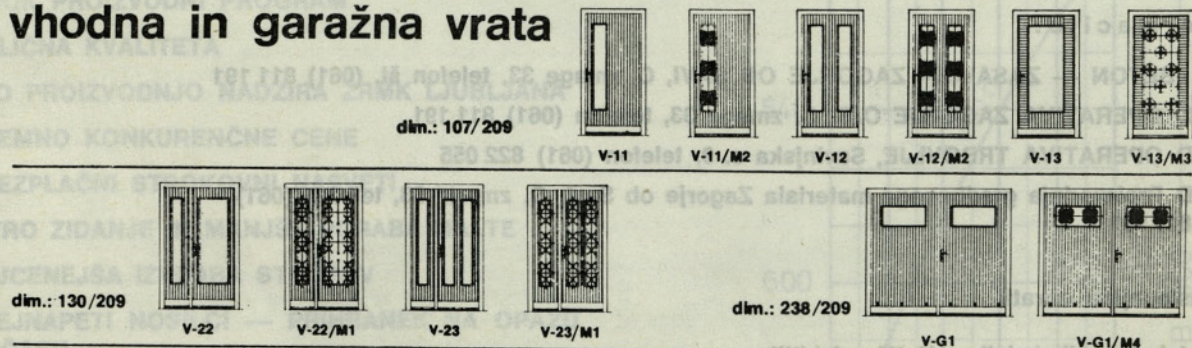
sobna vrata

odprtina 61/198,5
 71 198,5
 81/198,5

podboj 12
 16
 28

vhodna in garažna vrata

PRODAJNA SKLADIŠČA

RIBNICA, Partizanska ul. 3, tel. 061-87-212

BEOGRAD, Ul. 29. november 188, tel. 011-762-910

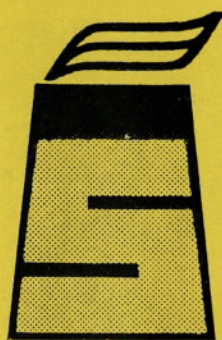
ČUPRIJA, Ul. Cara Lazara 92, tel. 035-80-409

NIŠ, Ul. Mramorska b. b., tel. 018-24-585

JUŠIČI-JURDANI (Reka) telefon (051) 72-206

SLAVONSKI BROD, Svačićeva ul. 1, tel. 055-41-026

VINKOVCI, Ul. Moše Pijade 101, tel. 056-22-682

schiedel-YU-kamin[®]

montažni dimniki z gibljivo – kislinoodporno – ognjestalno šamotno cevjo

PROIZVAJA PGP GRADNJA ŽALEC

PGP GRADNJA

63310 Žalec, Aškerčeva 4,
tel. (063) 710 740, 710 783

INŽENIRING IN PREDSTAVNIŠTVO

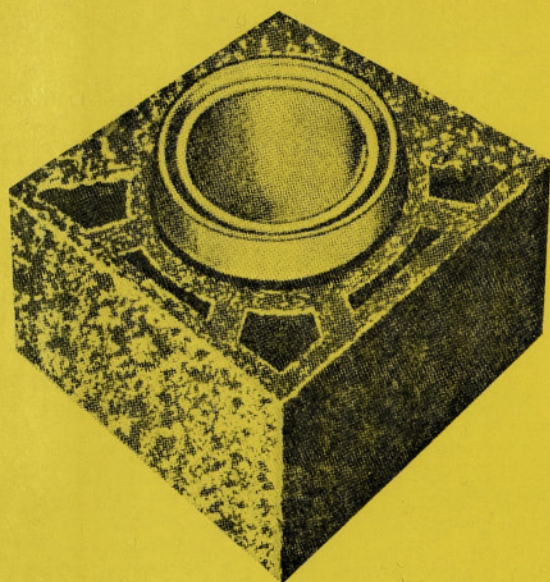
61000 Ljubljana, Herbersteinova 15,
tel. (061) 345 248

KOMERCIJALA ZA SR HRVATSKO »UDRUŽENI RUDNICI«

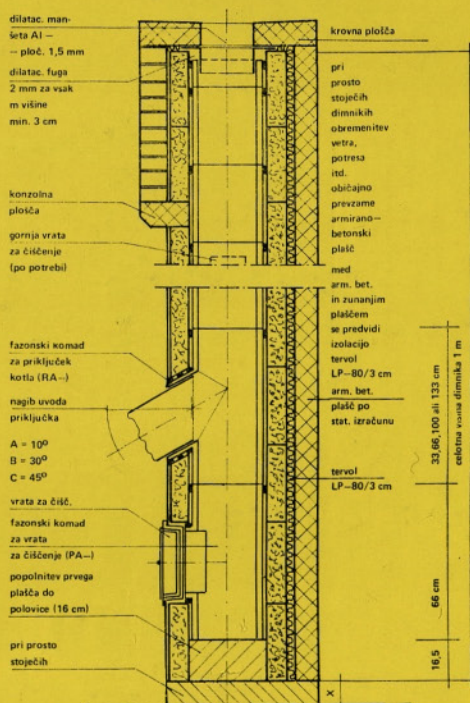
Poslovno udruženje
41000 Zagreb, Ivekovićeve stube 9,
tel. (041) 36 165

PREDSTAVNIŠTVO ZA SR SRBIJO

11030 Beograd, Gruje Miškovića 4,
tel. (011) 555 402

PRESEK PRIKLJUČNEGA IN KONČNEGA DELA DIMNIKA

SCHIEDEL — YU — KAMIN ima poslovno — tehnično sodelovanje s firmo SCHIEDEL Rundkamin, ki ima svoje obrate v večini evropskih držav in dolgoletne izkušnje v reševanju problemov v odvajanju dimnih plinov. Več priznanih strokovnjakov dela na tem področju, na razpolago so jim moderno opremljeni laboratoriji, poleg tega so v tesni povezavi s sorodnimi institucijami na raznih tehničnih visokih šolah in univerzah.

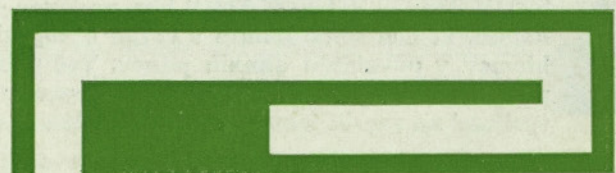
V okviru poslovno — tehničnega sodelovanja je vse to na razpolago našim kupcem. Za vsak vaš problem bomo skušali najti tehnično in ekonomsko najugodnejšo rešitev. Vse probleme iz tega področja, ki jih srečujete pri projektiranju, gradnji ali pri obstoječih obratih zaupajte našemu Inženiring — biroju.

Harmonika vrata

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

PIONIR

NOVO MESTO

68000 NOVO MESTO, Kettejev drevored 37, telefon: (068) 21 826 telex: 33 710